

Załącznik
do Uchwały Nr.....
Rady Miasta Działdowo
z dnia.....

Lokalny Program Rewitalizacji
Gminy-Miasto Działdowo
na lata 2015-2020

Opracowanie:

Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Gospodarczych DELTA PARTNER

Zespół redakcyjny:

Kordian Gawlik, Artur Kubica, Monika Marek, Gabriela Mikrut, Bartosz Tyrna

Działdowo – 2019 rok (aktualizacja)

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
1.1 Podstawa prawna dla Lokalnego Programu Rewitalizacji	5
1.2 Zasady horyzontalne rewitalizacji	5
2. Spójność dokumentu z dokumentami planistycznymi	7
3. Diagnoza społeczno-gospodarcza	9
3.1 Charakterystyka Gminy-Miasto Działdowo.....	9
3.2 Analiza porównawcza czynników i zjawisk kryzysowych	10
3.3 Sfera społeczna.....	15
3.4 Sfera gospodarcza	25
3.5 Sfera środowiskowa.....	30
3.6 Sfera przestrzenna.....	34
3.7 Sfera techniczna	36
3.8 Analiza wyników badania potrzeb rewitalizacyjnych.....	41
4. Identyfikacja barier i potrzeb rewitalizacyjnych.....	49
5. Podsumowanie diagnozy – analiza SWOT.....	51
6. Charakterystyka i zasięg przestrzenny obszarów rewitalizacji	53
7. Wizja obszarów zdegradowanych.....	60
8. Cele rewitalizacji	61
9. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	65
10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności.....	67
11. Plan finansowy LPR	69
11.1 Ogólne informacje dotyczące sytuacji finansowej gminy	69
12. Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi	74
13. System wdrażania i monitoringu.....	77
13.1 Szczegółowy sposób zarządzania.....	77
13.1.1 Operator rewitalizacji, jego kompetencje, zadania i odpowiedzialność.....	77
13.1.2 Sposób współpracy z partnerami	80
13.1.3 Nadzór Rady Miasta nad wykonaniem LPR	82
13.1.4 Okresowa i nadzwyczajna aktualizacja LPR	83
13.2 Monitoring wskaźników produktów i rezultatów LPR	84
14. Uspołecznienie dokumentu	86
15. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	87
16. Załącznik nr 1 Karty projektów rewitalizacyjnych.....	87

1. Wprowadzenie

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest kontynuacją założeń i działań ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Działdowa (dokument został przyjęty Uchwałą Nr XXVII/287/09 Rady Miejskiej w Działdowie z dnia 14 sierpnia 2009 roku). Wskazany dokumenty był narzędziem określającym kierunki działań planowanych przez władze miasta w zakresie rewitalizacji (ówcześnie definiowanej przede wszystkim w zakresie przywracania jakości przestrzeni publicznej poprzez nadawanie nowych, bądź przywracanie wcześniej pełnionych funkcji przez dany obszar). Aktualnie podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian przestrzennych, technicznych, ekonomicznych i przede wszystkim społecznych, których celem jest przywrócenie funkcjonalności poszczególnych terenów i stworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na obszarze problemowym/zdegradowanym – wymagającym interwencji publicznej.

Zasięg oddziaływania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” obejmuje dwa obszary znajdujące się w centrum miasta. Obszary te znajdują się w granicach administracyjnych Gminy-Miasto Działdowo, zostały wyodrębnione i opisane w niniejszym opracowaniu, w oparciu o wielokryterialną szczegółową diagnozę społeczną, przestrzenną oraz gospodarczą bazującą na danych ilościowych (katalog wskaźników opracowany na podstawie danych pozyskanych z UM Działdowo) oraz jakościowych (badanie sondażowe – ankieta rewitalizacyjna).

Wizja Gminy-Miasta Działdowo w zakresie przeobrażenia obszarów zdegradowanych i planowanych efektów, która została założona na 2020 rok, brzmi: „W 2020 roku obszary objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020, po przeprowadzeniu zaplanowanych procesów, zostaną efektywnie przeobrażone zarówno społecznie, przestrzennie, jak i gospodarczo i uzyskają pierwotną funkcjonalność oraz użyteczność publiczną. Odnowiona zabudowa i wyposażona w niezbędną infrastrukturę przestrzeń miejska wzmocni odczuwaną przez mieszkańców jakość życia oraz korzystnie wpłynie na atrakcyjność osiedleńczą, turystyczną i gospodarczą obszarów zdegradowanych. Na zrewitalizowanych terenach zmniejszy się poziom wykluczenia społecznego, a zjawiska stygmatyzujące środowiska defaworyzowane zastąpi zaradność gospodarcza, silne poczucie wspólnoty lokalnej oraz aktywna postawa obywatelska.”

Celem nadrzędnym „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest zaś: „Przeciwdziałanie rosnącym zagrożeniom społecznym oraz marginalizacji obszarów kryzysowych mających wpływ na jakość życia mieszkańców, stan zagospodarowania przestrzeni publicznej, spójność wewnętrzną Działdowa oraz atrakcyjność tkanki miejskiej.”

Opracowanie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest wyrazem troski lokalnego samorządu o dobro miasta w szybko zmieniającym się i coraz bardziej

konkurencyjnym otoczeniu, poprzez działania mające na celu odnowę i rozwój terenów o niewykorzystanym potencjale.

1.1 Podstawa prawna dla Lokalnego Programu Rewitalizacji

Podstawą prawną do wdrażania Lokalnych Programów Rewitalizacji są: Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2015-2020, wydane przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Warszawa, 3 lipca 2015 r. oraz Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Zgodnie z interpretacją Ministerstwa Rozwoju „po dniu wejścia w życie ustawy możliwe jest uchwalenie programu rewitalizacji innego niż Gminny Program Rewitalizacji, w oparciu o ustawę o samorządzie gminnym. W przypadku, gdy gmina zdecyduje się w przyszłości na korzystanie z narzędzi ustawowych, będzie musiała uchwalić GPR, bez możliwości skorzystania z art. 52 ustawy. W takim przypadku jednak gmina dysponuje gotowymi materiałami analitycznymi, które powinny znacznie przyspieszyć procedurę sporządzania projektów dokumentów oraz ich uchwalania.” W związku z powyższymi zapisami, biorąc pod uwagę specyfikę Gminy-Miasto Działdowo, uznaje się, iż najkorzystniejszym rozwiązaniem jest stworzenie dokumentu w oparciu o Wytyczne oraz część przepisów Ustawowych. Takie podejście ograniczy ramy czasowe, niezbędne do skutecznego procedowania dokumentu.

Zgodnie z powyżej przytoczonymi dokumentami, rewitalizacja jest w nich traktowana jako kompleksowy, skoordynowany, wieloletni, prowadzony na określonym obszarze proces przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, inicjowany przez samorząd terytorialny (głównie lokalny) w celu wyprowadzenia tego obszaru ze stanu kryzysowego, poprzez nadanie mu nowej jakości funkcjonalnej i stworzenie warunków do jego rozwoju. Jednocześnie działania rewitalizacyjne, w tym związane z rewitalizacją przestrzenną, będą podporządkowane celom społecznym, dotyczącym redukcji ubóstwa i wykluczenia społecznego. Działania rewitalizacyjne w Działdowie będą prowadzone na podstawie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” – przygotowywanego przez lokalny samorząd. Finansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma charakter dwufunduszowy – w oparciu o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), jak również z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

1.2 Zasady horyzontalne rewitalizacji

Partycypacja społeczna

Do prac nad „Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” Burmistrz Miasta Działdowo powołał zespół zadaniowy, w skład którego weszli przedstawiciele różnych grup interesariuszy. Podczas prac nad diagnozą oraz założeniami Programu wykorzystano metody badawcze pozwalające dotrzeć do możliwie szerokiej grupy mieszkańców, umożliwiające uzyskanie

opinii i indywidualnych ocen dotyczących kondycji poszczególnych obszarów definiowanych jako problemowe. Dokonano dystrybucji ankiety rewitalizacyjnej w wersji elektronicznej oraz papierowej – uzyskując możliwość dokonania analizy jakościowej. Proces uspołecznienia przedmiotowego opracowania został szczegółowo opisany w rozdziale 13.

Kompleksowa diagnoza

Diagnoza przeprowadzona na potrzeby niniejszego opracowania ma charakter kompleksowy realizowany w oparciu o analizę danych ilościowych oraz jakościowych. Wyznaczenie obszarów kryzysowych zostało poparte analizą porównawczą udowadniającą konieczność podjęcia zintegrowanej interwencji na wyodrębnione obszary. Ze względu na konieczność przedstawienia danych dedykowanych każdemu z wyznaczonych obszarów zdegradowanych, korzystano z informacji gromadzonych przez odpowiednie wydziały i jednostki organizacyjne Urzędu Miasta w Działdowie. W wymiarze jakościowym kluczowym elementem była ankietyzacja i szeroka dystrybucja kwestionariusza ankietowego.

Koncentracja interwencji

Efektom prac nad „Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest wyznaczenie dwóch ograniczonych terytorialnie obszarów o charakterze kryzysowym – koncentracja interwencji w wymiarze terytorialnym obejmuje dwa wydzielone obszary znajdujące się w centrum miasta. Koncentracja interwencji w wymiarze tematycznym – zaplanowane działania w ramach zintegrowanych projektów rewitalizacyjnych obejmują określone dziedziny przewidziane do realizacji ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) oraz Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Wymiar społeczny oraz techniczny i przestrzenny został zdefiniowany w oparciu o kompleksową diagnozę sytuacji społecznej Gminy-Miasto Działdowo, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru kryzysowego.

Planowanie finansowe

Planowanie finansowe „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” było przeprowadzone w oparciu o możliwości rzeczywistego zbudowania montażu finansowego dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych. Projekty gminne posiadają zabezpieczenie w postaci wkładu finansowego w Wieloletniej Prognozie Finansowej. Szczegółowe informacje na temat montażu finansowego znajdują się w rozdziale 7. niniejszego opracowania. Założenia finansowe częściowo mają charakter indykatorywny wynikający z długookresowego charakteru dokumentu oraz potencjalnych zmian w zakresie wdrażania Lokalnych Programów Rewitalizacji.

2. Spójność dokumentu z dokumentami planistycznymi

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest dokumentem o charakterze operacyjnym, którego podstawowym założeniem jest wyznaczenie ram dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na wyznaczone obszary kryzysowe/problemowe. Co równie ważne, w ramach wypracowanych założeń planistycznych dokonywano identyfikacji celów i metod pozwalających na zniwelowanie kluczowych deficytów obszarów problemowych, które w ramach polityki gospodarczej, społecznej i ekologicznej powinny korespondować z założeniami na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Zatem, należy podkreślić, iż niniejszy Program jest z jednej strony zgodny z podstawowymi dokumentami o charakterze planistycznym i programowym oraz z drugiej strony, tworzy płaszczyznę zgodności pomiędzy poszczególnymi dokumentami z różnych dziedzin funkcjonowania społeczności lokalnej i samorządu.

Założenia makro

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest komplementarny w odniesieniu do różnych dokumentów o charakterze programowym i strategicznym, obowiązujących (lub znajdujących się w fazie konsultacji) na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym.

- Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu,
- Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo,
- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „Dynamiczna Polska 2020”,
- Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- Strategia Rozwoju Transportu do 2020 roku (z perspektywą do 2030 roku),
- Strategia Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko. Perspektywa 2020 r.,
- Strategia Sprawne Państwo 2020,
- Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie,
- Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa na lata 2012-2020,
- Strategia Rozwoju Systemu Bezpieczeństwa Narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022,
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025,

- Ustawa o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2006 r. Nr 227 poz. 1658 z późn. zm.),
- Programy operacyjne na szczeblu krajowym, ponadregionalnym i regionalnym, w tym Regionalny Program Operacyjny Warmińsko-Mazurskiego 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020, Minister Infrastruktury i Rozwoju, 3 lipca 2015 r., Warszawa.

Założenia mikro

Prezentowany program jest również spójny z dokumentami planistycznymi o znaczeniu lokalnym:

- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania i Przestrzennego Miasta Działdowo,
- Strategię Rozwoju Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2025,
- Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Gminy-Miasto Działdowo,
- Planem Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy-Miasto Działdowo,
- Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2020,
- Gminnym Programem Wspierania Rodziny dla Gminy Miasto Działdowo na lata 2016-2018.

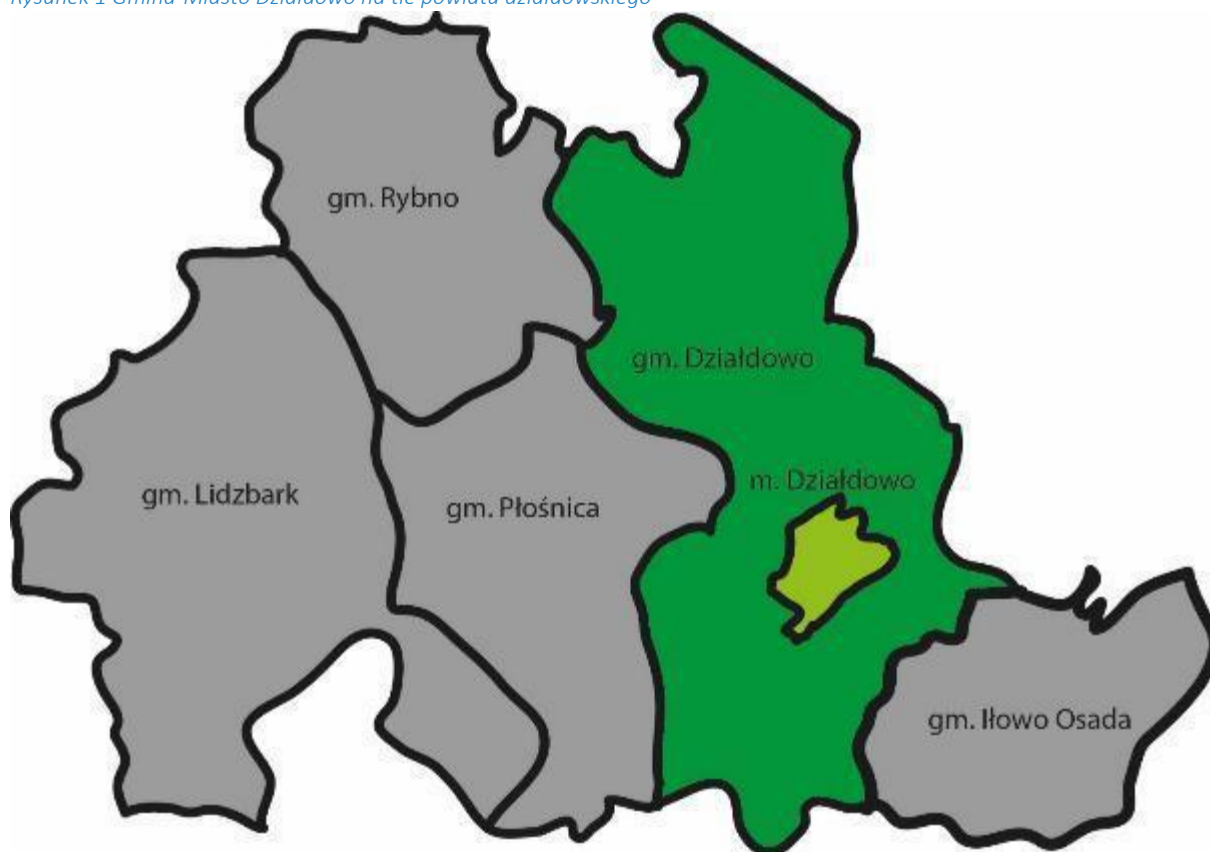

3. Diagnoza społeczno-gospodarcza

3.1 Charakterystyka Gminy-Miasto Działdowo

Gmina-Miasto Działdowo zajmuje powierzchnię 1147 ha (11,47km²), położone jest nad rzeką Działdówką w południowo-zachodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w podregionie elbląskim, ok. 190 km od Gdańska, 130 km od Warszawy, 120 km od Torunia i 80 km od Olsztyna. W odległości ok. 20 km obok miasta przebiega droga międzynarodowa E-77 (droga krajowa nr 7 z Warszawy do Gdańska). Dodatkowo do Działdowa prowadzą następujące drogi Mława-Brodnica (nr 544), Ostróda-Działdowo (nr 542) oraz Nidzica-Działdowo (nr 545). Miasto jest stolicą powiatu działdowskiego i pełni funkcję subregionalnego ośrodka świadczącego usługi publiczne dla mieszkańców okolicznych miejscowości. Gmina-Miasto Działdowo jest otoczona Gminą Wiejską Działdowo, która ma charakter obwarzankowy. Na poniższej grafice zilustrowano miasto na tle gmin powiatu działdowskiego. Warto zwrócić uwagę, że powierzchnia Działdowa stanowi tylko 1,2% powierzchni powiatu.

Rysunek 1 Gmina-Miasto Działdowo na tle powiatu działdowskiego

Źródło: opracowania własne

3.2 Analiza porównawcza czynników i zjawisk kryzysowych

Biorąc pod uwagę wymagania formalne, które musi spełniać program rewitalizacji, pierwszym etapem w zakresie analizy społeczno-gospodarczej jest sporządzenie kompleksowej diagnozy dziedzinowej. Głównym wyzwaniem w tym zakresie jest wyznaczenie obszarów zdegradowanych i określenie ich granic. Analiza w tym zakresie ma charakter trzyetapowy.

Pierwszym krokiem umożliwiającym przeprowadzenie analizy porównawczej było rozpoznanie potrzeb rewitalizacyjnych w zakresie społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym. Wstępne wyłonienie obszarów zdegradowanych to rezultat prac eksperckich odbywających się m.in. z wykorzystaniem następujących narzędzi takich jak: robocze wywiady pogłębione, wizje lokalne a także konsultacje społeczne prowadzone przez przedstawicieli Urzędu Miasta Działdowo oraz opracowywujących dokument. Efektem tych prac było wstępne wyłonienie obszarów przewidzianych do rewitalizacji, które cechują się koncentracją i ponadprzeciętnym natężeniem zjawisk i procesów kryzysowych. Istotnym elementem na omawianym etapie selekcji były również kwestie związane z zamierzeniami inwestycyjnymi samorządu lokalnego, które w istocie mają charakter kontynuacji już przeprowadzonych działań rewitalizacyjnych w minionej perspektywie finansowej Unii Europejskiej w latach 2007-2013 – przy założeniu rozbudowy działań bezpośrednio ukierunkowanych na społeczność lokalną. Warto również podkreślić, że obszary objęte na tym etapie pracami analitycznymi są kluczowe dla miasta i dominującej liczby mieszkańców w kontekście funkcjonalnym oraz usługowo-mieszkaniowym.

Drugi etap prac polegał na szczegółowym określeniu zasięgu terytorialnego obszarów przewidzianych do rewitalizacji oraz wpisaniu ich w obligatoryjne warunki dotyczące łącznej powierzchni oraz zaludnienia terenów zdegradowanych. Zgodnie z wytycznymi oraz ustawą o rewitalizacji, łączna powierzchnia obszaru przewidzianego rewitalizacji nie może przekraczać 20% powierzchni miasta, natomiast maksymalny udział mieszkańców wynosi 30%. W poniższej tabeli zaprezentowano ustalenia poczynione w ramach przeprowadzonych prac analitycznych. Rozwinięcie omawianych kryteriów, zagadnień – zasięg terytorialny, grafiki prezentujące obszary oraz ich charakterystyka znajdują się w dalszej części opracowania.

Tabela 1 Zasięg terytorialny oraz wskaźniki obligatoryjne

	Teren 1	Teren 2
Zasięg terytorialny	Teren ograniczony ul. Grunwaldzką, K. Małka, wzdłuż linii kolejowej do Lidzbarskiej, Skłodowskiej, teren do ul. Średniej, dalej do ul. Mławskiej za zabudowaniami, wzdłuż ul. Hallera, Jagiełły do ronda na ul. Małka.	Teren ograniczony ulicami: Olsztyńską, Norwida, Lenartowicza, Nidzicką, Małewskiej, Biedrawiny, Świerkowa, Rydygiera, Sportowa, Wolności, M. Konopnickiej, Hallera, Olsztyńska, Męczenników do ul. Wolności wraz z terenem Gimnazjum Nr 2 przy ul. Sportowej, Parkiem Honorowych Dawców Krwi, Parkiem im. Jana Pawła II

	Teren 1	Teren 2
Powierzchnia [km ²]	0,75 km ²	1,05 km ²
Udział powierzchni [%]	6,54%	9,15%
Liczba ludności [os.]	3 646	2 710
Udział ludności [%]	17,12%	12,73%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Działdowo

Powyższa tabela wskazuje na kwalifikowalność wyznaczonych obszarów w kontekście kryteriów obligatoryjnych. Warto podkreślić, że projektowana interwencja rewitalizacyjna będzie obejmowała obszar zamieszkiwany przez 6 356 osób, co stanowi 29,85% zameldowanych w Gminie-Miasto Działdowo. Jednocześnie całkowita powierzchnia objęta interwencją wynosi 1,8 hm² (180 ha), co stanowi 15,69%. Biorąc pod uwagę powyższe wskaźniki należy podkreślić dużą gęstość zaludnienia oraz maksymalizację liczby beneficjentów zaplanowanych działań.

Trzecim krokiem w zakresie analizy porównawczej jest szczegółowa analiza wskaźnikowa, która prezentuje wybrane zmienne na tle ogólnomiejskim. Poddane analizie kryteria zostały wyłonione podczas spotkania konsultacyjnego. Poszczególne wskaźniki zostały obliczone dla wyznaczonych obszarów w podziale na trzy grupy: podsystem społeczny, podsystem gospodarczy oraz podsystem przestrzenny.

W zakresie podsystemu społecznego, najważniejszego z perspektywy wykorzystania w ramach rewitalizacji środków Europejskiego Funduszu Społecznego, zebrano i zagregowano w formie wskaźników dane dotyczące: liczby osób korzystających z pomocy społecznej (w podziale na formy), liczby osób długotrwale bezrobotnych, liczby lokali socjalnych, liczby przestępstw przeciwko rodzinie, liczby wykroczeń – dane straży miejskiej.

Pierwszą zmienną analizowaną w obrębie podsystemu społecznego są dane dotyczące korzystania ze świadczeń pomocy społecznej przez ludność zamieszkującą tereny zdegradowane. Wszystkie przedstawione w poniższej tabeli kategorie wskazują na koncentrację problemów społecznych wymagających interwencji samorządu w tym zakresie. Szczególnie jest to widoczne w odniesieniu do finansowych zasiłków okresowych. Jednocześnie, co warto podkreślić, w Działdowie z zasiłku stałego korzysta 118 osób, z czego 77 zamieszkuje wyznaczone obszary zdegradowane (stanowi to 65,2% korzystających w skali miasta).

Tabela 2 Udział osób korzystających z pomocy społecznej w 2014 roku (w podziale na formy) [%]

	Zasiłek stały	Usługi opiekuńcze	Specjalistyczne usługi opiekuńcze	Pomoc finansowa zasiłek celowy	Pomoc finansowa zasiłek okresowy	PROGRAM Pomoc państwa w zakresie dożywiania
Gmina-Miasto Działdowo	0,55%	0,34%	0,09%	1,07%	1,67%	1,24%
Teren nr 1	1,37%	0,93%	0,22%	3,48%	4,47%	3,07%
Teren nr 2	1,00%	0,77%	0,18%	1,66%	3,06%	2,62%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Działdowo

Powyżej zaprezentowano uzasadnienie wskazujące na koncentrację zagadnień związanych w pomocą społeczną na obszarach zdegradowanych. Kolejnym rozpatrywanym czynnikiem jest bezrobocie długotrwałe. Na obszarach zdegradowanych omawiany rodzaj bezrobocia przewyższa wskaźniki ogólnomiejskie. Warto zwrócić uwagę, że wyższy odsetek długotrwałe bezrobotnych koresponduje z analizą natężenia korzystania z pomocy społecznej.

Tabela 3 Zjawisko długotrwałego bezrobocia na obszarach zdegradowanych na tle Gminy-Miasto Działdowo

	Liczba osób długotrwałe bezrobotnych	Udział osób długotrwałe bezrobotnych
Gmina-Miasto Działdowo	697	3,24%
Teren nr 1	209	5,73%
Teren nr 2	221	8,15%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP

Kolejnym poddanym analizie elementem jest liczba oraz powierzchnia dostępnych lokali socjalnych. Większość zasobu tego typu lokali jest zlokalizowana w obrębie wyznaczonych obszarów. Świadczy to o funkcjonowaniu zapotrzebowania w tym zakresie. Jednocześnie zapotrzebowanie na te obiekty, co ma charakter powszechny, przekracza ich dostępność.

Tabela 4 Liczba i powierzchnia lokali socjalnych na obszarach zdegradowanych na tle Gminy-Miasto Działdowo

	Liczba lokali socjalnych	Powierzchnia lokali socjalnych
Gmina-Miasto Działdowo	18	494,96
Teren nr 1	6	189,19
Teren nr 2	6	159,95

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Działdowo

Przestępstwa przeciw rodzinie zwyczajowo analizuje się w oparciu o inwentaryzację Niebieskich Kart. Blisko ¾ rodzin, które objęto procedurą zamieszkuje obszary przewidziane do rewitalizacji. Zestawienie procentowego udziału wydanych kart, objętych nim rodzin oraz dzieci, przekracza wartości przeciętne osiągnięte przez Gminę-Miasto Działdowo. Dodatkowo natężenie zjawiska przemocy w rodzinie to element wpływający na utrwalanie się zjawisk o charakterze patologicznym i niepożądanym.

Tabela 5 Liczba przestępstw przeciwko rodzinie – analiza Niebieskich Kart

	Liczba Rodzin [os.]	Liczba Niebieskich Kart [os.]	Liczba dzieci [os.]	Udział rodzin [%]	Udział Niebieskich Kart [%]	Udział dzieci [%]
Gmina-Miasto Działdowo	60	72	51	0,28%	0,34%	0,24%
Teren nr 1	20	24	12	0,55%	0,66%	0,33%

Teren nr 2	24	31	25	0,89%	1,14%	0,92%
------------	----	----	----	-------	-------	-------

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Działdowo

Ostatnią składową w ramach podsystemu społecznego jest struktura wykroczeń przeprowadzona w oparciu o dane Straży Miejskiej. W pierwszej kolejności warto zwrócić uwagę na łączną liczbę wykroczeń rejestrowanych na zdelimitowanych obszarach oraz w całym mieście. Obliczony udział procentowy wskazuje na znaczną dominację czynów zabronionych w strefach zdegradowanych. Wpływ na ten stan rzeczy ma również centralne położenie obu terenów. Niemniej analiza poniższych wskaźników udowadnia, że mamy do czynienia z niedostatecznym poziomem bezpieczeństwa.

Tabela 6 Struktura popełnianych wykroczeń na obszarach zdegradowanych na tle Gminy-Miasto Działdowo

	Liczba wykroczeń –mandat	Liczba wykroczeń – pouczenie	Liczba wykroczeń – sąd	Liczba wykroczeń – łącznie
Gmina-Miasto Działdowo	41,50%	58,18%	0,33%	5,72%
Teren nr 1	42,32%	57,55%	0,13%	21,06%
Teren nr 2	41,78%	57,33%	0,89%	8,30%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Straży Miejskiej

W zakresie podsystemu gospodarczego zebrano i zagregowano w formie wskaźników dane dotyczące: aktywności gospodarczej oraz uwarunkowań podatkowych.

Sfera gospodarcza na obszarach zdegradowanych jawi się jako relatywnie dobrze działająca struktura. Niemniej należy wziąć pod uwagę przestrzenny i funkcjonalny wymiar wyznaczonych do rewitalizacji terenów. Pełnią one istotną rolę usługową, turystyczną, wypoczynkową i mieszkaniową. W związku z tym stanem rzeczy należy w możliwie szeroki sposób poprawić sytuację dostępną na omawianych terenach. Kompleksowe przeobrażenie, zrewitalizowanie wyznaczonej przestrzeni i tkanki miejskiej stanowi kluczowe wyzwanie, które w największym stopniu jest warunkowane ożywieniem gospodarczym.

Tabela 7 Wskaźnik aktywności gospodarczej na obszarach zdegradowanych na tle Gminy-Miasto Działdowo

	Zarejestrowana działalność gospodarcza w stosunku do liczby ludności obszaru zdegradowanego.
Gmina-Miasto Działdowo	9,10%
Teren nr 1	21,34%
Teren nr 2	18,49%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Działdowo

Celem rozpoznania rzeczywistego stanu gospodarki dokonano zagregowania danych dotyczących dochodów oraz kosztów dotyczących zaległości podatkowych. Zamieszczone poniżej dane potwierdzają tezę o relatywnie dobrym stanie lokalnej gospodarki, która pomimo przedstawionych

danych wymaga skonsolidowanej interwencji. Przeprowadzenie rewitalizacji obszarów umożliwi zdynamizowanie życia gospodarczego w Działdowie.

Tabela 8 Dochody z podatku od nieruchomości oraz kwoty zaległości podatkowych w podziale na podmioty gospodarcze oraz osoby fizyczne

	Dochody z podatku od nieruchomości		Kwoty zaległości podatkowych (od nieruchomości)	
	podmioty gospodarcze	osoby fizyczne	podmioty gospodarcze	osoby fizyczne
Gmina-Miasto Działdowo	6 707 548,6	1 296 693,54	-636 538,19	-59 009,37
Teren nr 1	4 083 463,64	348 027,54	-300 582,43	-15 751,11
Teren nr 2	1 980 760,46	263 354,18	-145 484,61	-7 343,92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM Działdowo

Analizując podsystem przestrzenny, warto zwrócić uwagę na kilka zjawisk. Pierwszym z nich jest liczba zabytków znajdujących się na obszarach zdegradowanych. Na pierwszym terenie zdegradowanym znajduje się 288 zabytków, co stanowi 93,5% w skali miasta, na drugim terenie wskaźnik ten wynosi blisko 1%. Kolejny element to zagospodarowanie obszarów w ścieżki rowerowe oraz tereny zielone.

Ścieżki rowerowe na terenie pierwszym to ponad 2 - kilometrowy ciąg biegnący wzdłuż ul. Olsztyńskiej oraz ok 1 - kilometrowy ciąg przebiegający wzdłuż ulicy Księżodworskiej. W obrębie drugiego terenu zidentyfikowano dwie ścieżki rowerowe na terenie Parku im. Jana Pawła II (ok 75 m i ok 160 m) oraz ok 650 - metrowa ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Leśnej.

Ostatnią zmienną analizowaną w przedmiotowym podrozdziale jest dostępność do terenów zielonych. Na terenie nr 1 znajduje się park przy ul. Wł. Jagiełły. Natomiast na terenie nr 2 znajdują się: Park Honorowych Dawców Krwi przy ul. Wolności oraz Park im. Jana Pawła II przy ul. Męczenników.

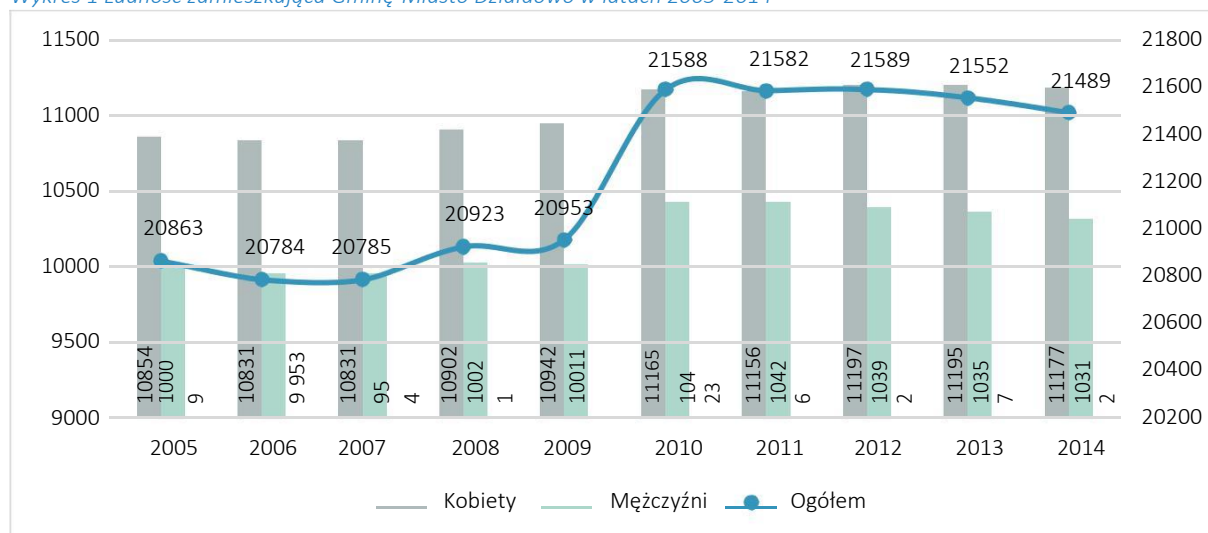
Podsumowując powyższą analizę należy podkreślić, że zdelimitowane obszary zdegradowane cechują się koncentracją i natężeniem zjawisk negatywnych, które mogą być minimalizowane i ograniczane w oparciu o rozwiązania i projekty rewitalizacyjne zapisane w niniejszym opracowaniu. Warto podkreślić, że konieczność przeobrażenia obu obszarów kryzysowych spotkała się ze zrozumieniem i konsensusem społeczności lokalnej w tym zakresie. Powyższa analiza ilościowa tylko potwierdziła konieczność skoordynowania interwencji publicznej w zakresie rewitalizacji.

3.3 Sfera społeczna

Biorąc pod uwagę założenia, w które musi wpisywać się Lokalny Program Rewitalizacji – analiza sytuacji społecznej jest bardzo istotna. Po pierwsze ze względu na dwutorowy charakter interwencji opierający się o środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego oraz po drugie ze względu na kompleksowość interwencji mającej na celu dokonanie przeobrażenia obszarów zdegradowanych i eliminację identyfikowanych stanów kryzysowych. Powyżej zdefiniowany kontekst jednoznacznie określa grupę docelową. Bezpośrednimi beneficjentami zaplanowanych działań będą mieszkańcy Gminy-Miasto Działdowo, w szczególności ich część mieszkająca na terenach przewidzianych do rewitalizacji.

Liczba ludności zamieszkującej Gminę-Miasto Działdowo w minionym dziesięcioleciu charakteryzowała się tendencją wzrostową do roku 2010. W latach 2005-2014 łączna liczba mieszkańców wzrosła o 2,9%. W liczbach bezwzględnych populacja mieszkańców Działdowa wzrosła o 626 osób. Gęstość zaludnienia w mieście wynosi 1 873 mieszkańców na 1 km². Biorąc pod uwagę sytuację demograficzną kraju – identyfikowany potencjał demograficzny należy ocenić jako korzystny. Pomimo ogólnie korzystnej sytuacji warto zwrócić uwagę, że najwyższy przyrost liczby ludności odnotowano w 2010 roku – od tego momentu obserwuje się nieznaczny spadek mieszkańców Działdowa.

Wykres 1 Ludność zamieszkująca Gminę-Miasto Działdowo w latach 2005-2014

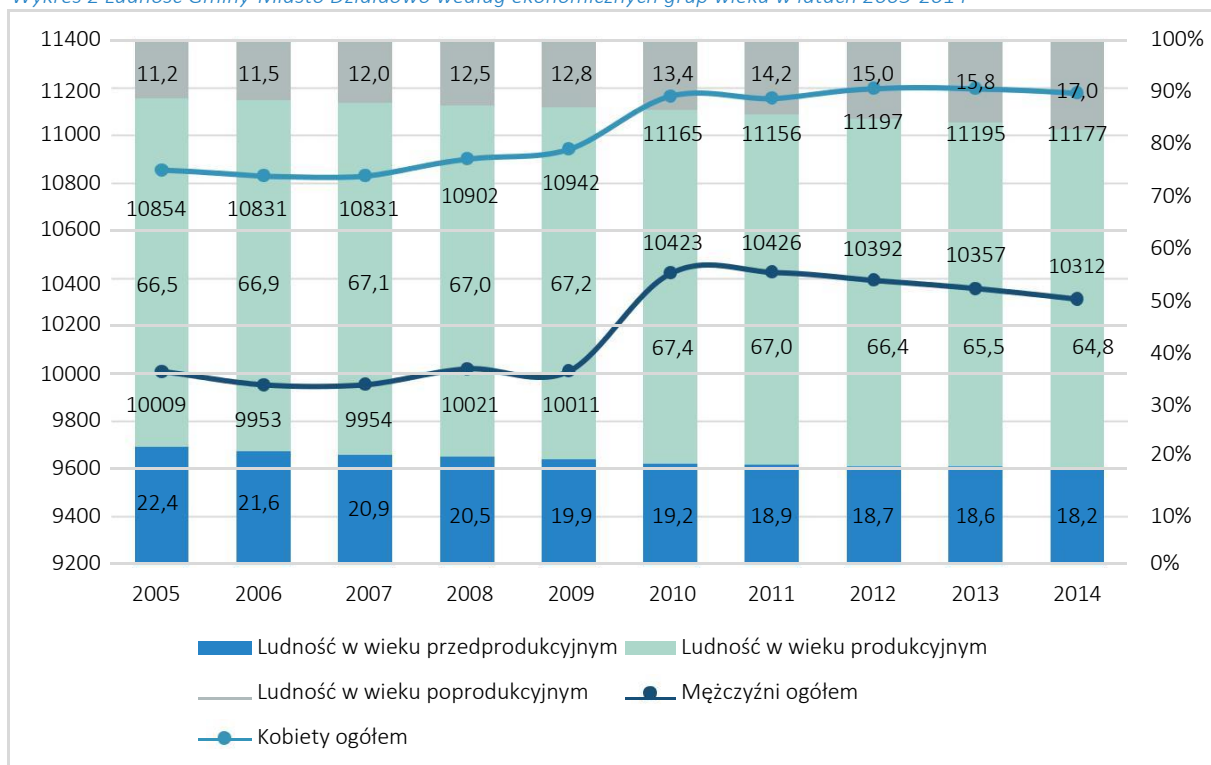
Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Na obszarach przewidzianych do rewitalizacji gęstość zaludnienia jest wyższa w stosunku do średnich wartości uzyskiwanych przez miasto. Pierwszy teren przewidziany do rewitalizacji (obejmujący m.in. część śródmiejską wraz z Zamkiem oraz centrum komunikacyjnym miasta) zamieszkuje aktualnie 3 646 osób (17,1% wszystkich zameldowanych w mieście). W obrębie drugiego terenu przewidzianego do rewitalizacji mieszka 2 710 osób (stanowi to 12,7% łącznej liczby zameldowanych w Gminie -Miasto Działdowo).

W dalszej części rozdziału zostaną przedstawione kluczowe determinanty rozwojowe w zakresie potencjału demograficznego oraz trendów z nim związanych.

Analiza ekonomicznych grup wiekowych wskazuje na starzenie się społeczności lokalnej zamieszkującej Działdowo. W omawianym okresie odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym spadł o 4,2%, natomiast osób w wieku poprodukcyjnym wzrósł o 5,8%. Dodatkowo odsetek populacji w wieku produkcyjnym odnotowywany w 2014 roku był najniższy w porównaniu do analizowanej dekady. Widoczny jest spadek liczby mężczyzn w stosunku do liczby kobiet, która utrzymuje się na stałym poziomie.

Wykres 2 Ludność Gminy-Miasto Działdowo według ekonomicznych grup wieku w latach 2005-2014

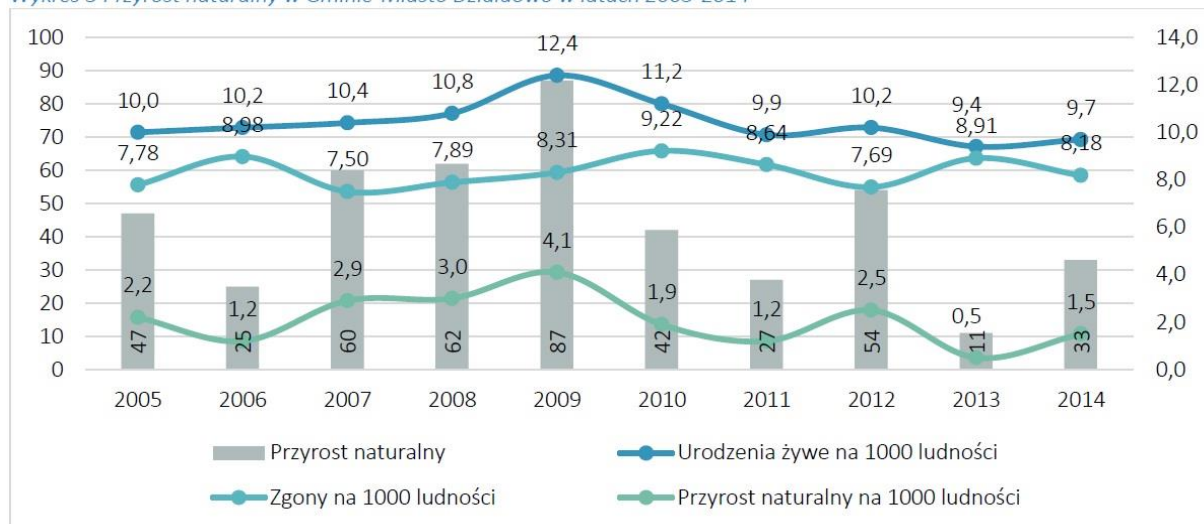

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

W minionej dekadzie przyrost naturalny cechował się wartościami dodatnimi, które zostały przedstawione na poniższym wykresie. Wskaźnik przyrostu naturalnego na 1 000 mieszkańców podlega znacznym wahaniom i brak widocznego trendu wskazuje na konieczność rozwijania sektora usług dedykowanych rodzinie. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, iż zidentyfikowany poziom kształtuje się na pułapie niezapewniającym zastępowalności pokoleń. Skoordynowana interwencja rewitalizacyjna wpłynie korzystnie na atrakcyjność osiedleńczą miasta oraz wzmocni odczuwany komfort życia wśród mieszkańców.

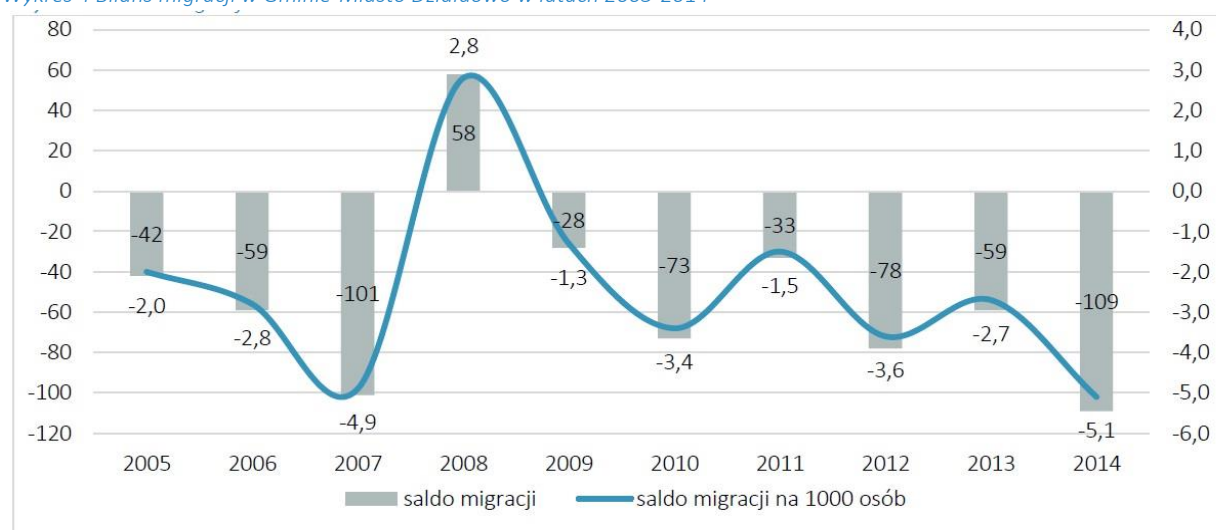
Wykres 3 Przyrost naturalny w Gminie-Miasto Działdowo w latach 2005-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Drugą kluczową zmienną określającą demografię jest bilans migracji. W analizowanym okresie, poza rokiem 2008, wskaźniki osiągały ujemne wartości. Przewaga wyjeżdżających z Działdowa nad ludnością napływową świadczy o ograniczonej atrakcyjności osiedleńczej obszaru. W warstwie technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz społecznej zaplanowane działania wpłyną na wyeliminowanie części ograniczeń stanowiących bariery w ramach ogólnie rozumianej atrakcyjności osiedleńczej.

Wykres 4 Bilans migracji w Gminie-Miasto Działdowo w latach 2005-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Podsumowując potencjał demograficzny warto poddać analizie poniższą tabelę, która w syntetyczny sposób prezentuje najistotniejsze tendencje w zakresie liczby mieszkańców Działdowa. Pierwsza zmienna wprost wskazuje na wzrastający odsetek ludności niepracującej względem grupy osób w wieku produkcyjnym. Drugi element to systematyczny wzrost osób w wieku poprodukcyjnym przypadającym na osoby dopiero wchodzące na rynek pracy – wskaźnik w ostatniej dekadzie wzrósł aż o 43,3 i w 2014 roku wyniósł 93,2.

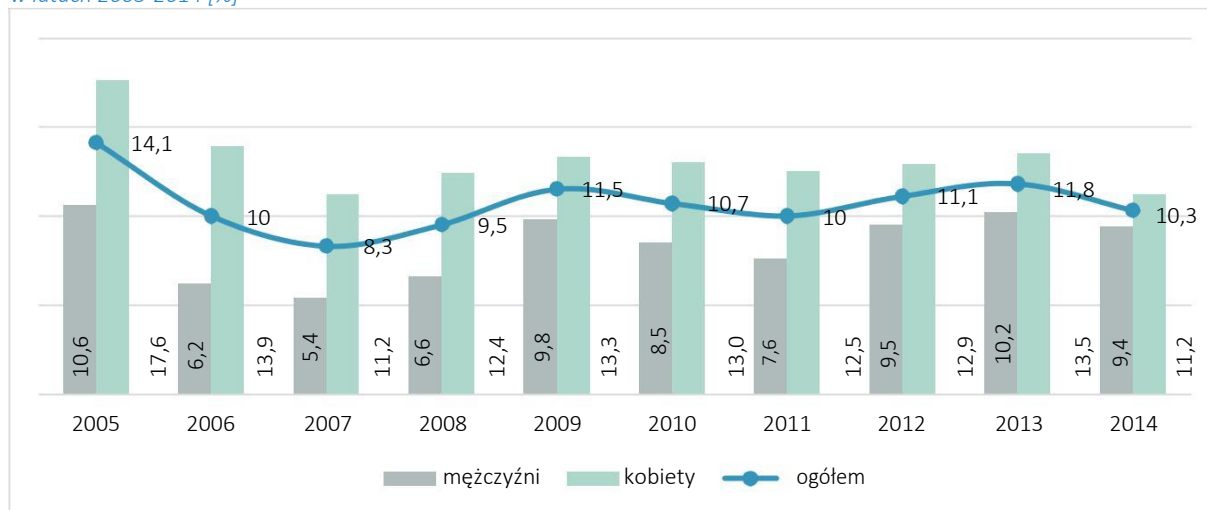
Tabela 9 Wskaźniki obciążenia demograficznego dla Gminy-Miasto Działdowo w latach 2004-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	50,4	49,4	49,0	49,2	48,7	48,3	49,4	50,7	52,6	54,4
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	49,9	53,2	57,1	60,9	64,3	69,5	75,0	80,4	84,8	93,2
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	16,8	17,2	17,8	18,6	19,1	19,8	21,1	22,6	24,1	26,2
Zmiana liczby ludności na 1000 mieszkańców	1,6	-3,8	0,0	6,6	1,4	29,4	-0,3	0,3	-1,7	-2,9

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Stopa bezrobocia definiowana jako udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w minionej dekadzie w Działdowie była uzależniona od wahań koniunkturalnych w skali makro, niemniej spadek wskaźnika, w stosunku do roku bazowego, wyniósł 3,8% – co jest zjawiskiem bardzo korzystnym. Warto zwrócić uwagę, że w przypadku populacji kobiet, udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się aż o 6,4%.

Wykres 5 Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wg płci w Gminie-Miasto Działdowo w latach 2005-2014 [%]

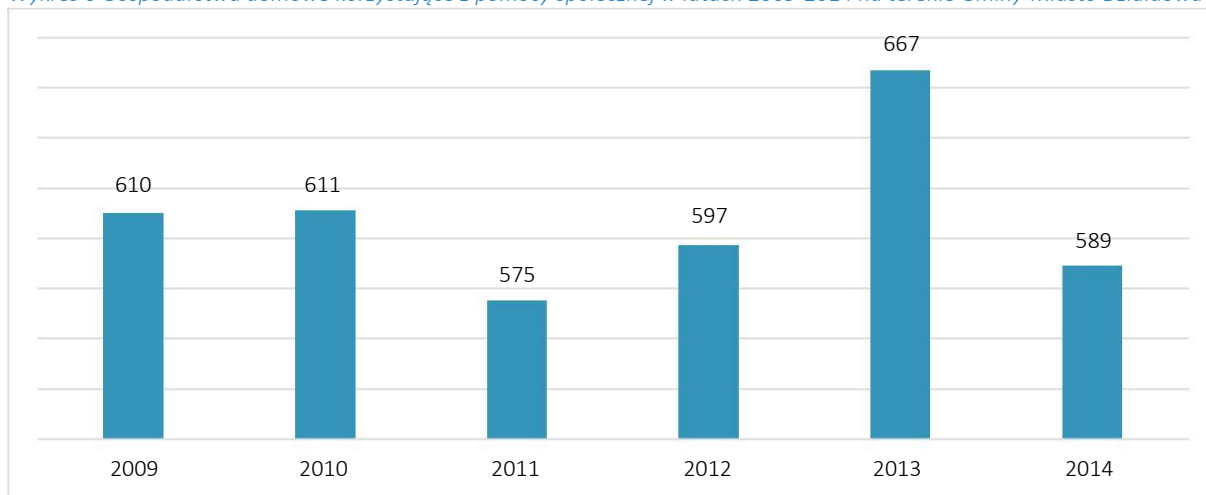

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Rozwijając niniejszy podrozdział warto skupić się na zagadnieniach związanych z ochroną zdrowia oraz na systemie wsparcia w obrębie pomocy społecznej. Drugi ważny element to aktywność trzeciego sektora, która ze względu na deficyty lokalowe i niski poziom konsolidacji wymaga zintegrowanego wsparcia w ramach rewitalizacji.

Ochrona zdrowia i pomoc społeczna to ważny element sfery społecznej w mieście. Pomocą społeczną w Działdowie zajmuje się Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, stanowiący jednostkę organizacyjną Gminy-Miasto Działdowo. Główne zadania MOPS-u wynikają z konieczności wsparcia grup defaworyzowanych i jednostek wykluczonych poprzez świadczenie usług oraz przekazywanie wsparcia finansowego i niematerialnego. Liczba gospodarstw korzystających z różnych form pomocy społecznej w latach 2009-2014 utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Wyjątkiem był rok 2013 kiedy to liczba gospodarstw domowych wzrosła o ponad 10% w porównaniu z rokiem 2012.

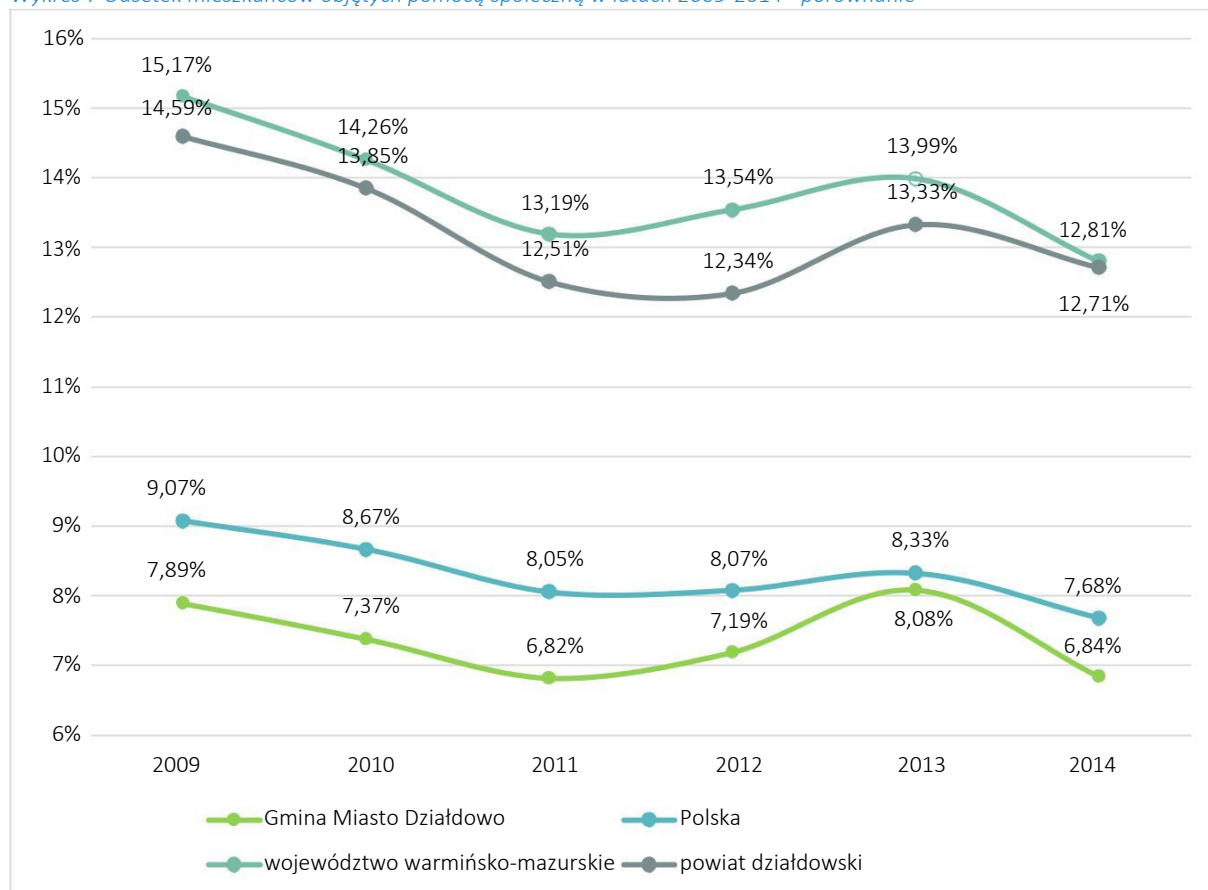
Wykres 6 Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w latach 2009-2014 na terenie Gminy-Miasto Działdowa

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba korzystających z pomocy społecznej, mierzona jako liczba osób, którym wydano decyzje administracyjne przyznające świadczenia w Gminie-Miasto Działdowo kształtuje się na stabilnym poziomie i w latach 2009-2014 wahała się pomiędzy 7,89% a 6,84%. Pomimo zilustrowanych poniżej tendencji dostrzega się istotne nasilenie oraz koncentrację niekorzystnych zjawisk w obrębie wyznaczonych obszarów zdegradowanych. Wskazana specyfika została odnotowana w trakcie przeprowadzenia analizy porównawczej, niemniej wizje lokalne i powszechne odczucia mieszkańców potwierdzają rzeczywisty charakter omawianych procesów.

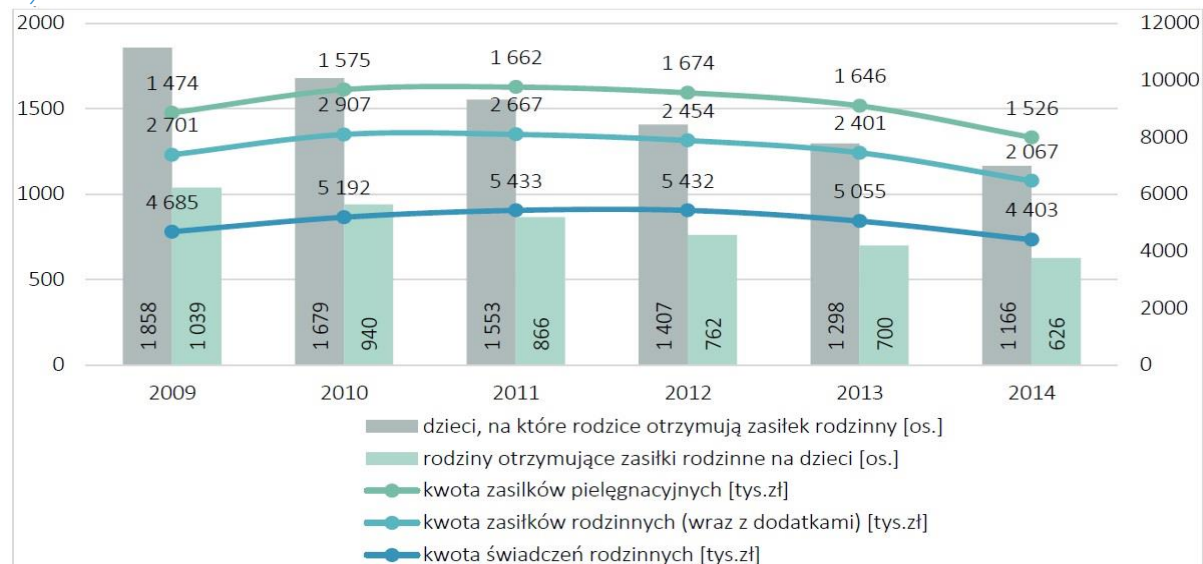
Wykres 7 Odsetek mieszkańców objętych pomocą społeczną w latach 2009-2014 - porównanie

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Zmienne w zakresie osób korzystających z pomocy społecznej sukcesywnie się obniżają, co jest zjawiskiem pozytywnym. Rozpatrując liczbę rodzin otrzymujących zasiłek na dzieci w roku 2014 w porównaniu z rokiem 2009, odnotowano spadek blisko o połowę (z 1 039 do 626 rodzin). Kwoty wypłacanych przez MOPS świadczeń począwszy od roku 2011 również ulegają zmniejszeniu. Biorąc pod uwagę zilustrowaną poniżej dynamikę zmian dotyczącą pomocy społecznej – sytuację Gminy-Miasto Działdowo należy uznać za ustabilizowaną (zwłaszcza na szerszym tle wojewódzkim i ogólnokrajowym).

Wykres 8 Świadczenia rodzinne na terenie Działdowa w latach 2009-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Gmina-Miasto Działdowo realizuje program na rzecz rodzin wielodzietnych – Karta Rodziny 3+. Program uprawnia rodziny wielodzietne do korzystania, na preferencyjnych zasadach, z ofert ośrodków sportowych, przejazdów komunikacyjnych, instytucji kulturalnych, przedszkoli i żłobków. Karta nadaje prawo do zniżek i ulg zaproponowanych przez Partnerów Programu, m.in. przez instytucje niepubliczne, prywatne firmy handlowo-usługowe, banki, kluby sportowe.

Ochrona zdrowia to bardzo ważny obszar usług publicznych. Jak już wskazywano w zasadniczej części, możliwość wpływania na politykę służby zdrowia pozostaje poza samorządem lokalnym. W kontekście kompleksowego diagnozowania obszaru warto w syntetycznej formie zestawić zasoby i ofertę tego sektora w Gminie-Miasto Działdowo. W poniższej tabeli ujęto podstawowe informacje na temat szpitala publicznego obsługującego w dużej części mieszkańców Działdowa. Organem założycielskim Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Działdowie i sprawującym nad nim nadzór jest Powiat Działdowski. Szpital dysponuje 337 łózkami, rozmieszczonymi na 13 oddziałach szpitalnych. Funkcjonuje tu 17 pracowni specjalistycznych, blok operacyjny z 3 salami operacyjnymi, apteka szpitalna, dział diagnostyki medycznej, stacja dializ, dział fizjoterapii oraz sterylizatornia.

Tabela 10 Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie - dane podstawowe

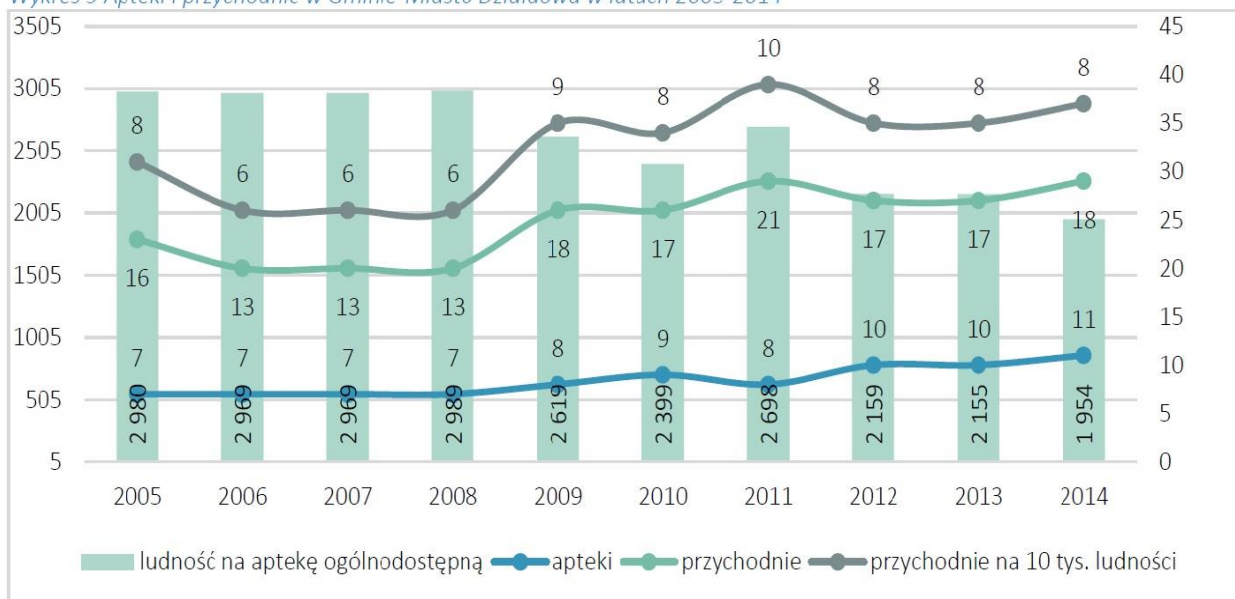
Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Działdowie	Usługi medyczne
	oddziały
	dział fizjoterapii, oddział dziecięcy, wieloprofilowy oddział chorób wewnętrznych, oddział rehabilitacyjny, oddział neurologiczny i udarowy, oddział położniczo-ginekologiczny, oddział noworodków i wcześniaków, oddział chirurgii ogólnej, oddział urazowo-ortopedyczny, oddział anestezjologii i intensywnej terapii, oddział psychiatryczny, oddział medycyny paliatywnej, stacja dializ
	poradnie specjalistyczne
	poradnia chirurgii ogólnej, poradnia chirurgii onkologicznej, poradnia dermatologiczno-wenerologiczna, poradnia endokrynologiczna, poradnia kardiologiczna, poradnia nefrologiczna, poradnia neonatologiczna, poradnia neurologiczna, poradnia okulistyczna, poradnia opieki, poradnia otolaryngologiczna, poradnia położniczo-ginekologiczna, poradnia rehabilitacyjna, poradnia reumatologiczna, poradnia urazowo-ortopedyczna, poradnia urologiczna, poradnia zdrowia psychicznego
	pracownie diagnostyczne
	pracownia RTG, pracownia USG - badanie Dopplera, pracownia endoskopowa, pracownia EEG, pracownia EKG i pracownia spirometryczna, pracownia EMG, laboratorium analiz lekarskich

Źródło: www.spzoz-dzialdowo.pl

SPZOZ w Działdowie to także jeden z największych zakładów pracy w mieście. Pracuje w nim 576 osób, zatrudnionych na umowę o pracę.

Główny ciężar związany z organizacją i finansowaniem placówek systemu ochrony zdrowia spoczywa na samorządzie powiatowym oraz wojewódzkim. W związku z powyższym Gmina-Miasto Działdowo ma ograniczone możliwości w zakresie kształtowania służby zdrowia na swoim terenie. Biorąc pod uwagę dostępność do przychodni oraz aptek dostrzega się korzystną tendencję. Liczba przychodni utrzymuje się na stabilnym poziomie, natomiast liczba aptek systematycznie wzrasta. Zidentyfikowany trend bezpośrednio wpływa na poprawę jakości życia mieszkańców.

Wykres 9 Apteki i przychodnie w Gminie-Miasto Działdowa w latach 2005-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Obok Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na terenie Działdowa istnieje system działań wspierający rodziny przeżywające trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu, istniejący w celu przywrócenia takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Działania te wspomagają rodziców mających problemy w wypełnianiu obowiązków rodzicielskich, w taki sposób, aby zapobiec sytuacji, w której dziecko, ze względu na jego dobro, zostałoby umieszczone w opiece zastępczej. Wsparciem rodziny zajmują się jednostki wymienione w poniższej tabeli. Dodatkowo zamieszczono tu listę instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem uzależnieniom, funkcjonującym na terenie miasta Działdowa.

Tabela 11 Instytucje zajmujące się pomocą społeczną na terenie Gminy-Miasto Działdowo

Jednostka	Adresaci
Dzienny Dom Pomocy Społecznej Klub Seniora	osoby starsze, zwłaszcza samotne i niepełnosprawne
Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia	osoby uzależnione od alkoholu, od nikotyny, od patologicznego hazardu, osoby współuzależnione (w tym ofiary przemocy), osoby z zaburzeniami charakterystycznymi dla DDA
Polski Czerwony Krzyż, Oddział Rejonowy w Działdowie	osoby wymagające usług opiekuńczych, osoby potrzebujące przedmiotów codziennego użytku, sprzętu rehabilitacyjnego (w ramach darmowego rozdysponowywania), dzieci i młodzież w ramach cotygodniowego prowadzenia świetlicy
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	wg ustawy, m.in rodziny dysfunkcyjne, dzieci niepełnosprawne
Działdowskie Centrum Caritas im. Abp. Juliana Antoniego Nowowiejskiego	osoby doświadczające przemocy w rodzinie, osoby przeżywające kryzys, poszkodowane w wyniku traumatycznych zdarzeń losowych.
Noclegownia w Działdowskim Centrum Caritas	osoby bezdomne
Ognisko Wychowawcze	dzieci i młodzież
Środowiskowy Dom Samopomocy „CARITAS” Diecezji Toruńskiej w Działdowie.	osoby cierpiące na zaburzenia psychiczne oraz niepełnosprawność intelektualną
Stacja Opieki Caritas	osoby obłożnie i przewlekle chore i przebywające w domu
Szkolne Koła Caritas	dzieci i młodzież
Punkt Pomocy Rodzinie w Kryzysie	osoby potrzebujące wsparcia z zakresu prawa rodzinnego karnego, rodziny z problemami uzależnień, ofiary przemocy domowej, osoby potrzebujące wsparcie psychologiczno-pedagogicznego
Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	dzieci i młodzież u których występują różnorodne zaburzenia rozwojowe, rodzice i nauczyciele wymagający wsparcia w przewyżnianiu problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą, dzieci i młodzież potrzebujące pomocy w wyborze kierunku kształcenia oraz zawodu z uwzględnieniem zainteresowań oraz predyspozycji zdrowotnych
Dzienny Dom „Senior-WIGOR”	Osoby starsze

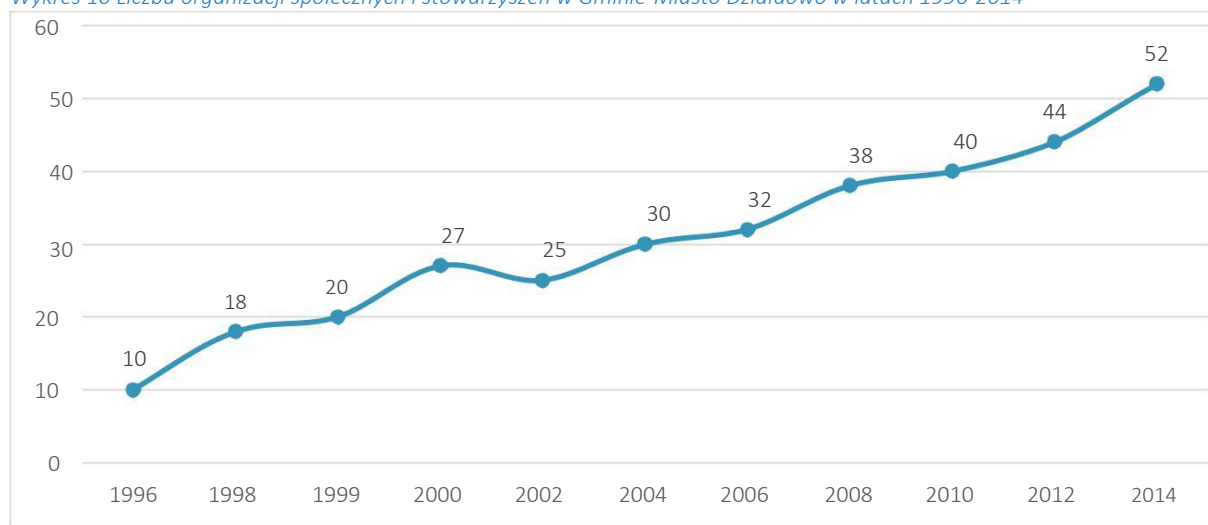
Źródło: Informator UM Działdowo

Ostatnim elementem szczególnie istotnym w kontekście rewitalizacji i wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020 jest stan trzeciego sektora. W długookresowym planowaniu jego zasoby mogą korzystnie wpłynąć na jakość życia w Działdowie oraz skuteczność podjętych działań rewitalizacyjnych.

W ostatnich latach w Działdowie liczba organizacji pozarządowych sukcesywnie wzrasta. Dynamika tego wzrostu jest względnie wysoka – od 2010 roku przybyło w mieście 12 NGO. Zgodnie z danymi GUS w 2014 roku działały 52 organizacje społeczne i stowarzyszenia, działalność prowadzą również trzy fundacje.

Wykres 10 Liczba organizacji społecznych i stowarzyszeń w Gminie-Miasto Działdowo w latach 1996-2014

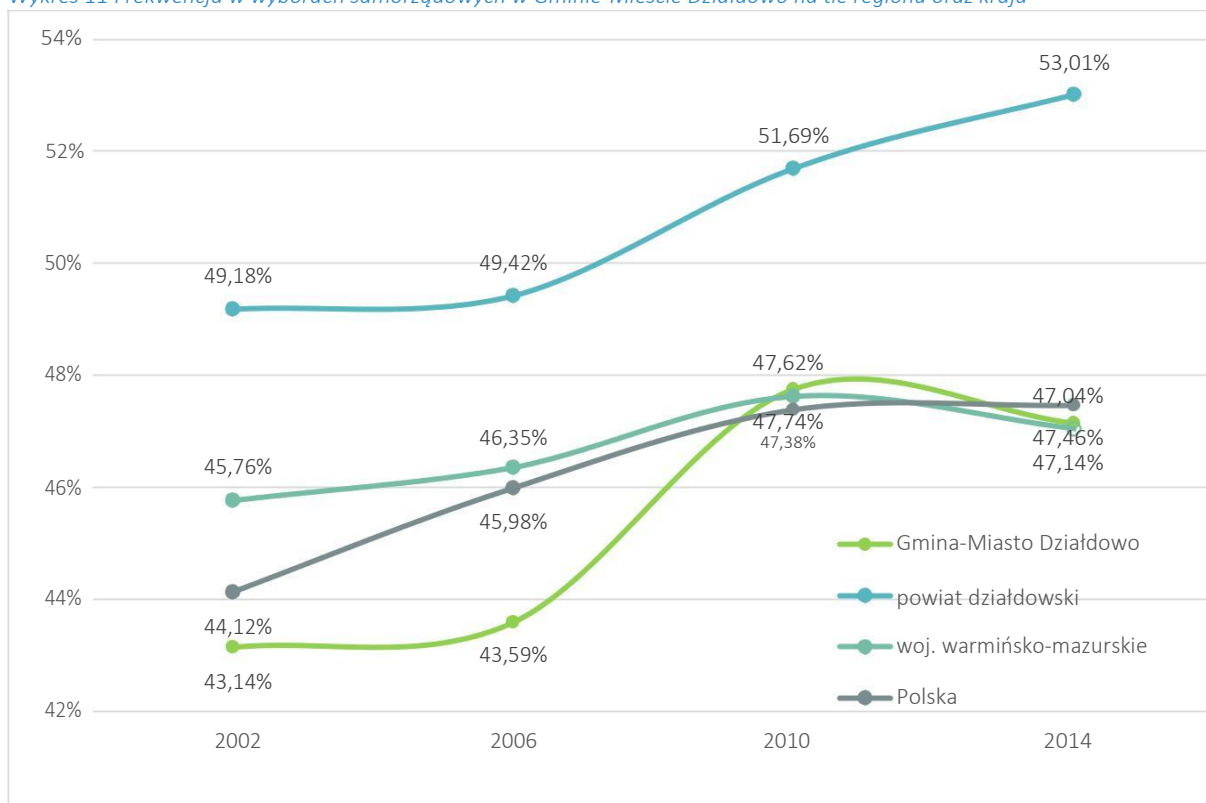
Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Rozpatrując aktywność społeczeństwa obywatelskiego w Działdowie warto porównać wskaźniki miasta na tle otoczenia administracyjno-samorządowego. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w przeliczeniu na 10 tysięcy mieszkańców w Działdowie wynosi 26 podmiotów i w ostatniej dekadzie systematycznie wzrastała. Warto odnotować, fakt, iż omawiany wskaźnik jest niższy od wojewódzkiego, osiąganego przez podregion elbląski oraz wartości ogólnopolskiej. Poziom aktywności obywatelskiej w Działdowie jest tylko nieznacznie wyższy od wskaźnika skalkulowanego dla powiatu działdowskiego. Biorąc pod uwagę diagnozę stanu aktualnego oraz obserwowany trend w zakresie dynamiki przyrostu zarejestrowanych grup formalnych działających w trzecim sektorze, pożądanym zjawiskiem byłoby zintensyfikowanie wsparcia dla działających organizacji. Kluczowym czynnikiem umożliwiającym konsolidację oraz dalszy wzrost środowiska lokalnych organizacji pozarządowych w Gminie-Miasto Działdowo jest zapewnienie adekwatnego zaplecza istniejącym oraz powstającym podmiotom społeczeństwa obywatelskiego.

Kolejnym czynnikiem wpływającym na ocenę aktywności społeczności lokalnej jest zaangażowanie w sprawy publiczne. Obiektywnym miernikiem w tym zakresie może być frekwencja wyborcza odnotowywana podczas wyborów samorządowych. Od momentu wejścia w życie Ustawy o bezpośrednim wyborze wójta, burmistrza i prezydenta miasta z dnia 20 czerwca 2002 r., frekwencja w Działdowie oscyluje wokół 45% (między rokiem 2006 a 2010 odnotowano wzrost z 43,5% do 47,6%). Zatem średnio praktycznie połowa mieszkańców Działdowa korzysta z czynnego prawa wyborczego. Wahanie frekwencji w Działdowie w ostatnich latach są zbliżone do normy ogólnokrajowej i wojewódzkiej, natomiast odbiegają od frekwencji odnotowanej na terenie powiatu działdowskiego, która dochodzi do 53 %. Jest to związane z tradycyjnie wyższą aktywnością samorządową mieszkańców terenów wiejskich.

Wykres 11 Frekwencja w wyborach samorządowych w Gminie-Mieście Działdowo na tle regionu oraz kraju

Źródło: dane GUS

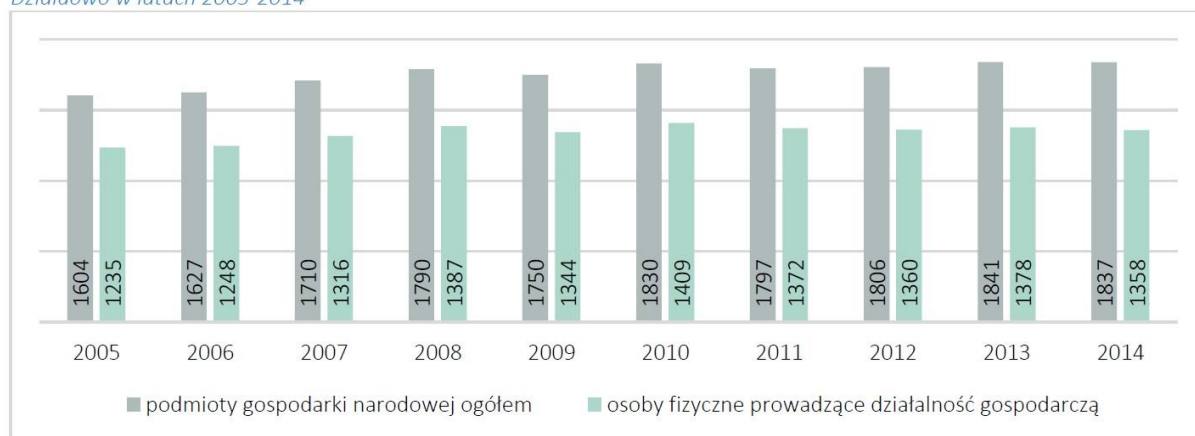
3.4 Sfera gospodarcza

Obszar gospodarczy bezpośrednio wiąże się z omówionymi zagadnieniami dotyczącymi sfery społecznej. Kontekst interwencji rewitalizacyjnej poza ramami prawnymi jest ściśle związany z uwarunkowaniami regionalnymi, które zostały wyartykułowane w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020. Zdefiniowany w jego ramach Priorytet inwestycyjny 9b pn. „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich” odnosi się do celu szczegółowego pn. „Lepsza jakość

życia społeczności zamieszkującej obszary problemowe”. Co ważne dla przedmiotowej analizy, specyficzne dla programu wskaźniki rezultatu odnoszą się do aktywizacji ekonomicznej obszarów zdegradowanych. Pierwszy z nich brzmi „Wskaźnik ożywienia gospodarczego na terenach rewitalizowanych. Zaproponowana w RPO WiM 2014-2020 formuła wpływa na konieczność rozpatrywania interwencji w kontekście struktury lokalnej gospodarki oraz możliwości jej zdynamizowania na terenach wyznaczonych do rewitalizacji.

Liczba podmiotów gospodarczych prowadzących działalność na terenie Działdowa w latach 2005-2014 wzrosła o 12,6%. Liczba osób prowadzących działalność gospodarczą zwiększyła się w analizowanym okresie o blisko 9%. Świadczy to o wzrastającym poziomie przedsiębiorczości w Działdowie. Jest to zjawisko korzystne, wpływające również na dywersyfikowanie struktury rynku pracy.

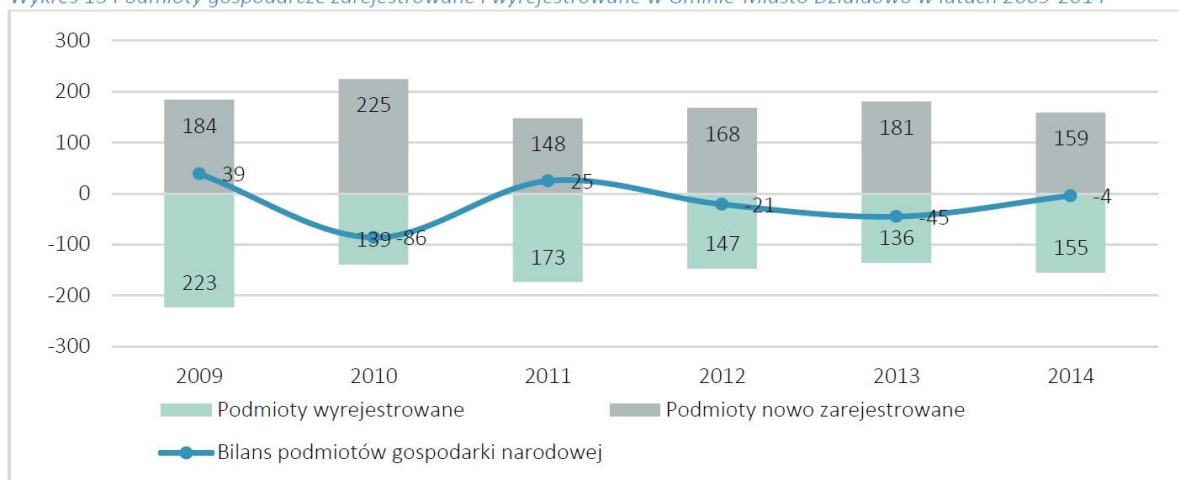
Wykres 12 Podmioty gospodarki narodowej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą w Gminie-Miasto Działdowo w latach 2005-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Miernikiem jakości powstających i funkcjonujących podmiotów gospodarczych jest efektywne funkcjonowanie w ramach gospodarki wolnorynkowej. Relacja nowo rejestrowanych przedsiębiorstw w stosunku do zamykających działalność jest niekorzystna. W latach 2009-2014 więcej firm zakończyło działalność niż ją rozpoczęło – różnica w tym zakresie wynosi 92 podmioty. Odnotowana sytuacja wskazuje na potrzeby w zakresie wsparcia firm sektora MŚP dominujących w lokalnej gospodarce. Dodatkowo korzystnym rozwiązaniem byłaby interwencja wzmacniająca infrastrukturę wspierającą przedsiębiorczość i usługi w tym zakresie. Rekomenduje się powstanie inkubatora przedsiębiorczości, który będzie oferował potrzebne doradcze, szkoleniowe i infrastrukturalne wsparcie osobom planującym rozpocząć własną działalność gospodarczą.

Wykres 13 Podmioty gospodarcze zarejestrowane i wyrejestrowane w Gminie-Miasto Działdowo w latach 2009-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Porównanie liczby podmiotów gospodarczych według klas wielkości wskazuje na dominującą rolę sektora MŚP. Struktura gospodarki w Działdowie analizowana pod tym kątem koresponduje z sytuacją w powiecie działdowskim oraz w województwie warmińsko-mazurskim. Jednocześnie warto zwrócić uwagę, że firmy zarejestrowane w mieście stanowią 44% wszystkich podmiotów zidentyfikowanych w powiecie działdowskim. Największy odsetek stanowią formy zatrudniające 0-9 osób.

Tabela 12 Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia - stan na rok 2014 - porównanie

	Działdowo		Powiat działdowski		Podregion elbląski		Województwo warmińsko-mazurskie	
	Liczba	[%]	Liczba	[%]	liczba	[%]	Liczba	[%]
Ogółem	1 837	100,00	4 167	100,00	42 040	100,00	123 361	100
0-9	1 725	93,90	3 933	94,38	39 962	95,06	117 706	95,42
10-49	74	4,03	176	4,22	1 661	3,95	4 531	3,67
50-249	35	1,91	53	1,27	375	0,89	1 009	0,82
250-999	3	0,16	4	0,10	37	0,09	103	0,08
1000 i więcej	0	-	1	0,02	5	0,01	12	0,01

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Analiza wskaźników gospodarczych na podstawie danych GUS dostępnych za 2014 rok umożliwia wskazanie tendencji rozwojowych gospodarki w Działdowie. Przede wszystkim należy podkreślić korzystny wskaźnik dotyczący osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym wynoszący 9,8%. Wartość ta jest wyższa od osiągniętej przez województwo warmińsko-mazurskie, niemniej niższa od ogólnokrajowej wynoszącej 12,2%. Niekorzystną tendencją jest relacja podmiotów rozpoczynających działalność rynkową (jednostki nowo rejestrowane w rejestrze REGON) do tych wyrejestrowujących się. W tym kontekście istotnym elementem byłoby wsparcie lokalnej przedsiębiorczości m.in. w wymiarze doradczym, ale również infrastrukturalnym. Analizując poniższą tabelę dodatkowo warto zwrócić uwagę na niższą w porównaniu do analizowanych

jednostek liczebność podmiotów działających w trzecim sektorze, wzmacniając tym samym społeczeństwo obywatelskie. Liczba tego typu organizacji na 10 tys. mieszkańców w Gminie-Miasto Działdowo wynosi 26 i jest nieznacznie wyższa od wartości osiągniętej przez powiat działdowski, natomiast znacznie odbiega od wskaźnika wojewódzkiego i krajowego, które wynoszą odpowiednio 36 i 33 podmioty.

Tabela 13 Wskaźniki gospodarcze w roku 2014 - porównanie

	Działdowo	Powiat działdowski	Podregion elbląski	Województwo warmińsko-mazurskie
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	855	629	789	854
Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	74	68	76	79
Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	72	58	65	70
Podmioty wpisane do rejestru na 1 000 ludności	85	63	79	85
Podmioty na 1 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym	132	99	124	133
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 1 000 ludności	63	48	57	61
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	9,8	7,5	8,9	9,5
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1 000 mieszkańców	3	2	3	4
Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	26	25	33	36
Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	2	1	2	2
Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym	114	107	119	123

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

W poniższej tabeli zestawiono dane liczbowe charakteryzujące bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Działdowie. Liczba osób bez pracy do 25 roku życia zmniejszyła się o 37% w stosunku do roku 2010. Pozostałe liczby bezrobotnych również wskazują na wyraźny spadek w stosunku do roku 2013. Jest to dobra tendencja, wskazująca na ożywienie gospodarcze. Łączna liczba osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2010-2014 zmalała o ponad 11%. Biorąc pod uwagę skalę wykluczenia bezpośrednio związanego z bezrobociem należy konsekwentnie budować klimat proinwestycyjny i wzmacniać szeroko rozumianą atrakcyjność Działdowa jako ośrodka gospodarczego.

Tabela 14 Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w Działdowie [os.]

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
Do 25 roku życia	322	270	305	301	206
Długotrwale bezrobotne	788	780	843	912	864
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	108	127	138	153	139
Powyżej 50 roku życia	367	327	340	401	374
Bez kwalifikacji zawodowych	418	443	469	495	389
Bez doświadczenia zawodowego	298	249	289	289	242
Bez wykształcenia średniego	819	706	799	832	751
Samotnie wychowujące co najmniej jedno dziecko do 18 r.ż.	93	97	112	131	140
Które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	26	26	37	43	44
Niepełnosprawni	123	135	136	134	131
Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	1405	1273	1434	1494	1249

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie

Analiza zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Działdowa w kontekście ich wieku, poziomu wykształcenia oraz stażu pracy pozwala na określenie determinant lokalnego rynku pracy. Odnotowano spadek bezrobotnych wśród osób w przedziałach wiekowych od 45- 59 lat, co świadczy o dobrym poziomie absorpcji osób w wieku średnim przez lokalny rynek. Znacząco podniosła się liczba zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 2 lat. Niepokojąca tendencja wzrostowa obserwowana jest od 2010 roku.

Tabela 15 Bezrobotni oraz poszukujący pracy według poszczególnych kategorii w Działdowie

Wyszczególnienie		2010	2011	2012	2013	2014
Czas pozostawania bez pracy w m-c	Do 1	156	160	146	145	141
	1-3	305	271	292	285	205
	3-6	262	224	257	276	232
	6-12	300	251	322	312	247
	12-24	258	256	284	306	257
	Powyżej 24	273	277	292	338	350
Wiek	18-24	322	270	305	301	206
	25-34	446	437	479	493	441
	35-44	266	269	307	303	273
	45-54	358	302	321	345	309
	55-59	142	144	154	180	151
	60 lat i więcej	20	17	27	40	52
Wykształcenie	Wyższe	157	162	178	171	158
	Policealne i średnie zawodowe	393	371	414	426	348
	Średnie ogólnokształcące	185	193	202	224	172
	Zasadnicze zawodowe	405	358	416	422	364
	Gimnazjalne i poniżej	414	355	383	419	390
Staż pracy ogółem	- do 1 roku	207	198	209	223	199
	- 1-5	366	330	374	391	326

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014
- 5-10	272	275	306	308	257
- 10-20	293	280	296	311	295
- 20-30	156	148	165	165	136
- 30 lat i więcej	49	38	54	62	60
- bez stażu	211	170	189	202	159

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Działdowie

3.5 Sfera środowiskowa

Obszar środowiska naturalnego to ważny czynnik bezpośrednio wpływający na jakość życia mieszkańców. Szeroko rozumiana sfera środowiskowa, a szczególnie zagadnienie niskiej emisji (jej ograniczenie), to element kluczowy w zakresie interwencji w infrastrukturę techniczną, jej przeobrażania w zakresie funkcjonalnym, przywracania pierwotnej jakości oraz dostosowywania do zidentyfikowanych potrzeb społecznych. Ze względu na wysoką gęstość zaludnienia oraz ponadlokalny charakter Gminy-Miasto Działdowo jako ośrodka społeczno-gospodarczego szczególnie istotne są zagadnienia związane z termomodernizacją.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania, niniejszy rozdział bazuje na ustaleniach Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy-Miasto Działdowo. Wskazane opracowanie określa priorytetowe obszary działań oraz możliwości osiągnięcia przyjętego głównego celu – redukcji emisji CO₂. Dokument ten definiuje konkretne środki służące osiągnięciu tego celu, określa ich ramy czasowe i szacunkowe koszty oraz przewidywany efekt ekologiczny. Przewidziana interwencja rewitalizacyjna przyczyni się do realizacji zdefiniowanych w PGN celów:

1. Redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorze budynków użyteczności publicznej, oświetlenia ulicznego i ciepłownictwa rocznie o 1% (o 529,84 t CO₂) od 2014 do 2020 roku.
2. Wyposażenia 5% budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy-Miasto Działdowo w instalacje odnawialnych źródeł energii do 2020 roku.
3. Redukcji zużycia energii pierwotnej na jednego odbiorcę w sektorze budynków użyteczności publicznej o 5% (2592,13GJ) do 2020 roku.
4. Osiągnięcia poziomu poniżej maksymalnego dopuszczalnego stężenia benzo(a)pirenu i pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz utrzymanie dotychczasowych poziomów innych substancji w powietrzu atmosferycznym na terenie Gminy-Miasto Działdowo do 2020 roku.

Przytoczone powyżej cele strategiczne mają charakter kierunkowy. W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy-Miasto Działdowo określono poziom operacyjny oraz katalog celów szczegółowych. Na poziomie planistycznym założenia związane z rewitalizacją korespondują z zapisami PGN. Szczególnie istotne są ramy czasowe przedmiotowego opracowania oraz Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy-Miasto Działdowo są one zbieżne (horyzont czasowy założeń ogranicza się

do roku 2020). W dalszej części rozdziału zostaną przytoczone najważniejsze informacje charakteryzujące stan środowiska naturalnego w mieście.

Szczególnie wartościowym przyrodniczo obszarem są tereny podmokłe powiązane z przepływającą przez Działdowo rzeką Działdówką, wykazujące korzystne warunki środowiskowe dla rozwoju siedlisk wielu gatunków roślin i zwierząt. Działdowo należy do obszaru najwyższej ochrony Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Przez miasto przebiega również korytarz ekologiczny rzeki Wkry-Działdówki-Nidy, a w planach jest powstanie obszaru chronionego krajobrazu Rzeki Działdówki.

Obszar Gminy-Miasto Działdowo położony jest w obrębie głównych zbiorników wód podziemnych - GZWP nr 214 „Działdowo” i 215 „Subniecka Warszawska”. Zbiornik GZWP „Działdowo” posiada wyznaczony obszar ochrony zbiornika. Na całkowitej powierzchni zbiornika objętego obszarem ochrony, wymieniono obszar najwyższej ochrony (ONO), który obejmuje powierzchnię 1 650 km² oraz obszar wysokiej ochrony (OWO) obejmujący powierzchnię 140 km². W granicach najwyższej ochrony GZWP 214 położone jest całe Miasto Działdowo. Głównym źródłem zanieczyszczeń wpływających na jakość wód powierzchniowych i podziemnych na terenie Gminy-Miasto Działdowo są zlokalizowane w pobliżu badanych cieków – oczyszczalnia ścieków, zakłady przemysłowe oraz nieskanalizowane obszary Miasta.

Ze względu na swoją charakterystykę Gmina-Miasto Działdowo włączona jest do obszaru funkcjonalnego Zielone Płuca Polski, obejmującego tereny północno-wschodniej Polski, na których znajdują się szczególnie wartościowe dla polskiego dziedzictwa przyrodniczego ekosystemy. Na terenie Działdowa nie występują jednak obszary objęte ochroną w rozumieniu art. 6 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2015 poz. 1651 j.t.) – parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary NATURA 2000, obszary chronionego krajobrazu, użytki ekologiczne, stanowiska dokumentacyjne ani zespoły przyrodniczo-krajobrazowe. Programem Natura 2000 jest natomiast objęta część powiatu działdowskiego. Do obszarów objętych programem należą niektóre tereny usytuowanych w powiecie działdowskim: Welskiego Parku Krajobrazowego oraz Górnienieńsko-Lidzbarskiego Parku Krajobrazowego. Według bazy danych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie na terenie Gminy-Miasto Działdowo znajdują się trzy pomniki przyrody. Natomiast w bezpośrednim sąsiedztwie miasta zlokalizowane są następujące formy ochrony przyrody:

- Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków (OSOP) NATURA 2000 „Doliny Wkry i Mławki” (kod obszaru P1B14008);
- użytk ekologiczny „Torfianki Działdowskie”.

Warunki klimatyczne panujące na terenie gminy należą do umiarkowanych i w dużej mierze uwarunkowane są wpływami mas powietrza polarno – morskiego. Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego, Gmina-Miasto Działdowo położona jest w obrębie dzielnicy mazurskiej. Dzielnicą mazurską jest, poza obszarem górskim, najchłodniejszym rejonem Polski. Na omawianym obszarze najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17,50°C, a najchłodniejszym styczeń – 4,30°C. Ujemne miesięczne temperatury trwają średnio od września do maja włącznie. Pokrywa śnieżna pojawia się w okresie 1 - 5 grudnia, a zanika około 22 lutego. Statystycznie, średnia temperatura roczna w okolicy Gminy Działdowo wynosi 6,8 st. C, suma rocznych opadów – 575 mm, a średnia prędkość wiatru 3,0 m/sek. Klimat na terenie Gminy-Miasto Działdowo charakteryzuje się dużymi różnicami temperatur w perspektywie roku. Jesienią temperatura gwałtownie spada, wiosną natomiast rośnie. Istotne różnice zauważyć można również w zależności od położenia danego terenu – w dolinie rzeki temperatura jest zauważalnie niższa niż na pozostałych obszarach. Latem, oprócz istotnie wyższych w stosunku do pozostałych części roku temperatur, występują również zdecydowanie większe opady.

Gleby na terenie Działdowa cechują się dość niską wartością rolniczą. Na terenach położonych w pobliżu rzeki przeważają gleby mułowo-torfowe i torfowe. W pozostałych częściach obszaru są to głównie gleby brunatne z zawartością żwirów i piasków. Gleby żyzne na terenie Gminy - Miasto Działdowo wytworzone są głównie z piasków gliniastych mocnych i piasków gliniastych mocnych pylastych, przechodzących płytko w piaski gliniaste lekkie na średnio głębokiej glinie lekkiej. Gleby te należą do kompleksu żyniego bardzo dobrego i żyniego dobrego, rzadziej do kompleksu pszennego dobrego, a lokalnie do zbożowo – pastewnego.

Gmina-Miasto Działdowo należy do powołanego w 1997 roku „Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna”, w skład którego wchodzi następujących 12 gmin: Gmina-Miasto Działdowo, gmina miejsko-wiejska Lidzbark, gmina miejska Lubawa, gmina miejsko-wiejska Nidzica oraz gminy wiejskie : Działdowo, Iłowo-Osada, Płońnica, Rybno, Kozłowo, Janowiec Kościelny, Janowo, Grodziczno.

Gmina-Miasto Działdowo położona jest w strefie warmińsko-mazurskiej, dla której w kwietniu 2015 roku przez Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska wydana została Ocena Roczna Jakości Powietrza za rok 2014. Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego są przemysł, spalanie paliwa stałego (węgiel, miął koksowy, koks), spalanie odpadów w piecach indywidualnych gospodarstw domowych, emisja niezorganizowana z kopalni (głównie pyły). W okresie zimowym wzrasta emisja pyłów i zanieczyszczeń spowodowanych spalaniem paliw stałych w kotłowniach indywidualnych i indywidualnych piecach centralnego ogrzewania. Negatywny wpływ

na jakość powietrza atmosferycznego mają lokalne kotłownie pracujące na potrzeby centralnego ogrzewania, a także małe przedsiębiorstwa spalające węgiel w celach grzewczych lub technologicznych. Brak urządzeń oczyszczania bądź odpylania gazów spalinowych powodują, iż całość wytwarzanych zanieczyszczeń trafia do powietrza atmosferycznego. Niska sprawność i efekt technologii spalania są poważnym źródłem emisji zanieczyszczeń. Co więcej, głównym paliwem w sektorze gospodarki komunalnej jest węgiel, często zawierający znaczne ilości siarki. Negatywne oddziaływanie na stan jakości powietrza niesie ze sobą również niska emisja z lokalnych kotłowni i pieców węglowych, które używane są w indywidualnych gospodarstwach domowych na terenie gminy. W lokalnych systemach grzewczych brak jest urządzeń ochrony powietrza. Emisja z tych źródeł jest trudna do oszacowania i wykazuje zmienność sezonową, która związana jest z okresem grzewczym. Na terenie Gminy-Miasto Działdowo problem niskiej emisji został ograniczony poprzez wprowadzenie selektywnej i bezpłatnej zbiórki odpadów, które mogłyby trafiać do domowych kotłowni i pieców. Zorganizowanym systemem zbiórki objętych jest około 1018 budynków mieszkalnych na terenie Gminy-Miasto Działdowo. Na omawianym terenie brak jest instalacji do unieszkodliwiania i/lub odzysku odpadów.

Najistotniejszymi zagrożeniami dla czystości powietrza w strefie tej okazały się pyły zawieszone PM₁₀ i benzo(a)piren oraz ozon. Ze względu na ochronę zdrowia do klasy C zakwalifikowano w oparciu o zawartość benzo(a)pirenu aż dwadzieścia dziewięć rejonów oraz sześć w oparciu o zawartość PM₁₀. Gmina-Miasto Działdowo zakwalifikowana została do klasy C ze względu na obecność obu tych pyłów. W obydwu przypadkach za główną przyczynę występowania zanieczyszczeń podaje się oddziaływanie emisji związanych z indywidualnym ogrzewaniem budynków, będącą w całej strefie warmińsko-mazurskiej i strefie miasta Elbląg jednym z najczęstszych powodów przekraczania dozwolonego poziomu zanieczyszczeń. Na terenie Działdowa nie odnotowano natomiast występowania innych związków będących podstawą kwalifikacji stref. W Programie Ochrony Powietrza na rok 2014 również wskazano, że w Gminie – Miasto Działdowo, w roku poprzedzającym, przekroczony został dopuszczalny poziom zawartości pyłu zawieszonego PM₁₀ powiększony o margines tolerancji. Także w roku 2013 za główną i przeważającą przyczynę występowania takich zanieczyszczeń uznano emisje powierzchniowe, ze szczególnym uwzględnieniem ogrzewania indywidualnego. W celu zapobiegania emisjom oraz redukcji istniejących zanieczyszczeń zalecono działania krótkoterminowe wsparte wdrażaniem przedsięwzięć długoterminowych, takich jak edukacja społeczeństwa. Rodzaj działań krótkoterminowych oraz dobór podmiotów odpowiedzialnych za kontrolę ich realizacji uzależnione są od poziomu zagrożenia zanieczyszczeniem.

Przytoczone w podrozdziale informacje dotyczą obszaru całego miasta, niemniej biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia obszarów zdegradowanych (ich centralne położenie), osoby zagrożone zmieniającymi się uwarunkowaniami środowiskowymi zamieszkują głównie obszar centralny miasta, zarazem przewidziany do rewitalizacji. Kluczowym czynnikiem ograniczającym jakość życia mieszkańców jest niska emisja, która w ramach planowanych działań rewitalizacyjnych będzie ograniczona (zgodnie z zapisami Planu Gospodarki Niskoemisyjnej).

3.6 Sfera przestrzenna

Ustalenia dotyczące sfery zagospodarowania przestrzennego i funkcji poszczególnych części miasta (w kontekście wyznaczonych obszarów rewitalizacyjnych) bazują na zapisach Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Działdowo (tekst ujednolicony) stanowiący Załącznik Nr 4 do Uchwały nr XXX/258/13 Rady Miasta Działdowo z dnia 12 grudnia 2013 r. Wskazane opracowanie określa politykę przestrzenną Rady Miasta Działdowo, a założenia zawarte w tym opracowaniu są obowiązujące dla wszystkich struktur samorządu miasta i podległych jednostek w programowaniu przedsięwzięć i w bieżącej działalności. Uwarunkowania wyartykułowane w omawianym dokumencie tworzą kontekst przestrzenno-funkcjonalny interwencji rewitalizacyjnej.

Funkcje miasta

W ramach pełnienia podstawowych funkcji ośrodka o subregionalnym zasięgu oddziaływania oraz ośrodka powiatowego, wyszczególniono główne funkcje miasta. Działdowo funkcjonuje jako:

1. Regionalny węzeł komunikacyjny,
2. Ośrodek nieuciążliwych form produkcji i składów, ze szczególną rolą drobnych przedsiębiorstw,
3. Ponadlokalny ośrodek obsługi ludności i rolnictwa,
4. Ośrodek turystyki krajoznawczej.

Biorąc pod uwagę przewidziane do rewitalizacji obszary, pełnią one wszystkie z wymienionych funkcji. Natomiast w kontekście pełnienia funkcji w akresie oddziaływania lokalnego, należy zwrócić uwagę na funkcję mieszkaniową oraz usługową (wysoka gęstość zaludnienia wpływa na nasilenie się zjawisk społecznych i ekonomicznych wymagających interwencji – średnia gęstość zaludnienia w mieście wynosi 1 954 osób/km². Jednocześnie wskazany wskaźnik jest znacznie wyższy na obszarach zdegradowanych

– na terenie nr 1 jest ponad dwukrotnie wyższy i kształtuje się na poziomie 4 861 osób/km², a na terenie nr 2 wynosi 2 581 osób/km²).

Jednostki strukturalne

W Studium ustalono podział miasta na pięć jednostek strukturalnych.

Jednostka A – obejmująca obszar Starego Miasta z najbliższym otoczeniem, zawarty pomiędzy linią kolejową, ul. Małka, ul. Męczenników i Mławską oraz rz. Działdówką.

Jednostka B – obejmująca obszar osiedli Nidzicka, Nidzicka-Wschód, Ogródki oraz Leśna II, III i IV, zawarte pomiędzy ulicami Olsztyńską oraz Męczenników i Mławską.

Jednostka C – obejmująca obszar osiedli Księżodworska, Polna oraz Lidzbarska, położone w kierunku południowo-zachodnim od linii kolejowej Warszawa-Gdańsk.

Jednostka D – obejmująca tereny przemysłowo-składowe wzdłuż ul. Grunwaldzkiej, położone pomiędzy ul. Małka, terenami kolejowymi oraz ciekim wodnym (od strony północno-wschodniej).

Jednostka E – obejmująca tereny najmniej zainwestowane w północnej części miasta pomiędzy ul. Olsztyńską, a linią kolejową w kierunku Olsztyna.

Teren nr 1 przewidziany do rewitalizacji obejmuje w całości jednostkę D oraz w części jednostkę A, natomiast teren nr 2 przewidziany do rewitalizacji wpisuje się w części w jednostkę B.

Biorąc pod uwagę powyżej określony zasięg obszarów rewitalizowanych (szczegółowa grafika terenów została zaprezentowana w rozdziale 6 Charakterystyka i zasięg przestrzenny obszarów rewitalizacji) należy zwrócić uwagę na analizie stref zabudowy mieszkaniowej oraz usługowej.

W Studium zdefiniowano tzw. „Centralny obszar wielofunkcyjny”, który opisuje się jako „tereny zainwestowane jednostki A, z wyjątkiem skrajnie położonej zabudowy w części wschodniej, stanowią centralny obszar wielofunkcyjny. Funkcją podstawową są usługi ogólnomiejskie oraz mieszkalnictwo. Funkcją uzupełniającą jest przemysł, który przyczynia się do zużycia technicznego, pod warunkiem, że nie będzie stanowił zagrożenia dla funkcji podstawowej. W związku z powyższym, ogranicza się możliwości rozbudowy obiektów przemysłowych z wyjątkiem realizacji obiektu magazynowego dla potrzeb huty szkła przy ul. Jagiełły. Ustala się sukcesywną likwidację wszystkich obiektów i funkcji sprzecznych lub kolizyjnych z funkcją podstawową.” Wskazana charakterystyka w istocie oddaje specyfikę terenu nr 1 przewidzianego do rewitalizacji.

Kolejne ważne ustalenia to zapisy dotyczące tzw. „nowego centrum miejskiego”. W zapisach wskazuje się na proces w zakresie „rozwoju atrakcyjnych form handlu, hotelarstwa, gastronomii oraz innych form usług ogólnomiejskich” na następujących obszarach – ciąg równoległy do ulicy Męczenników w jednostce B (teren rewitalizowany nr 2), teren pomiędzy ul. Skłodowskiej-Curie i ul. Grunwaldzką w sąsiedztwie dworców, w jednostce D, powiązany z komunikacyjnym węzłem integracyjnym.

Podsumowując powyższe ustalenia należy podkreślić, że oba zdelimitowane obszary zdegradowane mają strategiczne znaczenie dla miasta ze względu na pełnienie funkcji mieszkaniowej i usługowej.

W odniesieniu do terenu nr 1 poza omawianymi funkcjami wiodącymi, należy odnotować istnienie strefy produkcji i składów w zakresie pn. przemysł, składy, bazy transportowe i budowlane.

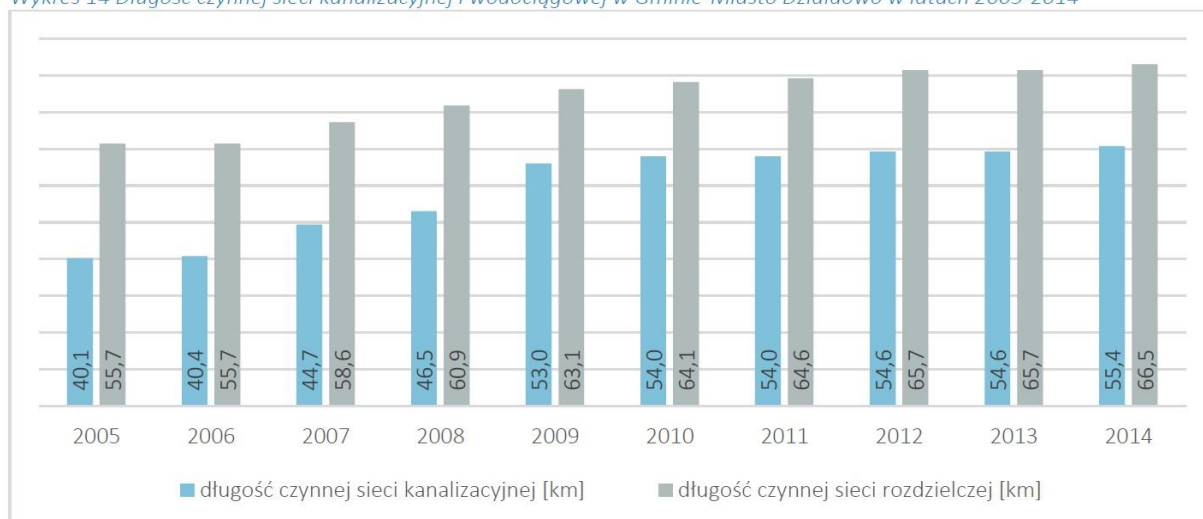
Odnosi się on do obszaru wzdłuż terenów kolejowych w jednostce D. Natomiast przy ul. Grunwaldzkiej w jednostce D mogą być świadczone usługi produkcyjne i hurtowe.

Podsumowując analizę przestrzenną należy raz jeszcze powołać się na zapisy Studium, które wprost wskazują na konieczność rewitalizacji obszarów obejmujących Stare Miasto, terenów projektowanego nowego centrum z istniejącą zabudową, rejon dworców PKP i PKS z zespołem usługowym, osiedle Nidzicka – Zachód i Nidzicka – Wschód do ul. Świerkowej, rejon terenów parkowych z zabudową wzdłuż ul. Św. Wojciecha, terenów po południowej stronie magistrali kolejowej w rejonie ul. Księżodworskiej oraz terenów w rejonie ulic Lidzbarska – Polna – Żwirki i Wigury. Wymienione tereny zostały przewidziane do rewitalizacji w wymiarze głównie technicznym i przestrzennym. Przedmiotowa analiza umożliwiła dokonanie weryfikacji zagadnień społecznych. Finalnie całość terenów przewidzianych do rewitalizacji pokrywa się z zaleceniami Studium, a ostateczny ich kształt przeszedł proces weryfikacji wskaźnikowej opartej o czynniki społeczne.

3.7 Sfera techniczna

Infrastruktura sieciowa oraz jej dostępność, to istotne elementy wpływające na jakość życia mieszkańców. Łączna długość poszczególnych komponentów infrastruktury sieciowej a także jej systematyczny wzrost wskazują na ograniczone potrzeby inwestycyjne w tym zakresie. Niemniej istotny w tym kontekście jest monitoring potrzeb związany z modernizacją i konserwacją istniejącej sieci.

Wykres 14 Długość czynnej sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Gminie-Miasto Działdowo w latach 2005-2014

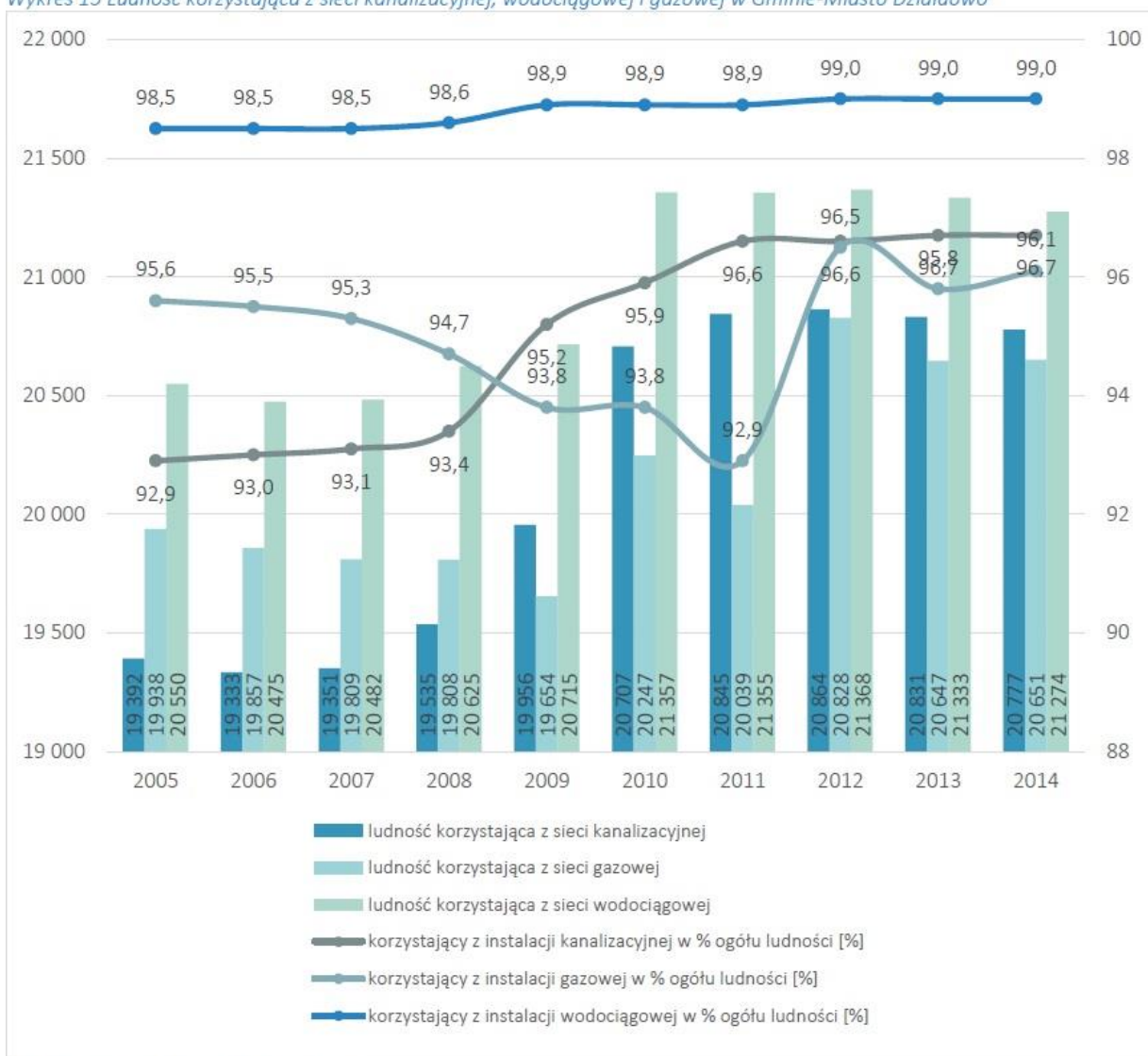

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Liczba osób korzystających z infrastruktury sieciowej w Działdowie kształtuje się na bardzo wysokim poziomie. Dostęp do sieci wodociągowej posiada 99% mieszkańców, do instalacji gazowej – 96,7%, natomiast do kanalizacyjnej – 96,1%. W latach 2005-2014 wskaźniki dotyczące wodociągów

i kanalizacji wzrastały. Należy podkreślić, iż dostępność do analizowanej infrastruktury stanowi bardzo mocną stronę miasta, wyróżniającą się na tle bezpośredniego otoczenia konkurencyjnego.

Wykres 15 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej w Gminie-Miasto Działdowo

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Analizując poziom dostępności do sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej – Gmina-Miasto Działdowo wypada na tle regionu bardzo korzystnie. Szczególnie istotne znaczenie mają wyższe wartości wskaźników w odniesieniu do najważniejszych ośrodków miejskich województwa warmińsko-mazurskiego o ponadregionalnym statusie – Ełku oraz Elbląga. Dodatkowo wartości osiągnięte przez Olsztyn są tylko nieznacznie wyższe od tych odnotowanych w Działdowie.

Tabela 16 Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej, wodociągowej i gazowej w 2014 roku – porównanie

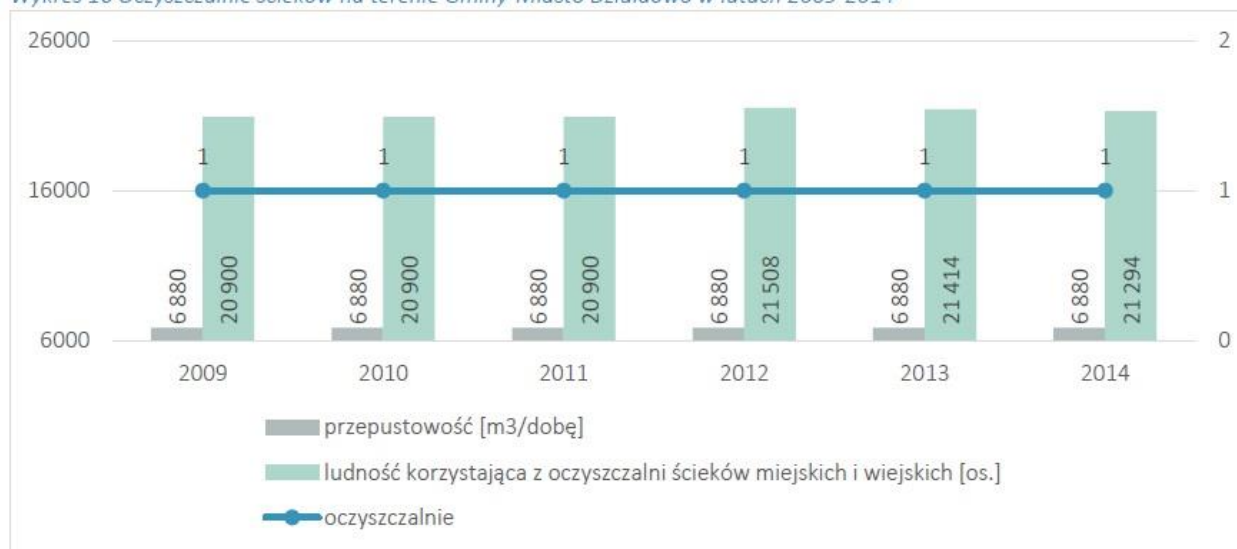
	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności
województwo warmińsko-mazurskie	94,6	73,4	42,8
podregion elbląski	95,3	71,2	39,8

	Korzystający z instalacji wodociągowej w % ogółu ludności	Korzystający z instalacji gazowej w % ogółu ludności	Korzystający z instalacji kanalizacyjnej w % ogółu ludności
powiat działdowski	92,9	64,9	46,4
Działdowo	99,0	96,7	96,1
Elbląg	98,8	94,9	87,3
Ełk	98,9	94,9	70,6
Olsztyn	99,9	99,9	80,6

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Na terenie Działdowa funkcjonuje jedna oczyszczalnia ścieków. Nieznacznie spada liczba osób z niej korzystających, przepustowość jest na niezmiennym poziomie.

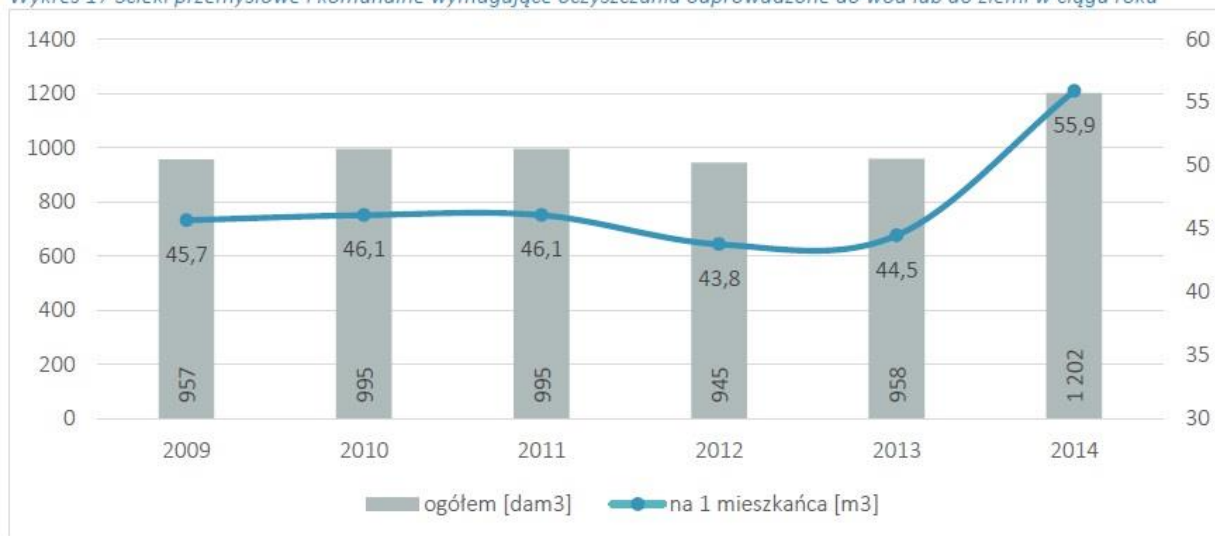
Wykres 16 Oczyszczalnie ścieków na terenie Gminy-Miasto Działdowo w latach 2009-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Odnosi się stopniowy wzrost poziomu odprowadzanych ścieków do środowiska. W stosunku do roku 2013 przyrost liczby ścieków (dm³) oraz wskaźnik w tym zakresie na 1 mieszkańca w roku 2014 wzrósł o ok. 25%.

Wykres 17 Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi w ciągu roku

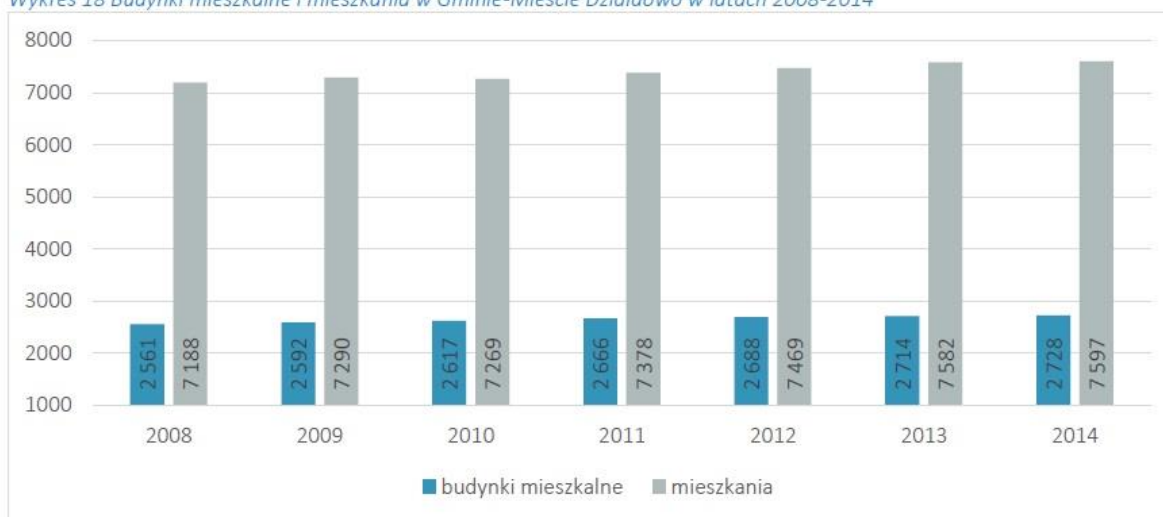
Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

Staraniem Ekologicznego Związku Gmin „Działdowszczyzna” (łąającego 12 samorządów), ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego (dofinansowanie 9 456 634,67 zł) w 2013 roku powstała „Stacja przeładunkowa odpadów wraz z sortownią w Działdowie przy ul. Przemysłowej”. W tym nowoczesnym kompleksie budynków prowadzi się m.in.:

- mechaniczny rozdział odpadów zmieszanych na frakcje drobną przeznaczoną do składowania na składowisku balastu oraz frakcje użytkową przeznaczoną do recyklingu i biofrakcję do kompostowania,
- doczyszczanie odpadów pochodzących z selektywnej zbiórki z przeznaczeniem do dalszego recyklingu,
- gromadzenie i demontaż odpadów wielkogabarytowych oraz zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- tymczasowe gromadzenie zabezpieczonych odpadów zawierających azbest.

W Działdowie można zauważyć wzrost liczby budynków mieszkalnych i samych mieszkańców, niemniej podczas warsztatów rewitalizacyjnych została podniesiona kwestia ograniczonych możliwości kupna mieszkania przez ludzi młodych, biorąc pod uwagę ich możliwości finansowe. Wyniki badania ankietowego jednoznacznie wskazuje na potrzebę budowy nowych mieszkań komunalnych. Taka odpowiedź pojawiła się w kontekście wskazania najważniejszych przedsięwzięć, które należy zrealizować w Działdowie.

Wykres 18 Budynki mieszkalne i mieszkania w Gminie-Mieście Działdowo w latach 2008-2014

Źródło: dane Banku Danych Lokalnych GUS

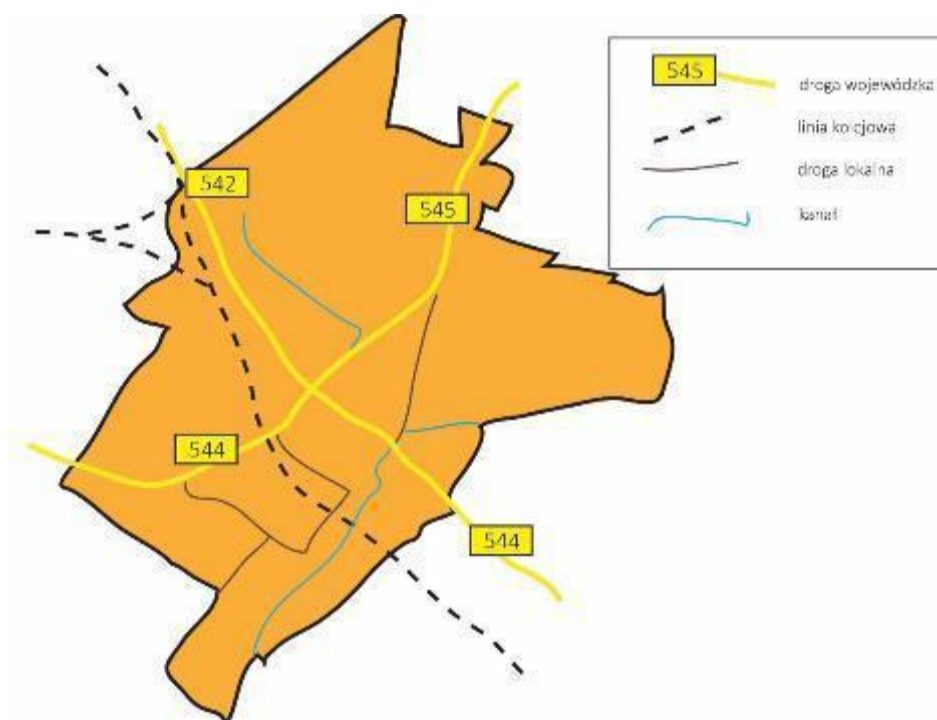

W kontekście wzmacniania potencjału gospodarczego oraz stymulowania atrakcyjności inwestycyjnej kluczową rolę odgrywa infrastruktura drogowa. Na układ drogowy Działdowa składa się sieć dróg gminnych, powiatowych oraz wojewódzkich, wśród których należy wyróżnić:

- Drogę nr 542 (DW542) – droga wojewódzka łącząca Rychnowo z Działdowem,
- Drogę nr 544 (DW544) – droga wojewódzka łącząca Brodnicę z Ostrołęką o długości 164 km. W Brodnicy łączy się z DK15, która zapewnia dojazd w stronę Torunia i na zachód Polski (przebiega przez województwo kujawsko-pomorskie, warmińsko-mazurskie oraz mazowieckie),
- Drogę nr 545 (DW545) – droga wojewódzka łącząca Jedwabno z Działdowem.

W latach 2014-2015 przeprowadzono modernizację drogi nr 544 i nr 545, dzięki czemu poprawił się ich stan techniczny, zwiększyła się także szybkość przejazdu oraz poziom bezpieczeństwa.

Rysunek 2 Infrastruktura komunikacyjna w obrębie Gminy-Miasto Działdowo

Źródło: opracowanie własne

Działdowo oddalone jest o 20 km od drogi krajowej Nr S7 (Gdańsk-Warszawa-Chyżne), do której dojazd prowadzi drogą wojewódzką nr 545. Przez teren Działdowa przebiega linia kolejowa nr 9 (międzynarodowa E-65) – magistrała dwutorowa o znaczeniu państwowym (z połączeniami ekspresowymi i pośpiesznymi), dzięki której Miasto posiada dogodne połączenia z wieloma miastami:

- Działdowo – Warszawa – Lublin – Przemyśl,

- Działdowo – Gdańsk – Słupsk – Koszalin – Kołobrzeg,
- Działdowo – Brodnica – Grudziądz – Laskowice Pomorskie,
- Działdowo – Nidzica – Olsztyn.

Najbliższe porty lotnicze oferujące połączenia krajowe i międzynarodowe znajdują się w Szymanach, Modlinie, Warszawie i Gdańsku. Najbliższe porty morskie do transportu materiałów sypkich, stałych lub towarów gabarytowych w kontenerach znajdują się w Gdańsku i w Gdyni, skąd firmy z Działdowa mogą wysyłać towary do najważniejszych portów w Europie i na świecie. Działdowo posiada bardzo dobrą infrastrukturę drogową – ponad 90% dróg zostało zmodernizowanych, co umożliwia szybki i płynny przejazd przez miasto. Jednocześnie powstały w 2013 r. wiadukt drogowy nad linią kolejową oraz wiadukt kolejowy umożliwiające bezkolizyjne połączenie zachodniej i wschodniej części miasta.

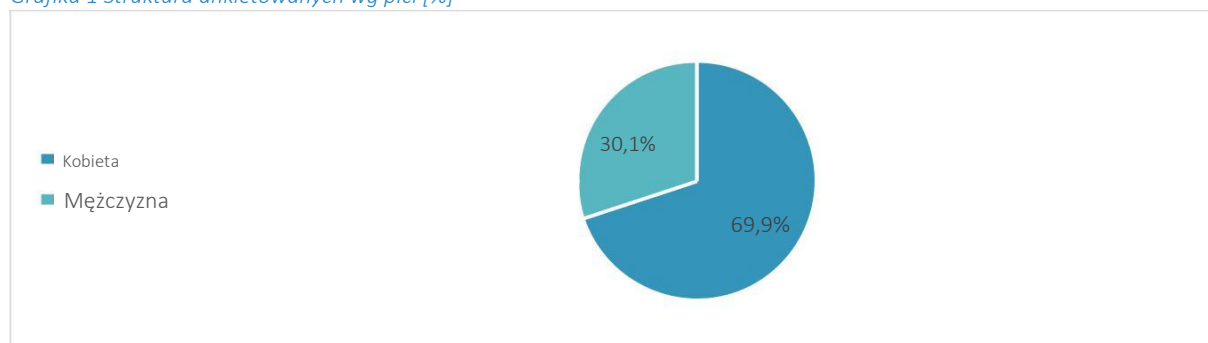
3.8 Analiza wyników badania potrzeb rewitalizacyjnych

Jednym z kluczowych etapów opracowania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020”, było przeprowadzenie badania ankietowego wśród mieszkańców, które umożliwiło pozyskanie danych o charakterze jakościowym. Celem badania ankietowego było pozyskanie informacji, ocen i opinii na temat rewitalizacji Działdowa, szczególnie w wymiarze społecznym.

Badanie sondażowe było przeprowadzone w listopadzie 2015 roku z wykorzystaniem dwóch metod. Za pomocą dystrybucji ankiety w wersji papierowej oraz poprzez wypełnienie ankiety elektronicznej, do której linki znajdowały się w widocznym miejscu na stronie głównej Urzędu Miasta Działdowo. Łączna liczba uzyskanych ankiet wyniosła 482 sztuki, w tym 462 sztuki przekazano w wersji papierowej, natomiast 20 w formie elektronicznej. Liczba pozyskanych ankiet uprawnia do wnioskowania na temat zasadności potrzeb rewitalizacyjnych oraz szczegółowych kierunków interwencji.

W zakresie struktury płci należy podkreślić, że blisko 70% respondentów stanowiły kobiety. Natomiast 30,1% ankietowanych to mężczyźni. Wyższy poziom reprezentacji kobiet w badaniach sondażowych to zjawisko o powszechnym charakterze.

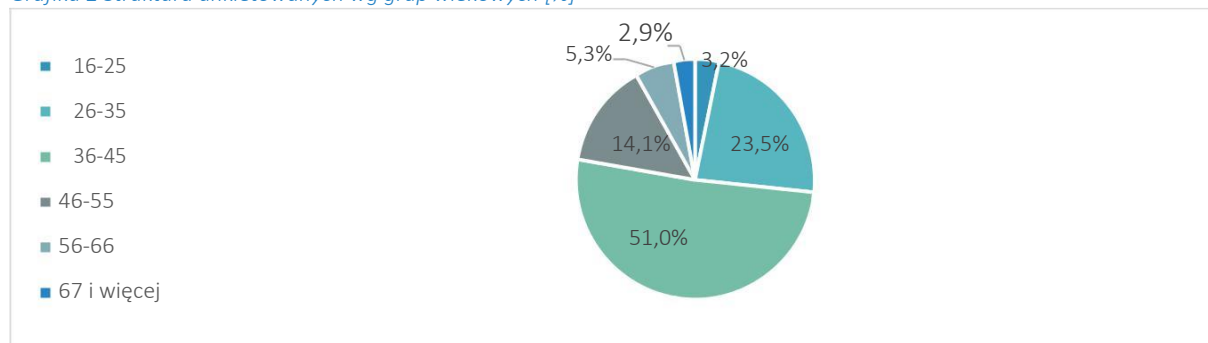
Grafika 1 Struktura ankietowanych wg płci [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Dominującą grupą wiekową wśród respondentów biorących udział w badaniu ankietowym były osoby w przedziale od 36 do 45 lat. Jednocześnie blisko ¼ ankietowanych to osoby w wieku od 26 do 35 lat. Struktura wskazuje na ponadprzeciętne zaangażowanie obywatelskie osób młodych. Na wysoki udział tej części populacji wpłynęła również dystrybucja kwestionariusza w placówkach oświatowych.

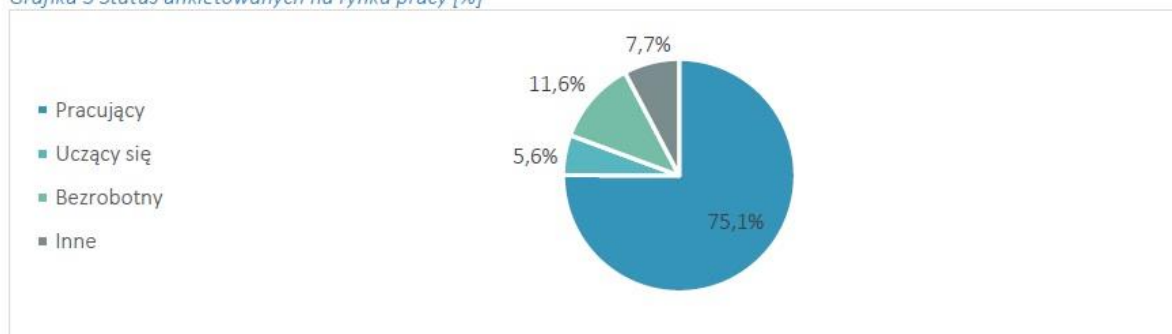
Grafika 2 Struktura ankietowanych wg grup wiekowych [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Analiza statusu na rynku pracy w badanej grupie, wskazuje na dominację osób aktywnych zawodowo – ¾ respondentów to osoby pracujące. Bezrobotni stanowili 11,6% badanych, natomiast uczący się to grupa licząca nieco ponad 5%.

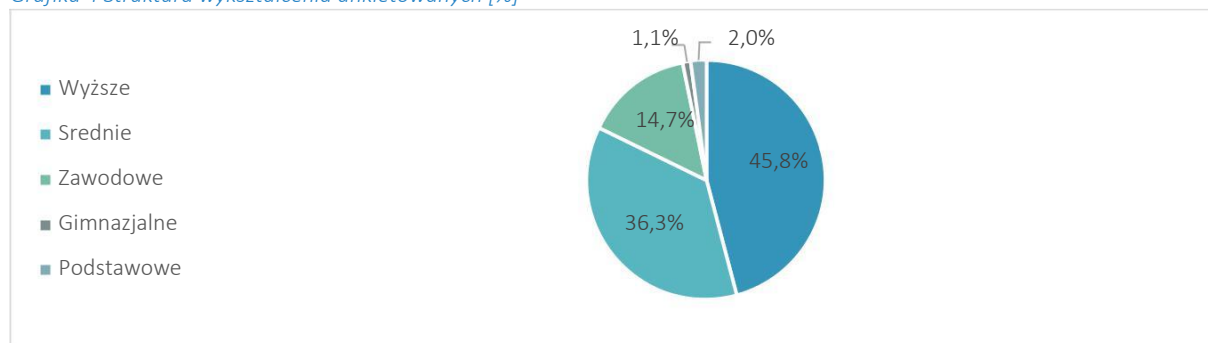
Grafika 3 Status ankietowanych na rynku pracy [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Ostatnią z agregowanych danych w metryczkach były informacje na temat wykształcenia populacji biorącej udział w przeprowadzonym badaniu. Blisko 46% badanych to osoby legitymujące się wykształceniem wyższym (ukończone studia na poziomie licencjackim/inżynierskim lub magisterskim). Osoby z wykształceniem średnim to druga najbardziej liczna z badanych grup. Należy podkreślić, że wraz ze wzrastającym poziomem wykształcenia wzrasta aktywność obywatelska czego dowodem jest również omawiana ankieta.

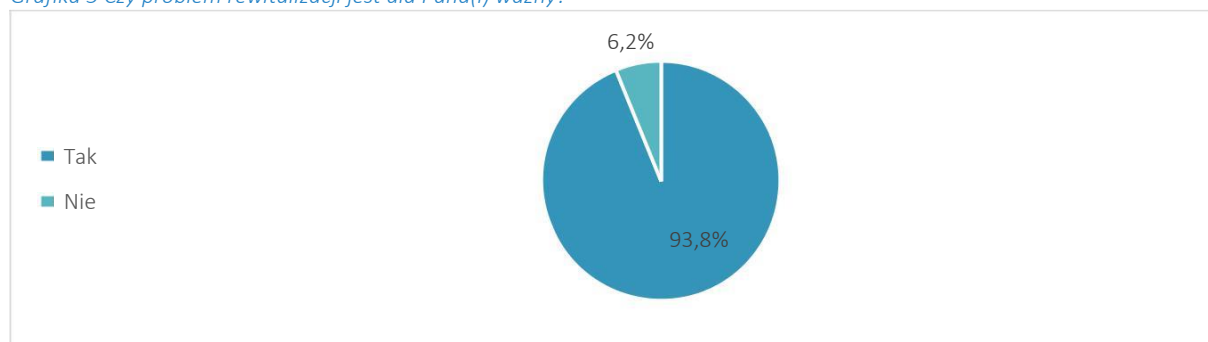
Grafika 4 Struktura wykształcenia ankietowanych [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Respondentom zadano pytanie na temat istotności zagadnienia rewitalizacyjnego. Zdecydowana większość – 93,8% badanych osób, wskazuje, iż omawiane zagadnienie jest dla nich ważne. Deklaracje ankietowanych potwierdzające dostrzeganie omawianej problematyki to silny głos społeczności lokalnej, który potencjalnie umożliwi rozbudowanie procesu partycypacji społecznej na etapie wdrażania LPR, jak również stanowi wkład w jego opracowanie tj. ostateczne wyznaczenie zasięgu terytorialnego obszaru rewitalizowanego.

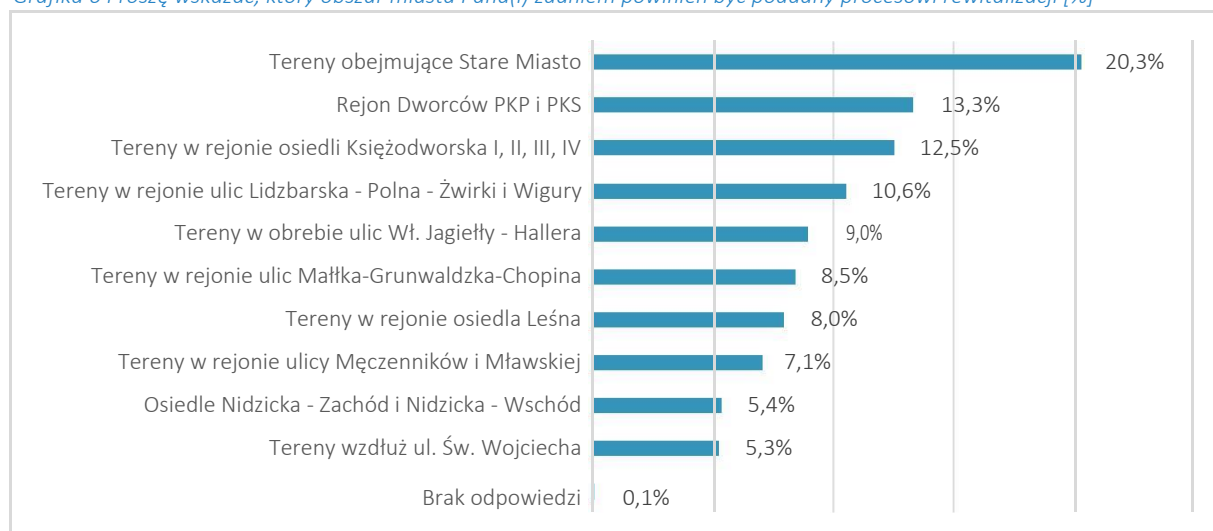
Grafika 5 Czy problem rewitalizacji jest dla Pana(i) ważny?

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Na etapie wyznaczania obszarów problemowych bazowano na rozpoznaniu i wiedzy Urzędu Miasta w Działdowie, a także instytucji zajmujących się bieżącą pracą z osobami marginalizowanymi i posiadającymi doświadczenie w pracy z ludźmi. Na tej podstawie, jak również w oparciu o wizję lokalne wyznaczono dziesięć obszarów i poddano je pod ocenę mieszkańców. Warto zaznaczyć na wstępie, iż siedem spośród wskazanych części miasta finalnie włączono do przedmiotowego opracowania po spełnieniu kryteriów wskaźnikowych. Na etapie badań istotnym czynnikiem było akcentowanie społecznego wymiaru działań rewitalizacyjnych, przy jednoczesnej dbałości o kompleksowość planowanej interwencji publicznej. Nieco ponad 1/3 wskazań respondentów dotyczy Starego Miasta oraz rejonu dworców PKP i PKS, oba obszary nie są od siebie odległe, a w oczach mieszkańców, jak również turystów, stanowią swoistą wizytówkę miasta (spójną w wymiarze przestrzennym), która powinna cechować się możliwie wysoką funkcjonalnością i wysoką estetyką.

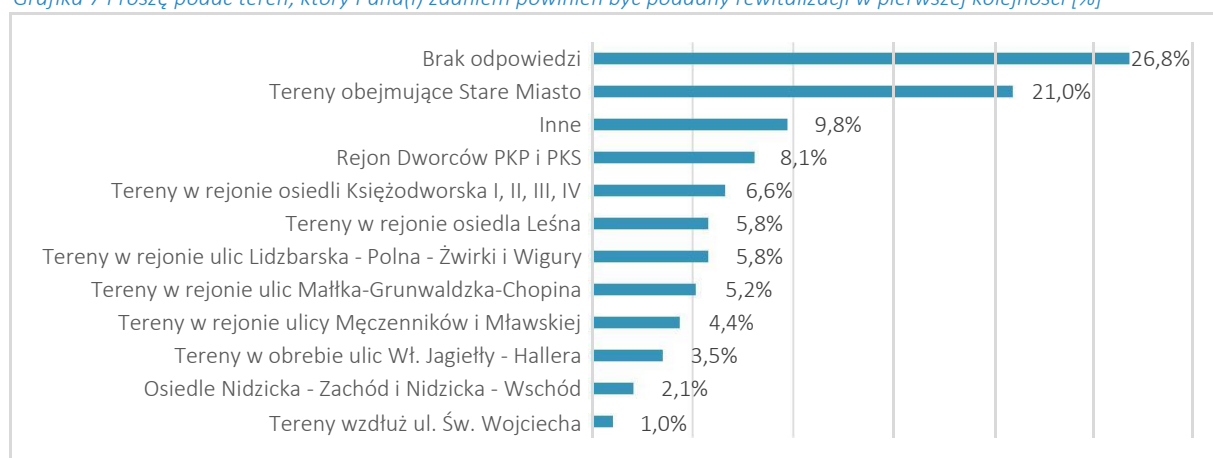
Grafika 6 Proszę wskazać, który obszar miasta Pana(i) zdaniem powinien być poddany procesowi rewitalizacji [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

W kolejnym pytaniu poproszono respondentów o wskazanie priorytetowego obszaru, którego rewitalizacja wydaje się być najważniejsza. Charakterystyczne jest, że co czwarty ankietowany nie udzielił odpowiedzi na zadane pytanie, co może świadczyć o równomiernym traktowaniu wskazań z wcześniejszego pytania (braku rozbudowanych preferencji ankietowanych), jednocześnie zilustrowanych na powyższym wykresie. Niemniej, po raz kolejny bardzo ważne dla mieszkańców są rejony Starego Miasta oraz okolic centrów komunikacyjnych. Blisko 10% wskazań w kategorii „inne” to cały szereg opinii podnoszących konieczność rewitalizacji w miejscach nie wskazanych w kwestionariuszu ankietowym (często o charakterze partykularnym lub cechującym się niezrozumieniem czym jest rewitalizacja w ramach wsparcia UE w Regionalnych Programach Operacyjnych na lata 2014-2020). Biorąc pod uwagę praktykę prowadzenia badań rewitalizacyjnych oraz ich analiz, należy ocenić ten odsetek jako relatywnie niski, jednocześnie potwierdzający trafność doboru obszarów o najwyższym nasileniu występowania zjawiska negatywnych.

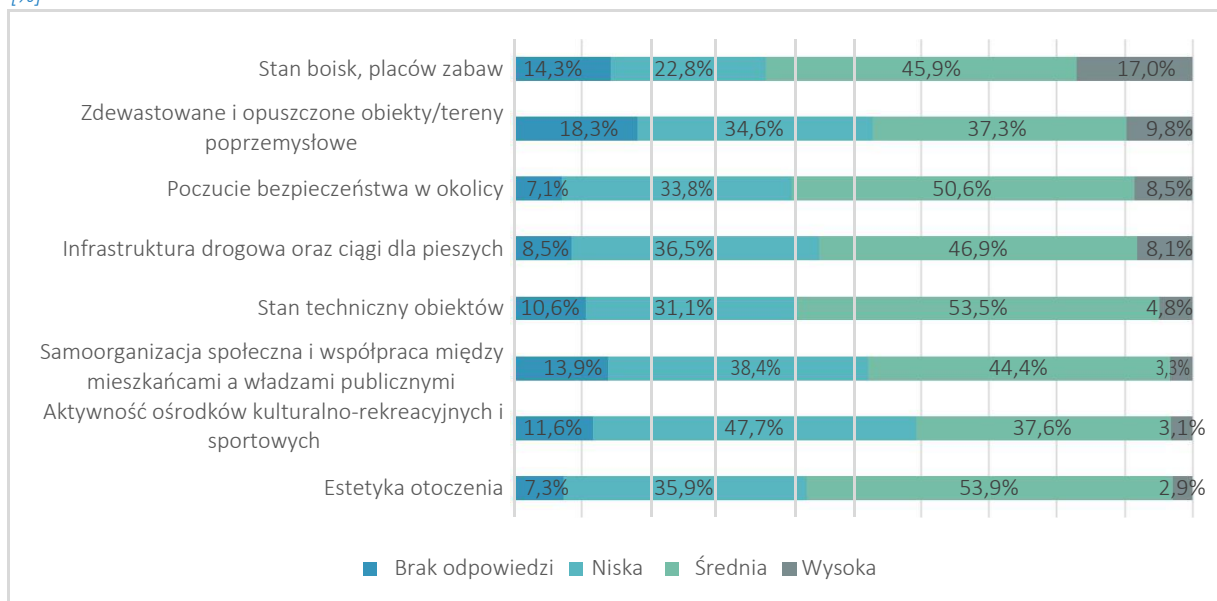
Grafika 7 Proszę podać teren, który Pana(i) zdaniem powinien być poddany rewitalizacji w pierwszej kolejności [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Na poniższym wykresie przedstawiono zbiorcze oceny respondentów w odniesieniu do poszczególnych elementów związanych z jakością życia na obszarach zdegradowanych. Biorąc pod uwagę fakt, iż kluczowe znaczenie ma zidentyfikowanie słabych stron i zagrożeń omawianych obszarów należy wskazać i skupić się na czynnikach o niskiej jakości. Blisko 48% respondentów wskazuje na niedostateczną aktywność ośrodków kulturalno-rekreacyjnych i sportowych. Drugim elementem są kwestie partycypacyjne – zagadnienia samoorganizacji społecznej, jak również kooperacji pomiędzy samorządem a mieszkańcami. Lokalny Program Rewitalizacji to narzędzie umożliwiające zbudowanie nowoczesnych mechanizmów w tym zakresie. Kolejnymi elementami, ocenianymi przez około 1/3 badanych jako niekorzystne, są: szeroko rozumiana infrastruktura drogowa, estetyka otoczenia, funkcjonowanie zdewastowanych obiektów oraz odczuwalne poczucie bezpieczeństwa. Omawiane elementy mają charakter komplementarny względem siebie i wymagają kompleksowego rozwiązania. Opracowanie przedmiotowego dokumentu i jego efektywne wdrażanie wpłynie korzystnie na przeobrażenie zdefiniowanych terenów zdegradowanych.

Grafika 8 Proszę ocenić wymienione elementy związane z jakością życia na wskazanym przez Pana(nią) obszarze rewitalizacji [%]

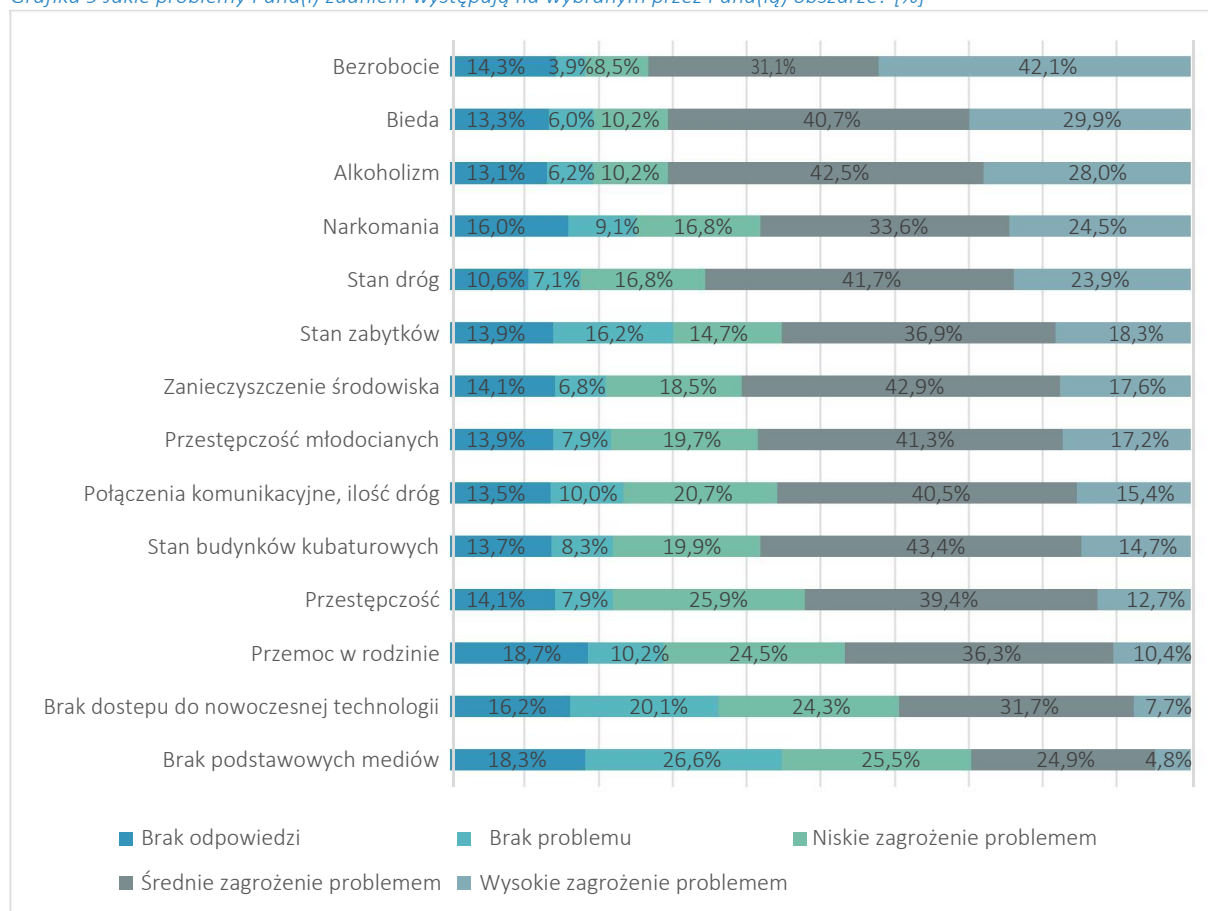

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Biorąc pod uwagę nacisk na kompleksowość działań rewitalizacyjnych oraz konieczność ukierunkowania działań społecznych na grupy defaworyzowane warto poddać analizie zidentyfikowane problemy, jak również skalę ich natężenie. Dla respondentów dominującym problemem jest bezrobocie, co w dużej mierze wynika z uwarunkowań skali makro oraz cykli koniunkturalnych, a w mniejszym stopniu stanowi zjawisko, na które wpływ ma samorząd lokalny (z racji ograniczeń ustawowych mogący jedynie działać w obszarze tzw. klimatu inwestycyjnego i obsługi inwestora). Badani w drugiej kolejności wskazują na zjawisko ogólnie rozumianej biedy

(ubóstwa) oraz problemy uzależnień od środków psychoaktywnych. W kontekście wyznaczonych obszarów zdegradowanych warto również zwrócić uwagę na zanieczyszczenie środowiska oraz zły stan zabytków – odsetek respondentów identyfikujących wysoki stopień zagrożenia we wskazanych dziedzinach wynosi odpowiednio 17,6% oraz 18,3% (jest to szczególnie ważne biorąc pod uwagę zabytkowy charakter Starego Miasta, jak również konieczność ograniczenia niskiej emisji). Dostrzegana przez ankietowanych problematyka w przeważającym stopniu odnosi się do sfery społecznej i bytowo-ekonomicznej. Często podnoszone zagadnienia infrastrukturalne znajdują się na drugim planie – m.in. dla blisko 24% respondentów zagadnieniem bardzo ważnym wymagającym interwencji jest zły stan dróg lokalnych.

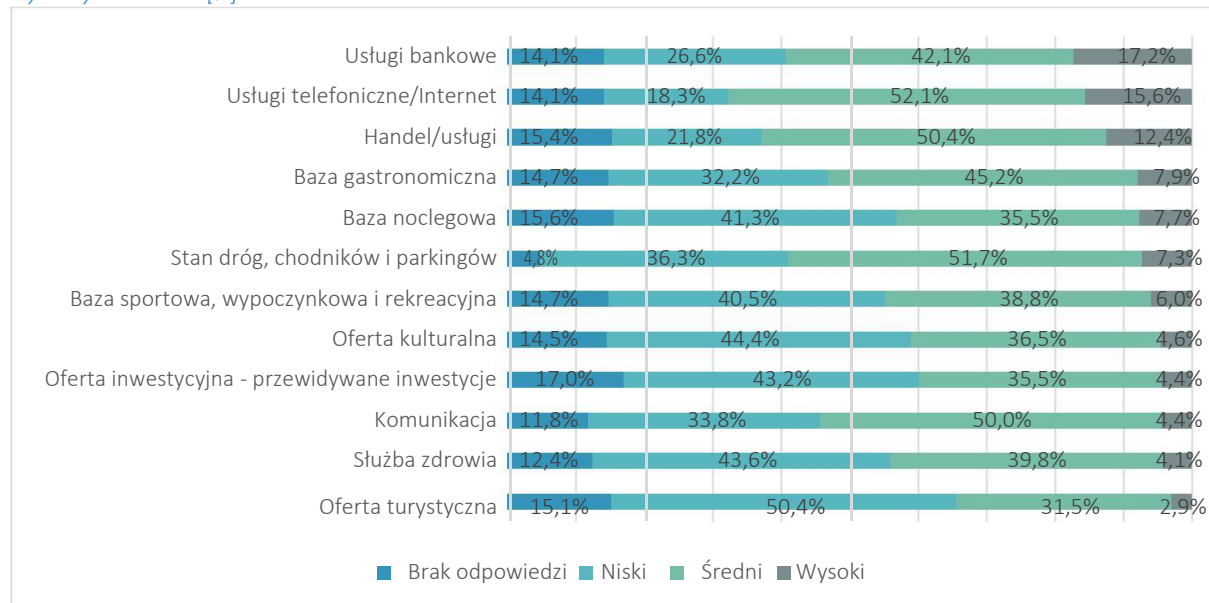
Grafika 9 Jakie problemy Pana(i) zdaniem występują na wybranym przez Pana(iq) obszarze? [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Na poniższym wykresie zilustrowano poziom zainteresowania władz oraz innych instytucji poszczególnymi sferami. Najgorzej w tym kontekście należy ocenić ofertę turystyczną, służbę zdrowia (niezależną w zasadniczej części od władz gminnych), ofertę inwestycyjną oraz kulturalną. Wyniki analizowane pod kątem deficytów korespondują ze strukturą odpowiedzi w zakresie jakości życia.

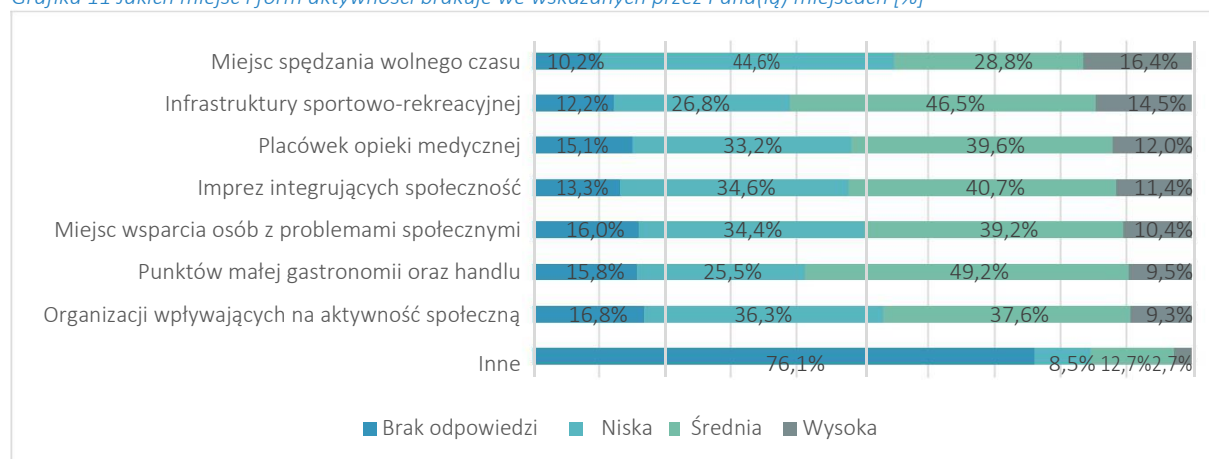
Grafika 10 Jak ocenił(a) by Pan(i) poziom zainteresowania władz oraz innych instytucji w działania wskazane poniżej na wybranym obszarze [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

W przeprowadzonym badaniu ankietowym poproszono respondentów również o wskazanie form aktywności, które powinny zostać rozwinięte w ramach wdrażania projektów rewitalizacyjnych. 44,6% osób wskazuje na miejsca spędzania czasu wolnego. Na drugiej pozycji plasują się odpowiedzi dotyczące deficytu organizacji stymulujących aktywność społeczną oraz instytucji działających na rzecz reintegracji społecznej. Artykułowane oczekiwania mieszkańców wpisują się w zakres interwencji rewitalizacyjnej, jak również uzasadniają konieczność podjęcia prac nad skoordynowanym procesem rewitalizacji.

Grafika 11 Jakich miejsc i form aktywności brakuje we wskazanych przez Pana(ią) miejscach [%]

Źródło: badanie ankietowe, n=482

Przeprowadzone badanie ankietowe, poddane analizie powyżej, oraz prace warsztatowe w zasadniczej części wpłynęły jako jeden z mechanizmów partycypacyjnych, na zasięg terytorialny obszarów zdegradowanych stanowiących przedmiot interwencji publicznej w ramach Programu.

4. Identyfikacja barier i potrzeb rewitalizacyjnych

Zidentyfikowane problemy na obszarach kryzysowych mają dwupłaszczyznowy charakter, wynikający ze specyfiki procesów rewitalizacyjnych w perspektywie do roku 2020. Pierwszym z nich jest wymiar społeczny polegający na identyfikacji zjawisk o charakterze patologicznym, wpływających na marginalizację obszaru – jego mieszkańców oraz osób z niego korzystających. W kontekście zdefiniowanych projektów rewitalizacyjnych czynnik społeczny ma charakter wiodący. Drugim elementem są kwestie inwestycyjne, związane z koniecznością modernizacji infrastruktury i całościowo rozumianej tkanki miejskiej (rewitalizacja techniczna, przestrzenna, środowiskowa i ekonomiczna). Wskazana struktura wynikająca z definicji rewitalizacji znalazła odzwierciedlenie w diagnozie ukierunkowanej na poszczególne dziedziny tematyczne, analizę porównawczą oraz badanie jakościowe. Na podstawie przeprowadzonych prac diagnostycznych ustala się, iż problemem kluczowym w zakresie rewitalizacji jest:

Degradacja jakości przestrzeni publicznej, kapitału ludzkiego i społecznego na zdefiniowanych obszarach kryzysowych w Gminie-Miasto Działdowo.

Poszczególne zjawiska i procesy problemowe zostały skategoryzowane w trzech grupach: wymiarze społecznym, przestrzenno-technicznym oraz ekonomicznym.

W **sferze społecznej** kluczowym zagadnieniem jest:

Rosnące zagrożenie wykluczeniem społecznym części mieszkańców zamieszkujących obszary zdegradowane.

Źródłem tego stanu rzeczy są m.in. wzrastająca liczba osób zagrożonych uzależnieniem od środków psychoaktywnych, niedostateczna oferta skierowana do osób starszych oraz niepełnosprawnych a także wzrost liczby osób wymagających wsparcia instytucjonalnego i niski poziom odczuwanego bezpieczeństwa na obszarach zdegradowanych.

W **sferze przestrzenno-technicznej** kluczowym zagadnieniem jest:

Dewaloryzacja obszarów zdegradowanych.

Źródłem takiego stanu rzeczy są m.in. utrata wartości użytkowych i ekspozycyjnych obszarów zdegradowanych, utrata pierwotnej jakości i funkcjonalności obszarów problemowych, niedostateczna jakość infrastruktury technicznej i niedostosowanie jej do potrzeb mieszkańców. W **sferze ekonomicznej** kluczowym zagadnieniem jest:

Ograniczony poziom wykorzystania zasobów i potencjałów obszarów zdegradowanych na rzecz rozwoju gospodarczego.

Źródłem tego stanu rzeczy są m.in. niedostateczna jakość zabytków kultury dziedzictwa materialnego, rosnący poziom emisji zanieczyszczeń, niedostosowanie obszarów do pełnienia nowoczesnych funkcji turystycznych i rekreacyjnych.

Biorąc pod uwagę wymienione problemy w poszczególnych obszarach, wśród skutków determinujących założenia planistyczne Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020 należy wymienić:

1. Wysoką liczbę osób potrzebujących wsparcia w wymiarze socjalnym,
2. Niską jakość obszarów zdegradowanych jako stref zamieszkania oraz rekreacji,
3. Spadającą atrakcyjność turystyczna i osiedleńczą Działdowa.

5. Podsumowanie diagnozy – analiza SWOT

Analiza SWOT jest podstawowym narzędziem umożliwiającym diagnozowanie obecnej sytuacji danego podmiotu w kontekście planowania jego dalszego rozwoju. Jako główne zalety tej metody należy wskazać:

- generowanie z otoczenia szans rozwoju oraz zagrożeń hamujących rozwój danego obszaru, szczególnie w kontekście efektywnego wykorzystania lokalnego potencjału,
- diagnozę bliższego oraz dalszego otoczenia analizowanego obszaru,
- określenie mocnych punktów oraz wskazanie słabych stron obszaru pod kątem szeroko rozumianych zasobów,

Analiza SWOT dla obszarów zdegradowanych	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Konsensus społeczny w zakresie konieczności przeprowadzenia kompleksowej interwencji rewitalizacyjnej – Dobry poziom rozpoznania zdefiniowania środowisk wymagające pomocy i szeroko rozumianego wsparcia – Korzystne położenie komunikacyjne – Dobrze rozwinięta sieć infrastruktury sieciowej (niemniej wymagającej konsekwentnego modernizowania) – Dynamiczny rozwój środowiska organizacji pozarządowych – Relatywnie niskie bezrobocie, wynoszące ok. 10% – Wysoki odsetek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (pomimo brak instytucji bezpośrednio ukierunkowanej na wzrost przedsiębiorczości) – Obniżające się wskaźniki odsetka mieszkańców objętych pomocą społeczną – Funkcjonujące programy na rzecz rodzin wielodzietnych – Korzystny stan środowiska naturalnego – Ponadlokalny charakter miasta – status miasta powiatowego, centrum społeczno-gospodarcze – Adekwatne zasoby ekonomiczne, osobowe oraz kapitał doświadczenia instytucji miejskich w zakresie koordynowania i wdrażania projektów rewitalizacyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> – Brak nowych miejsc pracy – stagnacja ekonomiczna obszarów zdegradowanych – Niewystarczający stan techniczny i słaby poziom wyposażenia placówek edukacyjnych i społecznych – Funkcjonowanie obszarów zdegradowanych w ścisłym centrum miasta, niebezpieczeństwo promieniowania zjawisk patologicznych na pozostałe części miasta – Niski poziom konsolidacji trzeciego sektora – Brak obiektu pełniącego rolę centrum w zakresie świadczenia usług społecznościowych – Starzenie się społeczności lokalnej <ul style="list-style-type: none"> – konieczność dostosowania części świadczonych usług publicznych do zmieniających się uwarunkowań – Ograniczona oferta spędzania wolnego czasu – Wzrastający odsetek ludności niepracującej względem grupy osób w wieku produkcyjnym – Niska relacja przeciętnych wynagrodzeń w stosunku do średniej krajowej – Relatywnie niski poziom poczucia bezpieczeństwa mieszkańców – Brak zintegrowanego i kompleksowego systemu ukierunkowanego na problemy społeczne – Zły stan techniczny części budynków znajdujących się w obrębie obszarów zdegradowanych

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – Zabezpieczenie wsparcie finansowego na projekty ze środków UE w ramach RPO WiM 2014-2020 – Kompleksowe przekształcenie przestrzeni zdegradowanej i dostosowanie jej do potrzeb mieszkańców wraz z rozwijaniem jej funkcji symbolicznej, usługowej i wypoczynkowej – Wykorzystanie potencjału turystycznego obszarów – Aktywizacja ekonomiczna, wzrost przedsiębiorczości – Możliwość wykorzystania potencjału społecznego do skutecznej rewitalizacji społecznej obszaru poprzez wykorzystanie nowoczesnych instrumentów wsparcia m.in. w oparciu o konsolidację trzeciego sektora 	<ul style="list-style-type: none"> – Niechęć osób wykluczonych do zaangażowania się w projekty społeczne i pomocowe – Możliwość promieniowania zjawisk negatywnych społecznie z punktów zapalnych obszaru kryzysowego (punktów o szczególnie wysokiej intensyfikacji postaw demoralizujących) na sąsiednie tereny – Wysokie koszty rewitalizacji obiektów i terenów zdegradowanych – Brak korzystnej oferty na rynku pracy oraz wzrost bezrobocia, patologii i wykluczenia społecznego (uzależnienie miasta od uwarunkowań zewnętrznych, w tym od cykli koniunkturalnych) – Postępujący wzrost liczby osób w grupie wieku poprodukcyjnego (w dłuższej perspektywie czasowej)

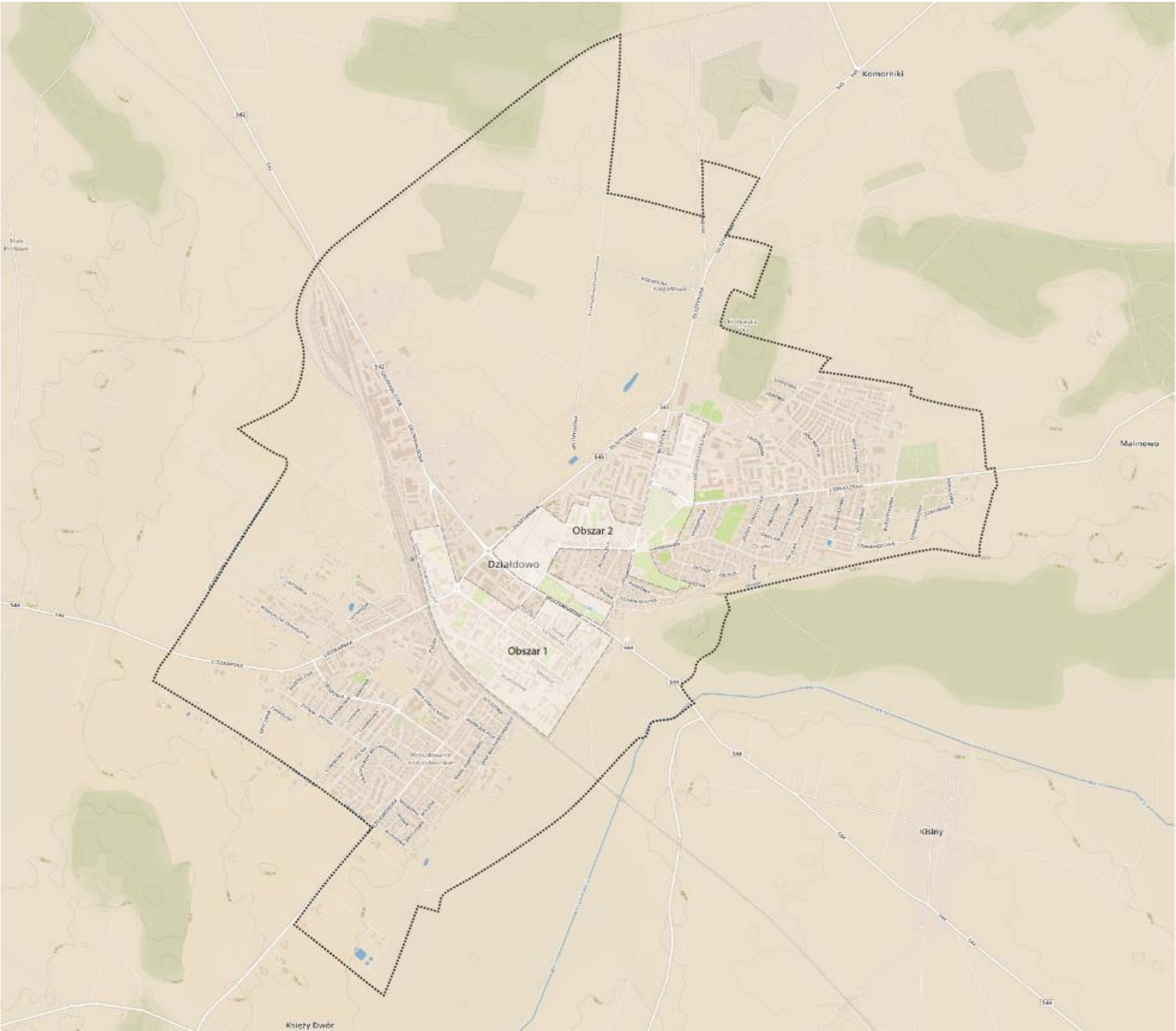
6. Charakterystyka i zasięg przestrzenny obszarów rewitalizacji

W przedmiotowym rozdziale zaprezentowano zasięg przestrzenny terenów przewidzianych do rewitalizacji a także przeprowadzono charakterystykę, która stanowi uzupełnienie do analizy wskaźnikowej oraz całości zaprezentowanych w opracowaniu prac badawczych i diagnostycznych. W rozdziale zaprezentowano trzy grafiki prezentujące zbiorczo obszary zdegradowane na tle Gminy - Miasto Działdowo, co umożliwia dokonanie pogłębionej analizy funkcjonalnej zdelimitowanych terenów.

Zasięg zdelimitowanego „Terenu nr 1” obejmuje teren ograniczony następującymi ulicami i naturalnymi granicami: ul. Grunwaldzką, K. Małką, wzdłuż linii kolejowej do Lidzbarskiej, Skłodowskiej, teren do ul. Średniej, dalej do ul. Mławskiej za zabudowaniami, wzdłuż ul. Hallera, Jagiełły do ronda na ul. Małką.

Zasięg zdelimitowanego „Terenu nr 2” obejmuje teren ograniczony następującymi ulicami i naturalnymi granicami: ul. Olsztyńską, ul. Norwida, ul. Lenartowicza, ul. Nidzicką, ul. Malewskiej, ul. Biedrawiny, ul. Świerkową, ul. Rydygiera, ul. Sportową, ul. Wolności, ul. M. Konopnickiej, ul. Hallera, ul. Olsztyńska, ul. Męczenników do ul. Wolności wraz z terenem Gimnazjum Nr 2 przy ul. Sportowej, Parkiem Honorowych Dawców krwi oraz Parkiem Jana Pawła II.

Grafika 12 Obszary przewidziane do rewitalizacji na tle Gminy-Miasto Działdowo

Źródło: opracowanie własne

Na obszarze zilustrowanym na poniższej grafice zasadniczą część zabudowy stanowią kamienice wybudowane w XIX wieku oraz w pierwszych dekadach XX wieku. Większość z nich stanowi dużą wartość architektoniczną, a istniejący układ urbanistyczny jest pozostałością po historycznej tradycyjnej zabudowie śródmiejskiej. Podobnie jak w przeszłości, również aktualnie obszar pełni funkcje mieszkalno-usługowe. Na terenie zlokalizowany jest również obiekt sakralny tj. Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Dodatkowo istotnym komponentem jest również silnie artykułowana funkcja turystyczna (tzw. turystyka dziedzictwa kulturowego) oraz rekreacyjno-wypoczynkowa, głównie ze względu na centralne usytuowanie obszaru oraz fakt, iż omawiany teren posiada infrastrukturę dedykowaną tego rodzaju aktywności. Obszar swym zasięgiem obejmuje również dworzec PKP – w związku z tym można stwierdzić, iż omawiany teren to w istocie wizytówka miasta, co wpływa na strategiczny charakter rewitalizacji wskazanego terenu. Najbardziej istotnym problemem tego obszaru jest spora dysproporcja pomiędzy częściami usługowymi, a historyczną częścią miasta obejmującą m.in. Starówkę oraz Zamek. Wskazany obszar obfituje w wiele, pozostałych po zniszczeniach II wojny światowej, pojedynczych zabytkowych budynków o wysokiej wartości architektonicznej i historycznej. Dla miasta Działdowa, które straciło znaczny procent historycznej zabudowy ocalenie tych pozostałości i przywrócenie im pierwotnego stanu technicznego, funkcjonalności i walorów estetycznych jest ważnym elementem rewitalizacji miasta.

Wśród kluczowych obiektów na omawianym terenie należy wymienić pokrzyżacki Zamek wybudowany w latach 1344-1391. Obiekt częściowo może podlegać adaptacji w zakresie niezagospodarowanej przestrzeni na obiekty muzealne (np. odtworzenie wystroju zamku wójta krzyżackiego z epoki czy też nawiązanie do tradycji krzyżackiej). Kolejnym obiektem jest tzw. „dom starosty” znajdujący się w bezpośrednim sąsiedztwie zamku, który jest obecnie zamknięty ze względu na stan techniczny. Obiekt posiada możliwości przystosowania go do pełnienia roli społecznie użytecznej np. jako siedziby organizacji pożytku publicznego bądź organizacji pozarządowych. Omawiane obiekty znajdują się w pewnym oddaleniu od rynku, czyli większego skupiska ludności, gdzie wiodącą rolę pełni przede wszystkim funkcja turystyczna i wypoczynkowa. Jednocześnie znajdująca się w obrębie zdelimitowanego obszaru starówka jest w pełni chroniona konserwatorsko, a 95% kamienic stanowi własność prywatną. Omawiany obszar cechuje się istotnym nagromadzeniem problemów społecznych, takich jak: alkoholizm, bieda, oraz wysoka liczba klientów pomocy społecznej. Trwałość zjawisk patologicznych (ich koncentracja oraz efekt skali) wynika m.in. z systemu osiedleńczego ukształtowanego po II wojnie światowej. Warto również wspomnieć o koszarach, które są ulokowane na omawianym terenie, zostały one wybudowane pod koniec XIX w. Pierwotnie służyły wojskom pruskim, a potem polskiej piechocie. W czasie II wojny światowej hitlerowcy założyli tu obóz przejściowy, który pełnił także rolę obozu zagłady. Podsumowując analizę obszaru należy podkreślić,

że spełnia on kryteria obszaru zdegradowanego m.in. z uwagi na następujące czynniki: zniszczone ciągi komunikacyjne, niski poziom deklarowanego poczucia bezpieczeństwa, zdegradowane obszary zielone, deficyty w zakresie obiektów małej architektury.

Grafika 13 Teren nr 1

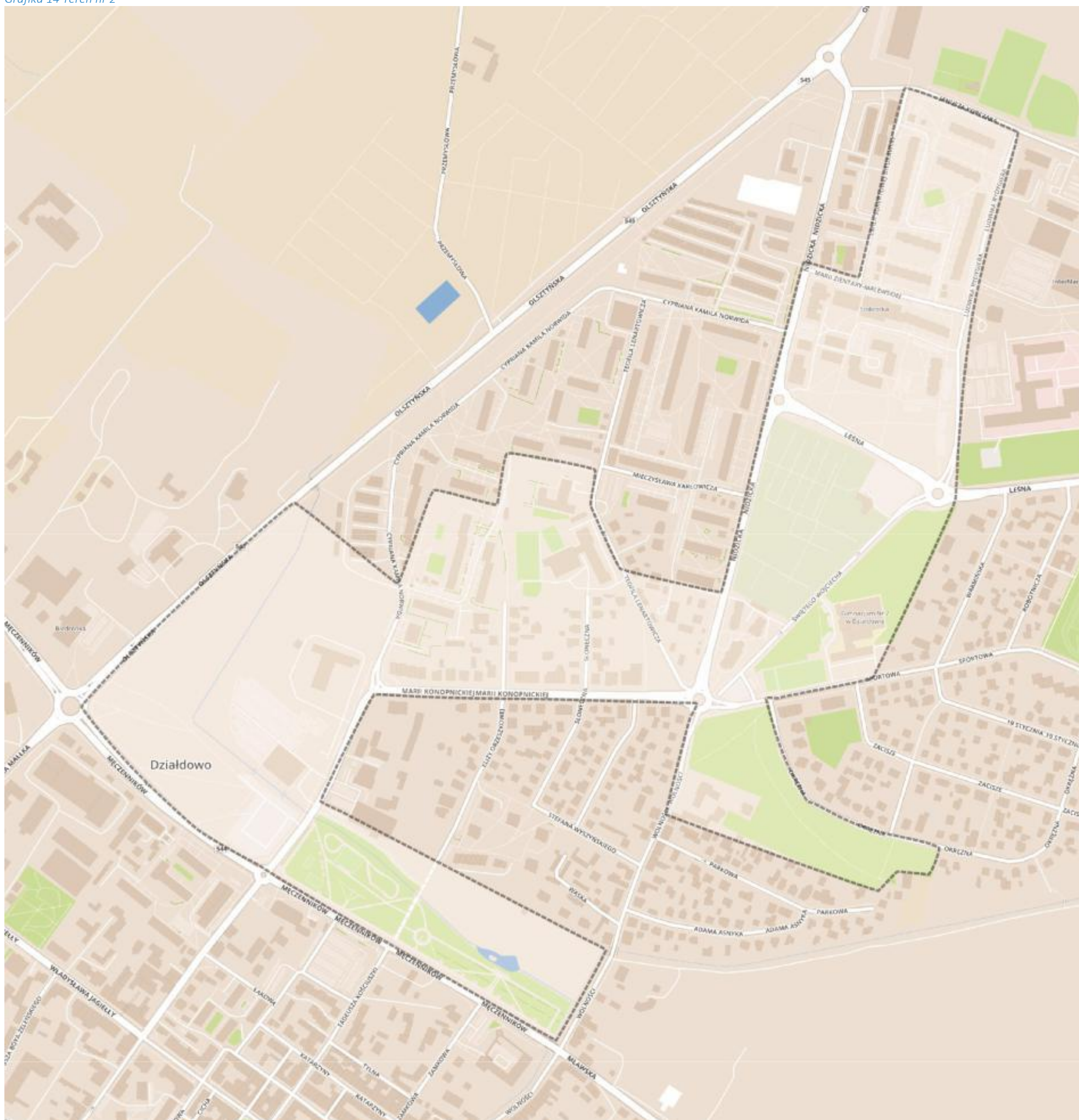

Źródło: opracowanie własne

Drugi z przeznaczonych do rewitalizacji obszarów sąsiaduje z pierwszym z omówionych terenów – granicząc z nim wzdłuż ul. Męczenników. Kształt wyznaczonego terenu ma charakter nieregularnego wieloboku głównie ze względu na duże zagęszczenie ludności, wymagające ograniczenia zasięgu terytorialnego obszaru mając na uwadze ustawowe obligatoryjne wskaźniki w zakresie maksymalnej powierzchni oraz zaludnienia obszarów, które mogą być obejmowane programami rewitalizacyjnymi.

Na obszarze zlokalizowana jest zabudowa powstała w latach 70-tych i 80-tych XX w. Jest to typowa zabudowa blokowa wymagająca modernizacji oraz poprawy ładu przestrzennego, w tym w zakresie estetyki budynków wraz z bezpośrednim otoczeniem. Obszar charakteryzuje chaos urbanistyczny, czego konsekwencją jest nieekonomiczne zagospodarowanie przestrzeni (brak terenów rekreacyjnych oraz deficyt punktów usługowo-handlowych). Na omawianym obszarze odnotowuje się przede wszystkim degradację terenów zielonych oraz przestrzeni publicznej, która częściowo stanowi teren przyjazny dla środowisk o znamionach patologicznych. Na obszarze zdegradowanym zidentyfikowano m.in. dwa parki (Park Jana Pawła II oraz Park Honorowych Dawców Krwi), placówki oświatowe (Szkołę Podstawową nr 3 oraz Gimnazjum nr 2 im. Królowej Jadwigi) oraz obiekty sakralne (Kościół św. Wojciecha wraz z Cmentarzem Parafialnym). Poza wskazanym zagospodarowaniem obszar ma głównie charakter mieszkalny wraz z kompleksowym zapleczem usługowym. Warto zwrócić uwagę na fakt, iż wyznaczony teren boryka się z problemami typowymi dla obszarów pełniących zróżnicowane funkcje społeczne i gospodarcze. Wśród determinant określających obszar należy podkreślić: relatywnie wysoki stopień przestępczości oraz stopę bezrobocia, niekorzystne trendy demograficzne, niski wskaźnik aktywności gospodarczej, porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego, niski poziom wydajności energetycznej budynków.

59

7. Wizja obszarów zdegradowanych

Przedmiotowy rozdział zawiera opis wizji obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Wyznaczone i opisane w poprzednich rozdziałach tereny zostaną poddane kompleksowej rewitalizacji w oparciu o szczegółowo zaplanowaną i skoordynowaną interwencję rewitalizacyjną. Stan docelowy obszarów zostanie osiągnięty w roku 2020. Planowany efekt rewitalizacji zostanie uzyskany poprzez realizację zaplanowanych projektów (rozdział 9. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych) wpisujących się w wyznaczone cele rewitalizacji (rozdział 8. Cele rewitalizacji), jednocześnie wizja ma charakter optymalny i została zbudowana na racjonalnych przesłankach. Perspektywa roku 2020 koresponduje z graniczną datą wyznaczającą możliwość absorpcji środków unijnych z lat 2014-2020, zatem poniższe zapisy wizji (stanu docelowego) odnoszą się w dużej mierze do konkretnych przemian społeczno-gospodarczych, które są pożądane i zostaną osiągnięte dzięki skutecznemu wdrożeniu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020”. Biorąc pod uwagę przedstawiony kontekst wizja obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji została zdefiniowana następująco:

W 2020 roku obszary objęte Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy -Miasto Działdowo na lata 2015-2020, po przeprowadzeniu zaplanowanych procesów, zostaną efektywnie przeobrażone zarówno społecznie, przestrzennie, jak i gospodarczo i uzyskają pierwotną funkcjonalność oraz użyteczność publiczną. Odnowiona zabudowa i wyposażona w niezbędną infrastrukturę przestrzeń miejska wzmocni odczuwaną przez mieszkańców jakość życia oraz korzystnie wpłynie na atrakcyjność osiedleńczą, turystyczną i gospodarczą obszarów zdegradowanych. Na zrewitalizowanych terenach zmniejszy się poziom wykluczenia społecznego, a zjawiska stygmatyzujące środowiska defaworyzowane zastąpi zaradność gospodarcza, silne poczucie wspólnoty lokalnej oraz aktywna postawa obywatelska.

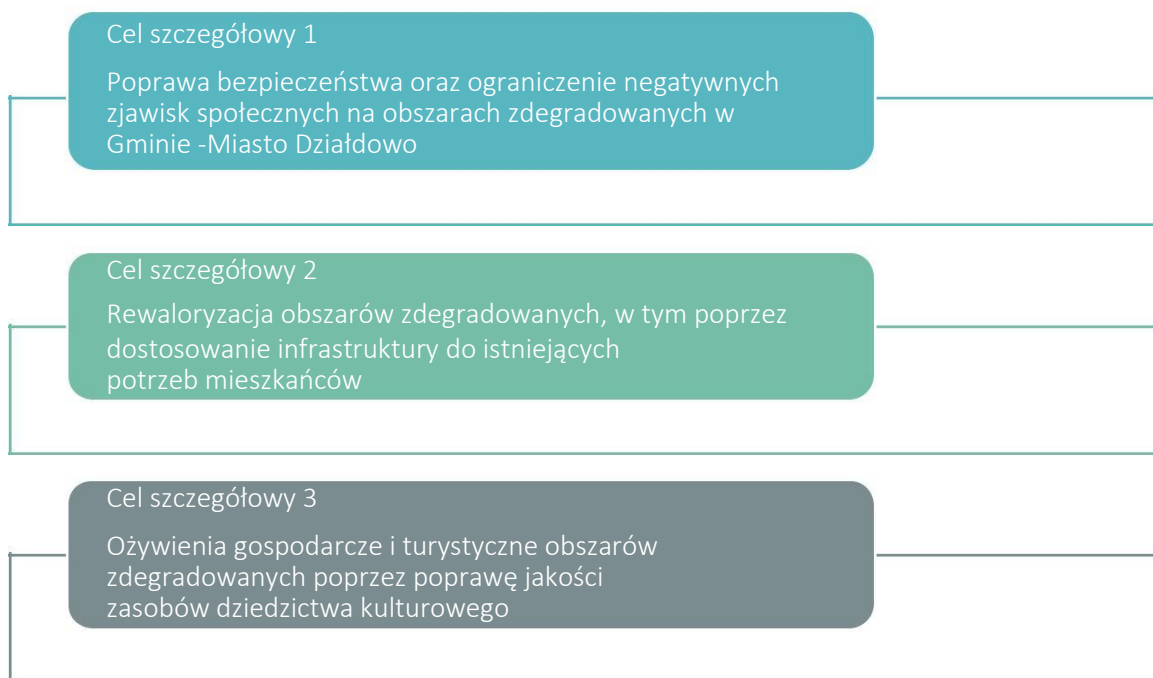
Powyższa wizja jest uzależniona od realizacji zakresu działań w planowanym okresie interwencji. Działania zmierzające do osiągnięcia tego efektu zostaną uszczegółowione w kolejnych rozdziałach opracowania.

8. Cele rewitalizacji

Zgodnie z podstawą prawną wyznaczone obszary problemowe będą rewitalizowane z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Szczególny nacisk będzie ukierunkowany na stopień nasilenia problemów społecznych na danym obszarze – głównie w zakresie marginalizacji materialnej i społecznej mieszkańców danego obszaru. Biorąc pod uwagę konieczność kompleksowej rewitalizacji, logika zdefiniowanej interwencji uwzględnia dwufunduszowy charakter źródeł finansowania: środki Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Osiągnięcie stanu docelowego w postaci zdefiniowanej wizji jest bezpośrednio warunkowane stopniem wdrożenia wyznaczonych celów rewitalizacji. W niniejszym rozdziale zaplanowano skoordynowaną interwencję stanowiącą odpowiedź na zjawiska problemowe poddane analizie w części diagnostycznej opracowania. Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania celem nadrzędnym „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” jest

Przeciwdziałanie rosnącym zagrożeniom społecznym oraz marginalizacji
obszarów kryzysowych mających wpływ na jakość życia mieszkańców, stan
zagospodarowania przestrzeni publicznej, spójność wewnętrzną
Działdowa oraz atrakcyjność tkanki miejskiej.

Interwencja koncentruje się na trzech celach szczegółowych, które stanowią odpowiedź na zidentyfikowane zjawiska problemowe. Cele szczegółowe jednocześnie określają trzy wymiary programu rewitalizacji: społeczny, przestrzenno-techniczny oraz ekonomiczny. Trzy wskazane dziedziny wsparcia są względem siebie komplementarne i wzajemnie się przenikają, niemniej rozwinięcie wyznaczonych celów na działania umożliwi stworzenie możliwie kompletnego katalogu działań, które będą docelowo realizowane poprzez zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Wyartykułowane powyżej cele szczegółowe zostaną uzupełnione katalogiem działań szczegółowych, które całościowo wypełniają zakres interwencji rewitalizacyjnej. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które stanowią rdzeń opracowania (rozdział 9. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz Załącznik nr 1 Karty projektów rewitalizacyjnych) w pełni korespondują z zakresem tematycznym wsparcia rozwiniętym w postaci poniższych zapisów (bazujących również na ustaleniach wcześniejszego LPR Gminy-Miasto Działdowo).

Interwencja w ramach realizacji pierwszego celu szczegółowego: **poprawa bezpieczeństwa oraz ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych na obszarach zdegradowanych w Gminie-Miasto Działdowo**, obejmować będzie działania skoncentrowane na:

- Tworzeniu zintegrowanego systemu monitoringu bezpieczeństwa publicznego na obszarach o zwiększonej przestępczości oraz szczególnie uczęszczanych ze względu na natężenie ruchu turystycznego;
- Działaniach szkoleniowych i edukacyjnych w zakresie informowania o zagrożeniach i przeciwdziałaniu ich występowaniu;
- Intensyfikowaniu działań profilaktycznych w szkołach oraz w środowiskach zagrożonych marginalizacją;
- Integracji i aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych;
- Wsparciu środowisk senioralnych;

- Wspieraniu współpracy organizacji pozarządowych i samorządu lokalnego na rzecz osób potrzebujących, zamieszkujących tereny rewitalizowane w zakresie wyrównywania szans, doradztwa zawodowego oraz pomocy psychologicznej i szkoleniowej;
- Kreowaniu współpracy pomiędzy różnymi podmiotami przy lokalnych działaniach społecznych oraz integracja środowisk lokalnych interesariuszy;
- Promowaniu współpracy z sektorem pozarządowym w zakresie rozwiązywania problemów lokalnych;
- Wspieraniu form aktywizacji zawodowej wobec mieszkańców na terenie rewitalizowanym,
- ze szczególnym uwzględnieniem osób ze środowisk zmarginalizowanych, kobiet, mniejszości narodowych, bezdomnych i opuszczających zakłady karne.

Interwencja w ramach drugiego celu szczegółowego: **rewaloryzacja obszarów zdegradowanych, w tym poprzez dostosowanie infrastruktury do istniejących potrzeb mieszkańców**, obejmować będzie działania skoncentrowane na:

- dostosowaniu urbanistycznej infrastruktury technicznej poprzez modernizacje, remonty oraz adaptacje obiektów: użyteczności publicznej, spółdzielni mieszkaniowej, wspólnot mieszkaniowych i lokalnej przedsiębiorczości oraz zagospodarowanie rewitalizowanej przestrzeni w harmonii z otoczeniem;
- podnoszeniu estetyki otoczenia na obszarach rewitalizowanych poprzez zakładanie terenów zielonych i tworzenie małej infrastruktury;
- tworzeniu warunków dla rozwoju partnerstwa publiczno – prywatnego;
- poprawie sytuacji w zakresie infrastruktury drogowej miasta i transportu miejskiego jako elementu spójności i integracji wszystkich obszarów miasta;
- poprawie funkcjonalności ruchu kołowego i pieszego;
- zmniejszeniu dysproporcji w zagospodarowaniu przestrzennym całego obszaru miasta;
- Poprawie standardu zasobów mieszkaniowych;
- wprowadzeniu na obszary zdegradowane nowych funkcji dedykowanych społeczności lokalnej;
- likwidacji barier architektonicznych - ułatwienia w poruszaniu się dla osób niepełnosprawnych.

Interwencja w ramach trzeciego celu szczegółowego: **ożywienia gospodarcze i turystyczne obszarów zdegradowanych poprzez poprawę jakości zasobów dziedzictwa kulturowego**, obejmować będzie działania skoncentrowane na:

- konserwacji i udostępnieniu zasobów dziedzictwa kulturowego, w tym: zabytków, cmentarzy, parków i terenów zielonych;

- wspieraniu inicjatyw mających na celu wzmocnienie aktywności gospodarczej i ekonomicznej mieszkańców na obszarach zdegradowanych;
- renowacji oraz dostosowaniu do potrzeb małej architektury oraz infrastruktury okołoturystycznej;
- poprawie stanu zabezpieczeń obiektów o wartości zabytkowej i ich udostępnienie mieszkańcom i turystom również poprzez nadawanie im nowych funkcji społecznych, kulturalnych i gospodarczych;
- wspieraniu inicjatyw z zakresu podniesienia atrakcyjności turystycznej miasta, takich jak rozbudowa bazy noclegowej i gastronomicznej;
- modernizacji infrastruktury rekreacyjno-wypoczynkowej przeznaczonej dla mieszkańców obszarów zdegradowanych;
- budowie, rozbudowie, modernizacji i adaptacji obiektów wykorzystywanych na cele edukacyjne oraz społecznościowe, jak również działalność kulturową;
- tworzeniu warunków dla rozwoju usług turystycznych i kulturalnych, w tym promocja przedsięwzięć turystycznych i kulturalnych.

Interwencja oparta o identyfikację projektów przewidzianych do realizacji, ze wskazaniem wskaźników produktu i rezultatu, które konsekwentnie obrazują realizację celów szczegółowych i celu głównego LPR, znajduje się w Załączniku nr 1 do niniejszego dokumentu, natomiast indykatywne ramy finansowe znajdują się w rozdziale 11. Plan finansowy.

9. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

W niniejszym rozdziale przedstawiono zbiorczo projekty przewidziane do realizacji w ramach wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020”. Poniżej zdefiniowane przedsięwzięcia są zlokalizowane w obrębie wyznaczonych terenów zdegradowanych, tym samym oddziałując na nie. Zaproponowane projekty będą finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. Lista projektów stanowi kompletny katalog przedsięwzięć zgłoszonych przez wszystkich zainteresowanych interesariuszy funkcjonujących w życiu społecznym Gminy-Miasto Działdowo. Rozwinięcie listy (uszczegółowienie) znajduje się z Załączniku nr 1 przedmiotowego opracowania.

Lista projektów do realizacji:

1. Nadanie nowych funkcji społecznym budynkom po byłych Koszarach Wojskowych w Działdowie.
2. Kompleksowa termomodernizacja budynku usługowego (przychodni lekarskiej) przy ul. Norwida.
3. Rewitalizacja przestrzeni publicznej i nadanie nowych funkcji obszarowi Starego Miasta w Działdowie.
4. Zagospodarowanie gotyckiej części Zamku Krzyżackiego w Działdowie.
5. Przywrócenie funkcji kulturalnych budynkom przy ul. Jagiełły 13.
6. Rewitalizacja niezagospodarowanej przestrzeni publicznej Parku im. Jana Pawła II w Działdowie.
7. Stworzenie centrum aktywności organizacji pozarządowych.
8. Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie Gminy-Miasto Działdowo.
9. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości.
10. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Malewskiej 1, Rydygiera 1, 3, i Biedrawiny 2 będących w zasobach SML-W w Działdowie.
11. Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Norwida 23, 25, 27 będących w zasobach SML-W w Działdowie.
12. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci na terenie przy ul. Rydygiera będącym w zasobach SML-W w Działdowie.
13. Akademia prymusa – utworzenie grupy wsparcia.
14. Działdowscy artyści.
15. Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy na pl. A. Mickiewicza 35.

16. Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy przy ul. Młyńskiej 15 w Działdowie.
17. Umieszczenie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta.
18. Umieszczenie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Św. Wojciecha w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta.
19. Aktywny Senior.
20. Centrum Dla Rodzin - Rodzinne Działdowo.
21. Renowacja elewacji i zagospodarowanie terenu wokół kamienicy Jagiełły 46.
22. Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 29 wraz z otoczeniem.
23. Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 37.
24. Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 3-5 wraz z otoczeniem.
25. Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 12.
26. Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Zamkowej 7.
27. Zatrzymanie postępującej degradacji zabytkowej kamienicy przy Placu Adama Mickiewicza 30 w Działdowie.
28. Rewitalizacja miejskiej przestrzeni publicznej – Park Honorowych Dawców Krwi.

10. Mechanizmy zapewnienia komplementarności

Przedsięwzięcia interwencyjne (projekty) przewidziane do realizacji w ramach LPR, są odpowiedzią na zdiagnozowaną sytuację problemową i wpisują się w cel nadrzędny, jakim jest: przeciwdziałanie rosnącym zagrożeniom społecznym oraz marginalizacji obszarów kryzysowych mających wpływ na jakość życia mieszkańców, stan zagospodarowania przestrzeni publicznej, spójność wewnętrzną Działdowa oraz atrakcyjność tkanki miejskiej.

Rewitalizacja jako proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego zdegradowanych obszarów zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań oraz wzmacnianie lokalnych potencjałów. Jest procesem długotrwałym, prowadzonym we współpracy z lokalną społecznością i na jej rzecz. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji z wykorzystaniem środków UE, prowadzone są w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie (poszczególne działania pomiędzy sobą) i zewnętrznie (celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych). W związku z różnorodnością zjawisk degradacji i podejść do ich przezwyciężenia podstawową wskazówką prowadzenia działań rewitalizacji powinno być dążenie do programowania i prowadzenia działań jak najbardziej dopasowanych do lokalnych uwarunkowań.

Dlatego wybór projektów przewidzianych do realizacji w ramach LPR jest nieprzypadkowy. Łączą one konieczność podjęcia wszechstronnych działań o charakterze rewitalizacyjnym skoncentrowanych na osiągnięciu wyznaczonych celów szczegółowych, a zatem zachowują wymogi wzajemnej komplementarności (przestrzennej, problemowej, proceduralno-instytucjonalnej, międzyokresowej oraz źródeł finansowania).

- Komplementarność przestrzenna – projekty przewidziane dla wyznaczonych w Gminie-Miasto Działdowo obszarów zdegradowanych, mają na celu oddziaływanie na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), wzajemnie się dopełniają co implikuje efekt synergii pomiędzy nimi. Komplementarność przestrzennej interwencji poszczególnych projektów ujawnia się również w tym, że planowane działania nie będą skutkować przesuwaniem problemów na inne obszary ani prowadzić do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.
- Komplementarność problemowa – projekty dopełniają się tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar zdegradowany we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, ekonomicznym, przestrzennym, środowiskowym, kulturowym, technicznym). Jednocześnie planowane projekty unikają fragmentacji działań, koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru, określają pożądany stan, do jakiego mają doprowadzić dany obszar projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

- Komplementarność proceduralno-instytucjonalna – realizacja poszczególnych projektów, zarządzana przez operatora całego procesu rewitalizacji, pozwala na efektywne i harmonijne współdziałanie wzajemne, uzupełnianie się i spójność procedur.
- Komplementarność międzyokresowa – szczegółowy dobór projektów jest efektem krytycznej oceny oraz sformułowania wniosków na temat dotychczasowego (w kontekście zaangażowania środków wspólnotowych, szczególnie w ramach polityki spójności 2007-2013) sposobu wspierania procesów zaangażowanych społecznie.
- Komplementarność źródeł finansowania – planowane projekty rewitalizacyjne, opierają się na uzupełnianiu i łączeniu wsparcia ze środków EFRR, EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Ponadto łączą prywatne i publiczne źródła finansowania, przy założeniu, że stymulowanie endogenicznych zdolności inwestycyjnych ma kluczowe znaczenie dla dynamiki pożądanych zmian na obszarach zdegradowanych.

Współfunkcjonowanie zaplanowanych projektów w ramach LPR, które są względem siebie komplementarne, zakłada skonsolidowanie wysiłków różnych podmiotów na rzecz obszarów zdegradowanych, co jest ważnym warunkiem sukcesu całego procesu.

11. Plan finansowy LPR

11.1 Ogólne informacje dotyczące sytuacji finansowej gminy

W poniższej tabeli przedstawiono planowane dochody, wydatki oraz ich wykonanie w budżecie Gminy-Miasto Działdowo za 2014 r.

Tabela 17 Analiza wykonania budżetu za 2014 rok

Wyszczególnienie	Plan pierwotny	Plan po zmianach	Wykonanie
Dochody budżetowe	69 391 606,00	58 900 625,53	59 307 673,59
Wydatki budżetowe	77 937 118,00	60 632 333,53	57 539 304,02
Deficyt/Nadwyżka	-8 545 512,00	-1 731 708,00	1 768 369,57

Źródło: Zarządzenie Nr 30-2015 z dnia 27-03-2015 w sprawie przyjęcia sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2014.

Pomimo planowanego wysokiego deficytu budżetowego finalnie osiągnięto równowagę między dochodami i wydatkami, uzyskując nawet nadwyżkę budżetową.

W tabeli poniżej zaprezentowano prognozę dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu Gminy-Miasto Działdowo na najbliższe lata.

Tabela 18 Prognoza dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów budżetu Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2025

Lp.	Dochody ogółem	z tego		Wydatki ogółem	z tego		Wynik budżetu	Przychody budżetu	Rozchody budżetu
		Dochody bieżące	Dochody majątkowe		Wydatki bieżące	Wydatki majątkowe			
2015	60 380 180,44	58 837 748,00	1 923 709,00	60 659 707,28	53 287 490,28	7 372 218,00	-279 526,84	5 498 303,78	5 218 776,94
2016	65 187 830,00	59 677 930,00	6 350 082,00	67 827 428,00	53 694 743,00	14 132 685,00	-2 639 598,00	3 870 546,94	1 230 948,94
2017	60 541 830,00	60 545 000,00	863 900,00	59 522 778,94	54 337 778,94	5 185 000,00	1 019 051,06	105 948,94	1 125 000,00
2018	61 518 176,00	61 425 000,00	973 176,00	61 018 176,00	55 214 176,00	5 804 000,00	500 000,00	0,00	500 000,00
2019	62 374 697,00	61 425 500,00	949 197,00	61 874 697,00	55 952 697,00	5 922 000,00	500 000,00	0,00	500 000,00
2020	62 879 529,00	61 425 500,00	1 454 029,00	62 379 529,00	55 893 529,00	6 486 000,00	500 000,00	0,00	500 000,00
2021	62 286 332,00	61 425 500,00	860 832,00	61 786 332,00	55 880 332,00	5 906 000,00	500 000,00	0,00	500 000,00
2022	61 928 269,00	61 425 500,00	502 769,00	61 928 269,00	55 871 269,00	6 057 000,00	0,00	0,00	0,00
2023	61 923 418,00	61 425 500,00	497 918,00	61 923 418,00	55 871 418,00	6 052 000,00	0,00	0,00	0,00
2024	62 254 082,00	61 425 500,00	828 582,00	62 254 082,00	55 871 082,00	6 383 000,00	0,00	0,00	0,00
2025	62 543 237,00	61 425 500,00	1 117 737,00	62 543 237,00	55 871 237,00	6 672 000,00	0,00	0,00	0,00

Źródło: Uchwała Nr XV/133/15 Rady Miasta Działdowo z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy -Miasto Działdowo na lata 2016–2025

Poniżej przedstawiono analizę obecnego zadłużenia Gminy-Miasto Działdowo. W tym celu skorzystano z „Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy-Miasto Działdowo” stanowiącej Uchwałę Nr XV/133/15 Rady Miasta Działdowo z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy-Miasto Działdowo na lata 2016 – 2025.

Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym:

- spłat rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90, wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90,
- wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2–4 oraz art. 90 wraz z należnymi odsetkami i dyskontem od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90,
- potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów ogółem budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich trzech lat relacji jej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące, do dochodów ogółem budżetu.

Szczegółową analizę powyższych aspektów dla budżetu Gminy-Miasto Działdowo zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 19 Analiza zadłużenia Gminy-Miasto Działdowo

Wyszczególnienie	Wskaźnik planowanej łącznej kwoty spłaty zobowiązań, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy do dochodów, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń przypadających na dany rok	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	Dopuszczalny wskaźnik spłaty zobowiązań określony w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń obliczony w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (wskaźnik ustalony w oparciu o średnią arytmetyczną z 3 poprzednich lat)	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o plan 3 kwartałów roku poprzedzającego rok budżetowy	Informacja o spełnieniu wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy, po uwzględnieniu zobowiązań związku współtworzonego przez jednostkę samorządu terytorialnego oraz po uwzględnieniu ustawowych wyłączeń, obliczonego w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego rok budżetowy
2015	2,83%	0,00%	0,00%	TAK	TAK
2016	2,27%	9,54%	10,75%	TAK	TAK
2017	2,35%	9,95%	11,16%	TAK	TAK
2018	1,23%	9,20%	10,74%	TAK	TAK
2019	1,01%	10,28%	10,28%	TAK	TAK
2020	0,98%	10,23%	10,23%	TAK	TAK
2021	0,96%	10,51%	10,51%	TAK	TAK
2022	0,00%	10,53%	10,53%	TAK	TAK
2023	0,00%	10,35%	10,35%	TAK	TAK
2024	0,00%	9,91%	9,91%	TAK	TAK
2025	0,00%	9,90%	9,90%	TAK	TAK

Źródło: Uchwała Nr XV/133/15 Rady Miasta Działdowo z dnia 29 grudnia 2015 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy – Miasto Działdowo na lata 2016–2025

Jak wskazują powyższe obliczenia w żadnym roku prognozy limit nie zostaje przekroczony, co świadczy o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy-Miasto Działdowo. Ponadto świadczy to również o możliwości zwiększenia zadłużenia w przypadku takiej konieczności.

W poniższej tabeli przedstawiono projekty przewidziane do rewitalizacji z uwzględnieniem kwot projektów, źródeł finansowania oraz funduszu, do którego są przewidziane.

Tabela 20 Indykatory plan finansowy

L.p.	Tytuł projektu	Szacunkowy koszt realizacji projektu [zł]	Fundusz	Źródła finansowania	
				Budżet gminy	Środki unijne
1.	Nadanie nowych funkcji społecznym budynkom po byłych Koszarach Wojskowych w Działdowie	11 000 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
2.	Kompleksowa termomodernizacja budynku usługowego (przychodni lekarskiej) przy ul. Norwida	950 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
3.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej i nadanie nowych funkcji obszarowi Starego Miasta w Działdowie	4 500 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
4.	Zagospodarowanie gotyckiej części Zamku Krzyżackiego w Działdowie	8 500 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
5.	Przywrócenie funkcji kulturalnych budynkowi przy ul. Jagiełły 13	5 000 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
6.	Rewitalizacja niezagospodarowanej przestrzeni publicznej Parku im. Jana Pawła II w Działdowie	1 010 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
7.	Stworzenie centrum aktywności organizacji pozarządowych przy ul. Zamkowej 6	2 500 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020
8.	Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie Gminy-Miasto Działdowo	400 000,00	EFS	TAK	RPO WiM 2014-2020
9.	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	200 000,00	EFS	TAK	RPO WiM 2014-2020
10.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Małewskiej 1, Rydygiera 1, 3, i Biedrawiny 2 będących w zasobach SML-W w Działdowie.	3 253 060,10	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020

L.p.	Tytuł projektu	Szacunkowy koszt realizacji projektu [zł]	Fundusz	Źródła finansowania	
				Budżet gminy	Środki unijne
11.	Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Norwida 23, 25, 27 będących w zasobach SML-W w Działdowie	2 433 725,01	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
12.	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci na terenie przy ul. Rydygiera będącym w zasobach SML-W w Działdowie.	245 500,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
13.	Akademia prymusa – utworzenie grupy wsparcia	50 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
14.	Działdowscy artyści	7 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
15.	Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy na Pl. A. Mickiewicza 35	85 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
16.	Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy przy ul. Młyńskiej 15 w Działdowie	130 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
17.	Umieszczenie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta	70 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
18.	Umieszczenie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Św. Wojciecha w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta	70 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
19.	Aktywny Senior	33 000,00	EFS	TAK	RPO WiM 2014-2020
20.	Centrum Dla Rodzin - Rodzinne Działdowo	1 000 000,00	EFS	TAK	RPO WiM 2014-2020
21.	Renowacja elewacji i zagospodarowanie terenu wokół kamienicy Jagiełły 46	160 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
22.	Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 29 wraz z otoczeniem	120 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020

L.p.	Tytuł projektu	Szacunkowy koszt realizacji projektu [zł]	Fundusz	Źródła finansowania	
				Budżet gminy	Środki unijne
23.	Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 37	65 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
24.	Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 3-5 wraz z otoczeniem	170 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
25.	Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 12	130 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
26.	Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Zamkowej 7	65 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
27.	Zatrzymanie postępującej degradacji zabytkowej kamienicy przy Placu Adama Mickiewicza 30 w Działdowie	300 000,00	EFRR	NIE	RPO WiM 2014-2020
28.	Rewitalizacja miejskiej przestrzeni publicznej – Park Honorowych Dawców Krwi	1 410 000,00	EFRR	TAK	RPO WiM 2014-2020

12. Analiza ryzyka wraz ze środkami zaradczymi

Analiza szans i zagrożeń przedstawiona w rozdziale *Analiza SWOT*, dla obszarów zdegradowanych stanowi w pewnym sensie analizę ryzyka w kontekście przyjętego w Lokalnym Programie Rewitalizacji (na poziomie celów rewitalizacji) zakresu niezbędnych interwencji samorządu Gminy-Miasto Działdowo. Wskazano tam czynniki, które występują (lub mogą potencjalnie wystąpić) niezależnie od aktywności samorządu lokalnego, lecz stanowią jednocześnie konkretne uwarunkowania, w obrębie których samorząd będzie realizował swoje założenia rewitalizacji.

Jako że Program realizowany będzie na przestrzeni wielu lat i w tym czasie zmiany ulegały będą lokalne i zewnętrzne uwarunkowania, przewidziano ścieżki postępowania na wypadek wystąpienia potencjalnych trudności dla realizacji LPR.

Na poziomie indywidualnych projektów do najpoważniejszego ryzyka należy:

- nie osiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych produktów – do barier, które składają się na to ryzyko można zaliczyć np. niezrealizowanie robót w przewidzianym zakresie ze względu na problemy techniczne, prawne czy społeczne. Z tego powodu prowadzony będzie monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów. W razie konieczności ich aktualizacji, Rada Miasta Działdowo będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby LPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Każdorazowo wybierany będzie taki wykonawca, który swoim doświadczeniem i potencjałem technicznym gwarantować będzie terminową i zgodną z zakresem rzeczowym implementację zaplanowanych działań.
- nie osiągnięcie w ramach realizacji projektu zakładanych rezultatów – w razie zidentyfikowania takiego problemu we wdrażaniu LPR dla pojedynczego projektu, po jego merytorycznym uzasadnieniu, Rada Miasta będzie mogła podjąć stosowną uchwałę w sprawie zmian w Programie dla konkretnego projektu. Zasadniczo jednak Operator dołoży wszelkich starań, aby wskaźniki rezultatu zostały osiągnięte w zakładanym wymiarze (odpowiednia promocja działań itd.),
- nie uzyskanie środków finansowych na realizację projektów – dla każdego projektu wskazano jego potencjalne źródła finansowania, co minimalizuje ryzyko nieuzyskania dofinansowania zewnętrznego. Głównym założeniem dla realizacji danego projektu jest uzyskanie współfinansowania (m.in. ze środków UE, budżetu Państwa). Brak dofinansowania może wpłynąć na przesunięcie w czasie kolejnych etapów projektów do momentu zapewnienia wystarczających środków w budżecie lub też Miasto zapewni dodatkowe, brakujące środki finansowe. Zostaną podjęte wszelkie środki, aby dokumentacja aplikacyjna została przygotowana rzetelnie, a w trakcie realizacji projektu nie wystąpiły nieprawidłowości, które

mogłyby skutkować cofnięciem całości lub części przyznanych środków. Każdorazowo zostanie przeprowadzona staranna ocena wystąpienia pomocy publicznej w projekcie.

W przypadku niepowodzenia w realizacji pojedynczych projektów, w tym takich, które stanowią fundament dla kolejnych działań, Operator powoła odpowiedni zespół zadaniowy, złożony z pracowników merytorycznych właściwych wydziałów UM i jednostek organizacyjnych, a w miarę potrzeb również ekspertów zewnętrznych. Zespół ten wspólnie znajdzie najbardziej optymalne rozwiązanie problemu, np. wdrożenie alternatywnego projektu, zaspokajającego daną potrzebę społeczności lokalnej.

Na poziomie realizacji LPR jako całości można wyróżnić następujące potencjalne sytuacje problemowe:

- zmiana polityczna we władzach gmin – mogłaby ona skutkować odmienną wizją rewitalizacji. Wybrane do realizacji projekty nie zostały jednak wytypowane w oparciu o sympatie polityczne, a o niezależne badania ekspertów zewnętrznych i opinie mieszkańców. LPR może podlegać aktualizacji, polegającej na opracowaniu i wpisaniu nowych projektów do katalogu zadań, jednakże czynniki polityczne nie będą miały wpływu na wybór projektów. Będzie on każdorazowo opiniowany przez Radę Miasta po szczegółowym przeanalizowaniu ich zasadności przez specjalistów z Urzędu Miasta,
- nie osiągnięcie porozumienia z interesariuszami LPR na etapie wdrażania Programu – brak akceptacji ze strony zainteresowanych podmiotów mógłby przekreślić zasadność Programu, jednakże dla jego akceptacji społecznej odbyły się otwarte spotkania konsultacyjne z mieszkańcami i badania ankietowe, a w Programie uwzględniono zgłoszone postulaty oraz propozycje wysuniętych przez nich konkretnych zadań. Zagwarantowano również możliwość zgłaszania uwag już w trakcie realizacji Programu, które będą przedyskutowane wraz z osobami je zgłaszającymi w celu uzyskania porozumienia,
- ryzyko opóźnień w związku z procedurami administracyjnymi – harmonogram realizacji poszczególnych zadań i projektów w ramach LPR przewiduje możliwe wystąpienie opóźnień, dlatego wskazane w nim terminy zostały określone z marginesem czasu potrzebnym do przeprowadzenia odpowiednich procedur urzędowych,
- nie wywiązanie się Operatora z nałożonych na niego obowiązków – Operator został usytuowany w ramach struktur Urzędu Miasta Działdowo z Burmistrzem na czele. Tworzą go osoby z odpowiednimi kwalifikacjami. Tylko część zadań będzie mogła być zlecana – każdorazowo będą to doświadczeni eksperci/podmioty zewnętrzne, co gwarantuje prawidłowe wykonanie projektów. Ponadto Operator będzie składał Radzie Miasta Działdowo

sprawozdania z wykonania LPR i to Rada Miasta będzie w ostateczności odpowiadała za realizację (przez władze wykonawcze) Programu.

13. System wdrażania i monitoringu

13.1 Szczegółowy sposób zarządzania

Przedmiotowy podrozdział opisuje system wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” oraz przejrzystość i odpowiedzialność publiczną za jego wdrożenie.

13.1.1 Operator rewitalizacji, jego kompetencje, zadania i odpowiedzialność

Program rewitalizacji ma charakter operacyjny i winien identyfikować organizacyjne struktury wdrażające planowane cele, działania i zadania. Wśród struktur organizacyjnych wymienić należy dwa typy podmiotów:

- podmioty wykonawcze, czyli jednostki bezpośrednio realizujące wskazane w załączniku identyfikującym działania Programu poszczególne projekty i zadania inwestycyjne;
- podmioty zarządzające, czyli jednostki koordynujące wdrożenie Programu jako całości, a przy tym prowadzące jego aktualizację, monitoring i ocenę.

Analizując specyfikę miasta Działdowo, w tym wielkość obszaru rewitalizowanego oraz zakres zadań (w których przeważają zadania leżące w kompetencjach Gminy – zarówno organizacyjnie, jak i finansowo), można wywnioskować, iż najkorzystniejszym i najprostszym rozwiązaniem jest usytuowanie Operatora w ramach struktur Urzędu Miasta Działdowo. Wykonanie „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” powiązane będzie ze strukturą organizacyjną Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych.

W zarządzanie procesem rewitalizacji zaangażowana zostanie lokalna administracja – pracownicy Urzędu Miasta na czele z Burmistrzem Działdowa. We wdrażaniu LPR Burmistrz Miasta współpracować będzie przede wszystkim ze Skarbnikiem Miasta, Wydziałem Budżetu i Finansów (nadzór nad kwestiami finansowymi związanymi z realizacją projektów), Wydziałem Spraw Obywatelskich, Wydziałem Gospodarki Komunalnej, Mieszkaniowej i Nadzoru Właścicielskiego, Wydziałem Gospodarki Przestrzennej i Planowania Inwestycji, a także Wydziałem Edukacji, Zdrowia, Kultury i Sportu. Za wdrożenie, monitoring i ewaluację Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz, zaś do pomocy we właściwym wdrożeniu projektów będzie dysponował aparatem wykonawczym, w postaci Referatu Zamówień Publicznych i Projektów Europejskich oraz merytorycznych pracowników UM, jednostek organizacyjnych Gminy i jednostek zależnych, zgodnie z ich zakresem odpowiedzialności. Zadaniem poszczególnych osób będzie opracowanie i wdrożenie procedur monitorowania procesów realizacyjnych, komunikowanie się z projektodawcami w sprawach realizacji projektów i sporządzania raportów dla Burmistrza Działdowa.

Operator dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami i personelem do wykonania tego zadania, dzięki wszechstronnej specjalizacji pracowników, zatrudnionych w poszczególnych wydziałach i jednostkach. Będzie mógł również zlecać realizację poszczególnych części zadań odpowiednim podmiotom zewnętrznym. Biorąc pod uwagę fakt, iż proces rewitalizacji dotyczy różnych branż oraz składa się na niego bardzo wiele odmiennych procesów (społeczna praca z osobami wykluczonymi, tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości, planowanie przestrzenne), skupienie aż tylu kompetencji u jednej osoby nie byłoby możliwe. Operator dzięki swej rozbudowanej strukturze (w tym podlegających mu jednostek organizacyjnych), będzie miał możliwość skorzystania z odpowiedniego wsparcia przy realizacji rozległych tematycznie zadań. Operator nie będzie zastępował właściwych kompetencyjnie jednostek w ich obowiązkach – odpowiedzialne jednostki będą jednak współpracować z Operatorem, a ten koordynował będzie wzajemne działania.

Taki wybór Operatora uwzględnia również aspekt zaufania odbiorców działań podejmowanych na rewitalizowanym obszarze do ich wykonawcy. Pracownicy samorządowi, zaangażowani we wdrażanie LPR, poprzez wykonywanie swoich zadań pełnią służbę publiczną, zaś Urząd stanowi instytucję zaufania publicznego. Mieszkańcy za naturalny stan rzeczy uznają, iż to władza samorządowa realizuje zadania mające na celu poprawę otoczenia lokalnego, a w przypadku zauważonych tu problemów, to do Urzędu zgłaszają swoje wnioski i uwagi. Wybrano więc Operatora, którego zdolność do nawiązania kontaktu z interesariuszami obszaru zdegradowanego jest największa. Operator rewitalizacji posiada kompetencje i prawo opiniowania projektów uchwał rady gminy oraz innych aktów prawa miejscowego (w tym zarządzeń, dokumentów planistycznych, regulaminów jednostek miejskich), które mają wpływ na proces rewitalizacji. Działalność Operatora będzie ponadto poddawana monitoringowi Rady Miasta w zakresie postępu procesu rewitalizacji.

Do obowiązków Operatora należy koordynowanie najważniejszych etapów procesu wdrażania LPR-u poprzez zaangażowanie komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w poszczególne jego elementy, tj.:

- przygotowanie i realizację projektów z zakresu rewitalizacji obszarów zdegradowanych (dotyczy gminnych projektów),
- przeprowadzenie procedury przetargowej w celu wyłonienia wykonawcy oraz podpisanie kontraktów z wykonawcami inwestycji w ramach projektów (dotyczy gminnych projektów),
- monitoring realizacji projektów, sprawdzenie zgodności technicznej realizacji prac z założeniami dokumentacji technicznej, zapisami kontraktu oraz właściwymi aktami, zarówno polskiego prawa, jak i prawodawstwa europejskiego (dotyczy gminnych projektów),
- prowadzenie rozliczeń finansowych – sporządzanie wniosków o płatność oraz sprawozdań okresowych i końcowych z realizacji projektów (dotyczy gminnych projektów),
- monitoring wskaźników osiągniętych w wyniku realizacji projektów,

- aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji, współpracę i prowadzenie konsultacji społecznych z podmiotami lokalnymi w zakresie planowanych zmian,
- prowadzenie działań promocyjnych i informacyjnych.

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie realizowany w oparciu o schemat wdrażania pomocy Unii Europejskiej. Konkretnie projekty będą implementowane zgodnie z zasadami wydatkowania środków, według źródeł ich pochodzenia, co w niektórych sytuacjach może oznaczać konieczność sprostania wielu wymaganiom formalnym przez podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania (dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystywania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych).

Główną rolę w przygotowaniu odpowiednich wniosków aplikacyjnych na realizację projektów odegrają podmioty będące bezpośrednio ich beneficjentami. W przypadku przedsięwzięć, w których bezpośrednim beneficjentem będzie Miasto, przygotowanie wniosków oraz odpowiedzialność za pełen nadzór nad realizacją zadań leżała będzie w gestii pracowników Urzędu Miasta.

Zgodnie z przyjętą praktyką w przypadku projektów własnych, realizowanych przez UM i podległe mu jednostki, pracownicy merytoryczni Urzędu odpowiedzialni będą za:

- przygotowanie dokumentacji technicznej (nadzór nad pracami projektantów i innych zewnętrznych ekspertów), studiów wykonalności zgodnych z wytycznymi oraz wszystkich innych załączników niezbędnych do realizacji projektu,
- nadzór techniczny i merytoryczny nad inżynierami kontraktów,
- przygotowanie wniosków według obowiązujących wytycznych oraz złożenie ich w odpowiednim terminie w instytucji finansującej,
- współpracę z jednostkami podległymi realizującymi projekty finansowane z budżetu Miasta (pomoc tym jednostkom w przygotowaniu dokumentacji),
- współpracę z samorządem powiatowym i wojewódzkim,
- współpracę z instytucjami finansującymi w zakresie wdrażania projektów,
- przygotowanie odpowiedniej dokumentacji niezbędnej w razie przeprowadzenia kontroli realizacji projektów przez instytucje uprawnione (m.in.: Urzędy Kontroli Skarbowej, uprawnione organy Komisji Europejskiej),
- nadzór nad właściwym wdrażaniem programu rewitalizacji (monitoring),
- przygotowanie i wykonanie przetargów,
- zgodną z wymogami funduszy UE archiwizację dokumentacji,
- opracowywanie zgodne z zapisami umów o finansowanie projektów okresowych, rocznych i końcowych raportów monitoringowych z realizacji projektów,

- zapewnienie odpowiedniej promocji projektów, zgodnej z wytycznymi.

Pracownicy odpowiedzialni za finanse będą dodatkowo odpowiedzialni za opracowywanie harmonogramów płatności, obsługę kont i właściwe opisywanie faktur, przygotowywanie/zatwierdzanie wniosków o płatność (refundację poniesionych wydatków) z różnych źródeł, dokonywanie płatności na rzecz wykonawców robót i innych jednostek zaangażowanych w realizację projektów.

Urząd Miasta będzie mógł również w zakresie opracowywania niezbędnej dokumentacji aplikacyjnej i technicznej korzystać z usług ekspertów zewnętrznych.

Dla sprawnego zarządzania większymi zadaniami inwestycyjnymi, wymagającymi współpracy i wiedzy fachowej, Burmistrz będzie mógł powoływać Zespoły Zadaniowe. W ich skład będą wchodzić przedstawiciele poszczególnych komórek odpowiedzialnych za cząstkowe funkcje zarządzania projektem. Złożoność problemów wymagających kompleksowych i całościowych rozwiązań to podstawowe przyczyny wzrostu znaczenia oraz coraz częstszego wykorzystywania zespołów zadaniowych w administracji. Celem powołania Zespołów jest właściwe przygotowanie projektu od strony technicznej i sprawne nim zarządzanie począwszy od przygotowania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, poprzez przeprowadzenie postępowania przetargowego, realizację, kontrolę i nadzór nad robotami, zarządzanie przepływem dotacji, sprawozdawczość i monitoring oraz ostateczne rozliczenie otrzymanego wsparcia.

13.1.2 Sposób współpracy z partnerami

Skuteczność realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” zostanie zapewniona dzięki szerokiej partycypacji społecznej w jego wdrażaniu. Operator chce uzyskać jak największą partycypację społeczności lokalnej w procesie rewitalizacji, jej aktywny udział w programowaniu, decyzjach oraz odpowiedzialności i finansowaniu, poprzez dotarcie do jak najszerszej grupy beneficjentów działań podejmowanych w ramach Programu. Władza samorządowa chce zaangażować w proces rewitalizacji instytucje mogące być partnerami w realizacji przedsięwzięć zapisanych w Programie, ale także zachęcić mieszkańców do podejmowania inicjatyw służących realizacji celów LPR.

Współpraca z wieloma partnerami nakłada na Operatora pewne obowiązki, wśród których powszechnym jest obowiązek informacyjny. Promocja dokumentu wśród beneficjentów docelowych jest ważnym elementem realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Grupami docelowymi promocji LPR-u będą jego beneficjenci, wśród których można wskazać:

- społeczność lokalną,

- organizacje pozarządowe,
- partnerów społeczno-gospodarczych, w tym spółdzielnie, lokalnych przedsiębiorców,
- media.

Istotą działań promocyjnych jest poinformowanie możliwie największej liczby mieszkańców o ostatecznych zapisach oraz wszystkich istotnych dla nich aspektach rewitalizacji, a także zaproszenie do aktywnego udziału w pracach na rzecz realizacji zamierzonych celów. Nie bez znaczenia jest również fakt, że informowanie o planowanych przedsięwzięciach inwestycyjnych i rewitalizacyjnych to ważny sygnał dla potencjalnych inwestorów i nowych firm, a także dla mieszkańców zainteresowanych otwarciem własnej działalności gospodarczej.

Za właściwe informowanie i promocję Lokalnego Programu Rewitalizacji na poziomie gminy odpowiedzialny będzie organ wykonawczy tj. Burmistrz Działdowa. Informacja o ostatecznym wykazie zadań zawartych w Planie, w tym harmonogram ich realizacji będzie udostępniana poprzez publikację Programu oraz jego oceny, korekty lub analizy na stronie internetowej Gminy-Miasto Działdowo (w tym BIP) oraz w prasie lokalnej, a także publiczne prezentacje Programu przy okazji różnorodnych spotkań ze społecznością lokalną. Prócz Burmistrza, jako głównego podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych związanych z Programem Rewitalizacji, działania tego typu winny prowadzić wszystkie inne podmioty, zaangażowane w poszczególne projekty składające się na treść Programu.

Kolejnym ważnym obowiązkiem Operatora jest konsultacja planowanych działań we współpracy z lokalną społecznością i ich wspólne wdrażanie, tj. opracowanie koncepcji, akceptowanie rozwiązań i realizowanie procesów rewitalizacji. Będzie się to odbywało głównie poprzez bezpośrednie spotkania, które stanowią niezbędny element dialogu społecznego (zwłaszcza w przypadkach projektów społecznych, uzupełniających inwestycje infrastrukturalne), prowadząc do wymiany opinii, czasem nawet do weryfikacji planów lub ich uzupełniania.

Poprzez właściwe przeprowadzenie działań w zakresie kreowania pozytywnego wizerunku przyjętego Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz zaangażowanie partnerów społecznych w proces jego konsultacji i realizacji rozumie się:

- umieszczenie informacji nt. stanu realizacji założeń Programu, realizacji projektów itp. na oficjalnej stronie internetowej Urzędu Miasta Działdowo (www.dzialdowo.eu) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.dzialdowo.eu),
- umieszczenie tablic informacyjnych w miejscu realizacji projektów inwestycyjnych oraz tablic pamiątkowych po zakończeniu realizacji zadania,
- zamieszczanie informacji w lokalnych mediach (np. prasie),

- organizację spotkań i konferencji dla społeczności lokalnej, przedstawicieli lokalnych środowisk, organizacji pozarządowych dotyczących wdrażania i/lub aktualizacji Programu,
- umożliwienie szerokiego dostępu do zapisów dokumentu poprzez jego powielenie, bądź udostępnienie w formie broszur i ulotek najważniejszych zapisów dotyczących realizowanych działań,
- publiczną prezentację Programu społeczności lokalnej.

Władza samorządowa jest podmiotem odpowiedzialnym i inicjującym cały proces rewitalizacji lecz będzie również angażować lokalnych, wiarygodnych partnerów, przyciągając ich do realizowania procesu rewitalizacji. Operator będzie w tym celu budował właściwy system zachęt dla interesariuszy, kładąc szczególny nacisk na zidentyfikowanie osób mogących być lokalnymi liderami (wywodzących się np. ze środowiska pozarządowego, nauczycielskiego, działaczy sportowych, przedstawicieli spółdzielni mieszkaniowych czy wspólnot parafialnych, a nawet sektora przedsiębiorstw). Osoby takie zdolne są do pozyskania dla procesu rewitalizacji szerokiego poparcia mieszkańców obszaru. Współpraca ze szkołami służy ponadto zaangażowaniu dzieci i młodzieży w sprawy miasta, rozciągnięciu opieki nad obiektami, przywracaniu właściwej jakości dziedzictwa kulturowego oraz przestrzeni miejskiej jako dobra publicznego. Ci partnerzy, którzy odpowiedzialni będą za realizację określonych projektów w ramach rewitalizacji, będą zobowiązani do zachowania określonych ram (terminów i zakresu zadania). Dla stabilizacji tego procesu, tam gdzie to możliwe, będą zawierane stosowne porozumienia lub umowy pomiędzy władzą samorządową a partnerami rewitalizacji lub chociażby listy intencyjne i inne tego typu dokumenty. Wykaz zawartych w tym zakresie partnerstw (lub nawet pełne teksty zawartych porozumień) stanowił będzie załącznik do Lokalnego Programu Rewitalizacji, dzięki czemu wszyscy potencjalni interesariusze będą mieli wiedzę na ten temat, a dla IZ RPO WiM 2014-2020 będzie to stanowiło potwierdzenie rzeczywistego zaangażowania interesariuszy obszaru zdegradowanego w proces rewitalizacji.

13.1.3 Nadzór Rady Miasta nad wykonaniem LPR

W ramach monitorowania procesu rewitalizacji działalność Operatora będzie poddawana kontroli Rady Miasta Działdowa. Rada, jako organ przyjmujący LPR, będzie nadzorowała prawidłowość procesu rewitalizacji i odpowiadała przed wspólnotą lokalną za efekty realizacji Programu.

Warunkiem niezbędnym dla pełnego wdrożenia zadań miejskich Programu jest również uwzględnianie wydatków z nim związanych w kolejnych budżetach aż do roku 2020. Za ten element odpowiada Rada Miasta. Dlatego też Burmistrz, przedkładając Radzie projekty budżetów winien przetransponować do nich założenia finansowe zawarte w Programie Rewitalizacji przewidziane w nim na dany rok.

13.1.4 Okresowa i nadzwyczajna aktualizacja LPR

Zakłada się, że proces rewitalizacji, jako rozciągnięty w czasie, podlegał będzie wpływowi czynników zewnętrznych, co implikuje konieczność założenia okresowej aktualizacji LPR oraz aktualizacji nadzwyczajnej w razie zaistnienia takich okoliczności.

Aktualizacja, o ile zaistnieją ku niej odpowiednie przesłanki, dokonywana będzie co najmniej raz w roku wraz z przedłożeniem Radzie Miasta sprawozdania z realizacji Programu. Procedura okresowej aktualizacji LPR obejmuje następujące kroki:

- zainteresowane podmioty, działające na obszarach wskazanych do rewitalizacji w ramach Programu lub zainteresowane podjęciem takiej działalności, w zakresie przyczyniającym się do realizacji celów rewitalizacji, zgłaszają swoje propozycje w formie pisemnej do Urzędu Miasta Działdowo,
- Burmistrz po konsultacjach z właściwymi wydziałami Urzędu Miasta, dokonuje weryfikacji zgłoszonych propozycji i wydaje opinię odnośnie włączenia lub odmowy włączenia zgłoszonego działania bądź innej proponowanej zmiany do Lokalnego Programu Rewitalizacji,
- odpowiedni Wydział raz do roku przygotowuje dla Burmistrza Miasta propozycje zmian lub aktualizacji Programu,
- jeżeli planowane zmiany wymagają: włączenia do LPR nowych projektów, modyfikacji założonych celów bądź też wyznaczonych kierunków działań warunkujących powodzenie rewitalizacji – Burmistrz Miasta podejmuje decyzję o przystąpieniu do aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Aktualizacja nadzwyczajna może nastąpić w przypadku wystąpienia nagłych zmian w otoczeniu, wpływających na LPR. Konieczne będzie wtedy przedłożenie Radzie Miasta stosownego projektu uchwały zmieniającej Program, na wniosek Burmistrza Działdowa lub innych podmiotów zaangażowanych w jego realizację – za pośrednictwem Burmistrza.

W razie zidentyfikowania problemów we wdrażaniu LPR (np. w przypadku stwierdzenia istotnych odchyśleń przebiegu realizacji programu od założonego modelu, potrzeby wprowadzenia do programu nowego zadania, zmiany harmonogramu realizacji, planu finansowego lub konieczności aktualizacji wskaźników itp.), Rada Miasta Działdowo będzie władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie, tak aby LPR mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. Wszelkie zmiany w Programie będą jednak musiały posiadać swoje uzasadnienie merytoryczne. W LPR na późniejszym etapie jego realizacji będą mogli być również uwzględnieni dodatkowi partnerzy (zupełnie nowi, jak i zastępujący dotychczas funkcjonujących w Programie). Akceptowane będą te inicjatywy, które mogą się przyczynić do sukcesu Lokalnego Programu Rewitalizacji. Ze względu na ograniczone zasoby

finansowo – rzeczowe (ograniczony budżet i potencjał instytucjonalno-organizacyjny), projekty, które zostaną dopisane do Programu, muszą być zgodne z politykami i programami lokalnymi, regionalnymi, krajowymi i europejskimi oraz z pilnością zaspokojenia potrzeb lokalnego społeczeństwa, jak również mieć wpływ na osiągnięcie spójności przestrzennej i społeczno-gospodarczej.

W celu przejrzystości LPR dla wszystkich zaangażowanych instytucji (w tym IZ RPO WiM 2014-2020) oraz partnerów, zmiany będą sygnalizowane w odpowiednim załączniku do uchwały Rady Miasta w postaci rejestru zmian.

13.2 Monitoring wskaźników produktów i rezultatów LPR

W celu sprawnego i efektywnego wdrażania „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” niezbędne jest ciągłe monitorowanie efektów rzeczowych projektów, wchodzących w zakres Programu oraz wydatków na ich realizację. Za monitoring Programu odpowiedzialny będzie Burmistrz Działdowa. Do pomocy we właściwym wdrożeniu projektów miejskich Burmistrz dysponować będzie aparatem wykonawczym, w postaci Urzędu Miasta oraz jego jednostek organizacyjnych i jednostek zależnych.

Proces monitorowania obejmuje zbieranie danych obrazujących tempo i jakość wdrażania projektów, ich raportowanie, a następnie interpretowanie informacji opisujących postęp i efekty realizowanego zadania. Obejmie także roczne i końcowe sprawozdania z realizacji projektów.

Wskaźnikiem głównym realizacji Programu będzie stopień wykonania planu finansowego LPR z realizacji wymienionych w poszczególnych latach projektów. W zależności od charakteru dostarczonych danych, przeprowadzony będzie monitoring rzeczowy i finansowy. W ujęciu rzeczowym wykonanie Programu mierzone będzie przy użyciu uszczegółowionych wskaźników, których rodzaj wynika ze specyfiki określonego zadania. Wskaźnikiem głównym realizacji Programu będzie stopień wykonania planu finansowego LPR z realizacji wymienionych w poszczególnych latach projektów. Wykonanie mierzone będzie w ujęciu procentowym – wydatki zrealizowane/wydatki planowane, biorąc pod uwagę takie zmienne, jak np. zmiany kosztorysów wskutek zaistnienia nieprzewidzianych okoliczności, zmiany w projekcie, spadek wartości zamówienia po rozstrzygnięciu przetargu, zmiany w budżecie Miasta itp. Ważnym miernikiem skali oddziaływania Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie liczba bezpośrednich i pośrednich beneficjentów Programu, tj. procentowy i liczbowy udział ludności objętej poszczególnymi działaniami rewitalizacyjnymi.

Wskaźniki mierzone będą cyklicznie, zaś częstotliwość ich pomiaru będzie różna, zależna od kategorii wskaźnika i od poziomu jego pomiaru w strukturze wdrażania. Przyjmuje się, że wskaźniki produktu mierzone będą raz na kwartał, a wskaźniki rezultatu co 6 miesięcy lub po zakończeniu projektu. Okresem bazowym, wobec którego porównywane będą zmiany wskaźników będzie rok lub jego

ostatni kwartał poprzedzający rok, w którym rozpoczęto wdrażanie Programu. Wartości wskaźników produktu określane będą każdorazowo w składanym sprawozdaniu z realizacji, natomiast wskaźników rezultatu z zasady w sprawozdaniach rocznych i na zakończenie realizacji projektu. Monitoring finansowy stanowił będzie podstawę do dokonania oceny sprawności wydatkowania przeznaczonych na Program środków. Będzie odbywał się on w oparciu o sprawozdania z realizacji projektów, dokonywane okresowo, w ujęciu rocznym oraz sprawozdania końcowe (obejmujące nazwę projektu, działanie, program operacyjny). Sprawozdania te będą obejmowały dane o wydatkach poniesionych w okresie nim objętym, wydatkach poniesionych od początku realizacji zadania i stopniu jego realizacji. Burmistrz Działdowa wraz z podległym mu aparatem wykonawczym i podmiotami realizującymi zadania zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji corocznie przedkładał będzie Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji LPR, zawierające informacje o stopniu jego rzeczowej finansowej realizacji, jak również stopniu osiągnięcia określonych wskaźników. Rada Miasta Działdowo będzie odpowiedzialna za monitorowanie postępów w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji. W razie zidentyfikowania problemów we wdrażaniu LPR będzie ona władna do podejmowania uchwał w sprawie zmian w Programie.

14. Uspołecznienie dokumentu

W ramach uspołecznienia dokumentu przeprowadzono spotkania warsztatowe, badanie społeczne mieszkańców (ankietyzacja) oraz zrealizowano nabór projektów do LPR. Poniżej charakterystyka tego przedsięwzięcia.

Proces naboru projektów (Instrukcja dla Wnioskodawców) znajduje się na stronie internetowej miasta: www.dzialdowo.eu/uploads/media/Instrukcja_dla_Wnioskodawcow.pdf.

Aby uzyskać wsparcie finansowe dla projektu rewitalizacyjnego, w większości przypadków, konieczne jest wynikanie tego projektu/przedsięwzięcia z obowiązującego (na dzień składania wniosku o dofinansowanie) programu rewitalizacji. Oznacza to, że projekt/przedsięwzięcie musi być wpisane do danego Programu Rewitalizacji. Naborem projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych zajął się Urząd Miasta Działdowo. Ocenę formalną i merytoryczną zgłoszonych projektów, zgodnie z ogólnodostępnymi kryteriami przeprowadzili pracownicy Referatu Zamówień Publicznych i Projektów Europejskich. Nabór wniosków trwał od 25.01.2016 r. – 12.02.2016 r. Projekty składano w formie papierowej i elektronicznej na przygotowanych formularzach. Informacje na temat projektów znajdują się w rozdziale 9. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych, rozdziale 11. Plan finansowy LPR oraz w Załączniku nr 1 Karty projektów rewitalizacyjnych.

15. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r., poz. 1235 z późn. zm.): organ opracowujący projekt dokumentu zapewnia możliwość udziału społeczeństwa (...) w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, a ustalenia i uwagi złożone w trakcie społecznych konsultacji powinny być brane pod uwagę przez odpowiednie organy w trakcie wdrażania postanowień LPR-u w życie.

W związku z powyższym, w dniach od 24.03.2016 r. do dnia 13 kwietnia 2016 r.: zapewniono możliwość składania wniosków i uwag do projektu dokumentu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy- Miasto Działdowo na lata 2015-2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W świetle obowiązujących przepisów prawnych, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy- Miasto Działdowo na lata 2015-2020” zapewniona została możliwość udziału społeczeństwa, a wraz z nią możliwość składania uwag i wniosków. Informację o wyłożeniu do publicznego wglądu Lokalny Program Rewitalizacji Gminy- Miasto Działdowo na lata 2015-2020 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko podano do wiadomości publicznej na mocy Obwieszczenia z dnia 24.03.2016 r. (znak: RZE.062.3.2015) wydanego przez Burmistrza Miasta Działdowo.

Uwagi i wnioski mogły być wnoszone ustnie w siedzibach właściwych organów, pisemnie lub w formie elektronicznej poprzez wypełnienie formularza konsultacyjnego i dostarczenie go do dnia do dnia 13 kwietnia 2016 r.:

- w formie pisemnej na adres: Urząd Miasta Działdowo, ul. Zamkowa 12, 13-200 Działdowo;
- ustnie do protokołu w siedzibie Urzędu Miasta Działdowo, Referat Zamówień Publicznych Projektów Europejskich – pok.nr 22;
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym, na platformie Elektronicznej Skrzynki Podawczej Urzędu Miasta Działdowo, na stronie internetowej www.bip.dzialdowo.eu.

Wersja papierowa dokumentu była udostępniona w Urzędzie Miasta Działdowo. Wniosek z uwagami powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku. Uwagi lub wniosku złożone po upływie ww. terminu pozostawia się bez rozpatrzenia. Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Burmistrz Miasta Działdowo. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 oraz art. 58 ust. 1 pkt. 2) ustawy OOŚ, w dniu 3 marca 2016 roku przekazano do zaopiniowania Warmińsko-Mazurskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu

projekt dokumentu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy- Miasto Działdowo na lata 2015-2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 oraz art. 57 ust. 1 pkt. 2) ustawy OOŚ, w dniu 3 marca 2016 przekazano do zaopiniowania Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Olsztynie projekt dokumentu pn.: „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy-Miasto Działdowo na lata 2015-2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Pismem z dnia 16.03.2016r. (znak: ZNS.9022.2.6.2016.AZ) Warmińsko-Mazurski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny zaopiniował pozytywnie projekt dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy - Miasto Działdowo na lata 2015-2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Od Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie pismem z dnia 26 marca 2016 roku (znak: WOOŚ.410.28.2016.MT) uzyskano pozytywną opinię do projektu dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy- Miasto Działdowo na lata 2015-2020” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko z adnotacją o rozpatrzenie sugestii, które zostały uwzględnione i wyjaśnione w Prognozie oraz w załączniku do prognozy, którym jest Podsumowanie wynikające z art. 55 ust. 3 wraz z Uzasadnieniem wynikającym z art. 42 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2013 r. poz. 1235 ze zm. W Podsumowaniu znajduje się szczegółowy opis przeprowadzonej procedury OOŚ. Jest on odrębnym dokumentem i stanowi integralnej części opracowania (Podsumowanie jest załącznikiem do Prognozy OOŚ).

Załącznik nr 1 Karty projektów rewitalizacyjnych

Nadanie nowych funkcji społecznych budynkowi po byłych Koszarach Wojskowych w Działdowie

Obszar zdegradowany 1	
Nazwa projektu	Nadanie nowych funkcji społecznych budynkowi po byłych Koszarach Wojskowych w Działdowie
Zakres	<p>Specyficzny charakter obiektu, jego powierzchnia oraz uwarunkowania historyczne sprawiają, iż nadanie nowych funkcji wymaga wielopłaszczyznowego podejścia. W związku z powyższym, a także biorąc pod uwagę możliwości pozyskania przez Gminę -Miasto Działdowo dofinansowania ze środków zewnętrznych, powinno się rozważyć realizację możliwie kompleksowego projektu o wymiarze społecznym i kulturalnym, który objąłby swoim zasięgiem takie działania, jak:</p> <p>WARIANT I Remont obiektu oraz utworzenie w nim mieszkań socjalnych/komunalnych wraz z Izbą Pamięci ze względu na kontekst historyczny miejsca.</p> <p>WARIANT II Utworzenie centrum wspierania rodziny wraz z Izbą Pamięci.</p>
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2016/2017 – Etap wdrażania – 2018-2019 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2019 <p>Przykładowy harmonogram Przykładowy harmonogram Przeprowadzenie badań konserwatorskich i architektonicznych -2016 Opracowanie programu prac konserwatorskich – 2016 Opracowanie dokumentacji technicznej – 2016 /2017 Uzyskanie pozwolenia na budowę – 2017 Realizacja inwestycji - 2018-2019 Rozliczenie inwestycji – 2019/2020</p>
Szacunkowy koszt	11 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	<p>Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.)</p> <p>Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.)</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)</p> <p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba obiektów, którym nadano nową funkcję (szt.)
Termin realizacji	2016-2020

Kompleksowa termomodernizacja budynku usługowego (przychodni lekarskiej) przy ul. Norwida

Obszar zdegradowany 2	
Nazwa projektu	Kompleksowa termomodernizacja budynku usługowego (przychodni lekarskiej) przy ul. Norwida
Zakres	Docieplenie ścian, stropodachu, stropu piwnic, częściowa wymiana okien i drzwi, wymiana oświetlenia, modernizacja węzła cieplnego, izolacja rur poziomych i pionowych
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> - Etap przygotowawczy – 2015-2016 - Etap wdrażania – 2017 - Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2017-2018 Przykładowy harmonogram 2015 r. – opracowanie audytu energetycznego 2015 r. - opracowanie dokumentacji projektowej 2016 r. - opracowanie ekspertyzy ornitologicznej 2017 r. – realizacja inwestycji 2018 r. – rozliczenie inwestycji
Szacunkowy koszt	950 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków (szt.) Szacowany spadek emisji gazów cieplarnianych (Mg CO ₂)
Wskaźniki rezultatu	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych (kWh/rok) Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej (MWh/rok) Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej (GJ/rok)
Termin realizacji	2015-2018

Rewitalizacja przestrzeni publicznej i nadanie nowych funkcji obszarowi Starego Miasta w Działdowie

Obszar zdegradowany 1

Nazwa projektu	Rewitalizacja przestrzeni publicznej i nadanie nowych funkcji obszarowi Starego Miasta w Działdowie
Zakres	<p>Cel główny: Przeciwdziałanie rosnącym zagrożeniom społecznym oraz marginalizacji obszarów kryzysowych mających wpływ na jakość życia mieszkańców, stan zagospodarowania przestrzeni publicznej, spójność wewnętrzną Działdowa oraz atrakcyjność tkanki miejskiej. Cel główny zostanie zrealizowany przez osiągnięcie następujących celów szczegółowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa warunków dla rozwoju turystyki, lokalnego handlu detalicznego i gastronomii poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej starego miasta w Działdowie. - poprawa dostępności przestrzeni publicznej dla mieszkańców, w tym mieszkańców obszarów zdegradowanych, osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczonych społecznie, w tym niepełnosprawnych. - kompleksowa rewitalizacja i modernizacja przestrzeni publicznych w celu poprawy uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych, środowiskowych, gospodarczych i społecznych poprzez rewitalizację przestrzeni publicznej starego miasta w Działdowie <p>Projektem objęty jest teren Starego Miasta – rynek z jego planowaną przebudową rynku mającą na celu uwypuklenie jego walorów historycznych oraz stworzenie atrakcyjnych miejsc odpoczynku i integracji mieszkańców, w tym dla osób zagrożonych ubóstwem i/ lub wykluczonych społecznie stwarzając tym samym przyjazną przestrzeń publiczną. W ramach projektu planuje się przywrócenie historycznego wyglądu rynku z początku XX wieku. Pod względem funkcjonalnym rynek zostanie podzielony na dwie strefy – cichą o funkcji wypoczynkowo-rekreacyjnej oraz głośną do organizowania jarmarków oraz imprez masowych.</p> <p>Zakres prac:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wymiana nawierzchni dróg, wymiana nawierzchni chodników wraz z niwelacją barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych, wymiana nawierzchni placu, - budowa kanalizacji deszczowej, - wymiana oświetlenia ulicznego, - montaż iluminacji podświetlających zabytkowe kamienice, - dokonanie zmian zieleni, nowych nasadzeń, - montaż obiektów małej architektury i drobnych form architektonicznych dostosowanych do historycznego kontekstu miasta, - budowa fontanny posadzkowej <p>Lokalizacja: Woj. warmińsko-mazurskie, Działdowo, Pl. Adama Mickiewicza.</p> <p>Projekt komplementarny EFS: „Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie Gminy-Miasto Działdowo”</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9iv – Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.</p>
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<p>Etap przygotowawczy – 2017/2018</p> <p>Etap realizacji –2019</p> <p>Etap rozliczenia – styczeń 2020</p>
Szacunkowy koszt	4 500 000,00 zł

Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²) – 12 400 m ² w tym przestrzeń publiczna 6950m ² i drogi 5450m ²
Wskaźniki rezultatu	Wskaźniki rezultatu bezpośredniego: 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu 10 osób 2. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu – 3 miejsca 3. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny – 3 miejsca
Termin realizacji	2017-2020

Zagospodarowanie gotyckiej części Zamku Krzyżackiego w Działdowie

Obszar zdegradowany 1	
Nazwa projektu	Zagospodarowanie gotyckiej części Zamku Krzyżackiego w Działdowie
Zakres	<p>Podstawowym kierunkiem wykorzystania zabytku będzie działalność muzealna i wystawiennicza z usługami towarzyszącymi.</p> <p>Zaadaptowanemu w ten sposób zamkowi, zostanie nadana istotna, zarówno z perspektywy lokalnej, jak i regionalnej, funkcja propagowania kultury. Współczesne rozwiązania wkomponowane w zabytkową substancję pozwolą na pełne włączenie cennego obiektu do struktury turystycznej województwa. W tym celu planuje się:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przeprowadzić prace adaptacyjne tzw. Domu Wielkiego w celu nadania mu nowych funkcji muzealnych, kulturalnych i wystawienniczych, w tym wykonania możliwych prac konserwatorskich remontowych i instalacyjnych. 2. Wprowadzić do jego wnętrza usługi nieuciążliwe związane z działalnością muzealną, kulturalną i wystawienniczą. 3. Odbudować krużganki. 4. Przeprowadzić remont murów kurtynowych północno-wschodniego i północno-zachodniego oraz narożnej baszty północnej. 5. Dokonać zagospodarowania dziedzińca wewnętrznego zamku. 6. Wykonać iluminację zewnętrzną obiektu. 7. Przystosować obiekt do potrzeb osób niepełnosprawnych. 10. Wyposażyć wnętrze.
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2015-2016 – Etap wdrażania – 2017-2019 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2019 <p>Przykładowy harmonogram</p> <p>Opracowanie dokumentacji technicznej wraz z programem prac konserwatorskich – 2015 /2016</p> <p>Uzyskanie pozwolenia na budowę – 2016</p> <p>Realizacja inwestycji – 2017-2019</p> <p>Rozliczenie inwestycji – 2019</p>
Szacunkowy koszt	8 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	<p>Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.)</p> <p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba obiektów, którym nadano nową funkcję kulturalną (szt.)</p> <p>Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem w miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne</p>
Termin realizacji	2015-2019

Przywrócenie funkcji kulturalnych budynkowi przy ul. Jagiełły 13

Obszar zdegradowany 1	
Nazwa projektu	Przywrócenie funkcji kulturalnych budynkowi przy ul. Jagiełły 13
Zakres	Wykonanie kompleksowego remontu budynku obejmującego m. in. wymianę pokrycia dachowego, renowację konstrukcji dachu, remont (docieplenie) elewacji, izolację fundamentów, częściową wymianę okien i drzwi, kompleksową wymianę instalacji elektrycznej, wodociągowo-kanalizacyjnej, gazowej oraz c. o., rozbudowę zaplecza scenicznego, widowni, wyposażenie sali widowiskowo-kinowej (ekran, nagłośnienie itp.) oraz pozostałych pomieszczeń zlokalizowanych w budynku w tym także pomieszczeń administracyjnych.
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2015-2016 – Etap wdrażania – 2016-2017 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2017 Przykładowy harmonogram 2015/2016 – opracowanie dokumentacji technicznej 2016 – uzyskanie pozwolenia na budowę 2016/2017 – realizacja inwestycji 2017/2018- rozliczenie inwestycji
Szacunkowy koszt	5 000 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) Liczba zrewitalizowanych obiektów (szt.) Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)
Wskaźniki rezultatu	Liczba obiektów, którym przywrócono funkcję kulturalną (szt.)
Termin realizacji	2015-2018

Rewitalizacja niezagospodarowanej przestrzeni publicznej Parku im. Jana Pawła II w Działdowie

Obszar zdegradowany 2	
Nazwa projektu	Rewitalizacja niezagospodarowanej przestrzeni publicznej Parku im. Jana Pawła II w Działdowie
Zakres	<p>Celem projektu będzie zagospodarowanie obszaru przylegającego do Parku im. Jana Pawła II . Głównym założeniem będzie stworzenie przyjaznego miejsca dla mieszkańców oddziałującego na zmysły.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się wyznaczenie strefy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sensorycznej (funkcja terapeutyczna, edukacyjna, ekologiczna) - recyklingu (funkcja dydaktyczna, ekologiczna, integracyjna) - wodne (funkcja relaksacyjna, ekologiczna, edukacyjna, integracyjna) <p>Projekt przewiduje wprowadzenie budek łęgowych i roślinności narażonej wyginięciem jak również budowę ścieżek pieszych i rowerowych, oświetlenia, usytuowania obiektów małej architektury.</p>
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2015-2016 – Etap wdrażania – 2016-2018 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2019 <p>Przykładowy harmonogram</p> <p>2015/2016 – opracowanie dokumentacji technicznej</p> <p>2016 – uzyskanie pozwolenia na budowę</p> <p>2016-2017 – realizacja inwestycji</p> <p>2017 – rozliczenie inwestycji</p>
Szacunkowy koszt	1.010.000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	<p>Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.)</p> <p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)</p>
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba obiektów, którym nadano funkcję społeczną (szt.)</p> <p>Powierzchnia obszaru zrewitalizowanego (m2)</p>
Termin realizacji	2015-2017

Stworzenie centrum aktywności organizacji pozarządowych

Obszar zdegradowany 1	
Nazwa projektu	Stworzenie centrum aktywności organizacji pozarządowych przy ul. Zamkowej
Zakres	Wykonanie kompleksowego remontu budynku przy ul. Zamkowej 6, obejmującego m. in. wymianę pokrycia dachowego, renowację konstrukcji dachu, remont elewacji, izolację fundamentów, wymianę okien i drzwi, wymianę instalacji elektrycznej, wodociągowo-kanalizacyjnej, gazowej oraz c. o., adaptacja pomieszczeń na potrzeby organizacji pozarządowych, w tym utworzenie m.in. sali obrad, sali konferencyjno-szkoleniowej z zapleczem socjalnym, pracowni komputerowej, jak również stworzenie świetlicy środowiskowej dla dzieci ze środowisk patologicznych oraz punktu interwencji kryzysowej, doradztwa prawnego i zawodowego dla osób wykluczonych. Projekt przewiduje również zagospodarowanie terenu wokół budynku
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2016 – Etap wdrażania – 2016 – 2017 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2017 <p>Przykładowy harmonogram</p> <p>Opracowanie dokumentacji technicznej – 2016</p> <p>Uzyskanie pozwolenia na budowę – 2016</p> <p>Realizacja inwestycji – 2016 – 2017</p> <p>Rozliczenie inwestycji – 2017/2018</p>
Szacunkowy koszt	2 500 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	<p>Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.)</p> <p>Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach (szt.)</p> <p>Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha)</p> <p>Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.)</p>
Wskaźniki rezultatu	Liczba obiektów, którym nadano funkcję społeczną (szt.)
Termin realizacji	2016-2018

Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie Gminy-Miasto Działdowo

Projekt społeczny – EFS	
Nazwa projektu	Zwiększenie dostępu do usług społecznych na terenie Gminy-Miasto Działdowo
Zakres	<p>Celem zadania jest efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału społecznego, jego wielowymiarowe wsparcie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych metod samopomocy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii oraz ich integracja, jak również przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej. Projekt wariantowo będzie obejmował beneficjentów z obszaru całego miasta ze szczególnym uwzględnieniem zamieszkujących obszary zdegradowane. Wsparciem zostaną objęte osoby, rodziny zagrożone ubóstwem i/lub wykluczeniem społecznym.</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje m.in. :</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój usług opiekuńczych, - wymianę doświadczeń potrzebnych do opieki nad osobami niesamodzielnymi, - rozwój kompleksowych usług wspierania rodziny oraz integracji społecznej, obejmującej zajęcia umożliwiające rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, poradnictwo, wsparcie indywidualne i grupowe, animację lokalną, streetworking. <p>Projekt zakłada włączenie w zakres świadczeń Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz lokalnych organizacji pomocowych.</p> <p>Lokalizacja: Woj. warmińsko-mazurskie, Działdowo</p> <p>Projekt komplementarny EFRR:</p> <p>„Rewitalizacja przestrzeni publicznej i nadanie nowych funkcji obszarowi Starego Miasta w Działdowie”</p> <p>Priorytet inwestycyjny 9b – Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich</p>
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2018 – Etap wdrażania – 2019 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2020
Szacunkowy koszt	400 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Wskaźniki produktu	<p>Wskaźniki produktu:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie – 25 osób 2. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie [osoby] – 3 osoby 3. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie [osoby] – 3 os
Wskaźniki rezultatu	<p>Wskaźniki rezultatu bezpośredniego:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących (łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek) po opuszczeniu programu 10 osób 2. Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu – 3 miejsca
Termin realizacji	2018-2020

Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości

Projekt społeczny – EFS	
Nazwa projektu	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
Zadania	Zadanie polega na wykorzystaniu zasobów centrum aktywności organizacji pozarządowych w Działdowie (inwestycja planowana do realizacji). W ramach działania centrum przewiduje się m.in. usługi doradcze i szkoleniowe np. skoncentrowane na udzielaniu wsparcia osobom bezrobotnym i biernym zawodowo, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Harmonogram rzeczowo - finansowy	<ul style="list-style-type: none"> – Etap przygotowawczy – 2017/2018 – Etap wdrażania – 2018 – 2019 – Etap rozliczeniowo-sprawozdawczy – 2019/2020
Szacunkowy koszt	200 000,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Operator rewitalizacji	Urząd Miasta w Działdowie
Wskaźniki produktu	Lista osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie
Wskaźniki rezultatu	<p>Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu programu</p> <p>Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy, uczestniczących w kształceniu lub szkoleniu, zdobywających kwalifikacje, pracujących po opuszczeniu programu</p>
Termin realizacji	2017-2020

Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Malewskiej 1, Rydygiera 1, 3, i Biedrawiny 2 będących w zasobach SML-W w Działdowie

1. Tytuł projektu:	
Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Malewskiej 1, Rydygiera 1, 3 i Biedrawiny 2 będących w zasobach SML-W w Działdowie.	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☐
Teren nr 2	☒
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa w Działdowie
Adres do korespondencji	ul. Nidzicka 17, 13 – 200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	23 697 99 01
Osoba wyznaczona do kontaktów	Katarzyna Różańska
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	

Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
5. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
<p>W zasobach Spółdzielni znajduje się 46 budynków mieszkalnych, które zlokalizowane są w 4 dzielnicach – Księżodworska, Centrum, Nidzicka i Leśna. Budynki objęte projektem znajdują się na osiedlu Nidzicka, w obszarze nr 2 objętym przedsięwzięciem rewitalizacyjnym. Tereny, na których znajdują się rewitalizowane obiekty należą do najbardziej zaludnionych. Budynki, które zaplanowano do remontu w ramach niniejszego projektu zostały wybudowane w latach 1988 – 1990 (wiek budynków 26 – 28 lat). Ich cechą charakterystyczną jest monotonna jednakowa zabudowa z wielkiej płyty, która na dzień dzisiejszy posiada zdegradowane części wspólne oraz minimalne parametry użytkowe. Zgodnie z wykonywanym co roku planem remontów Spółdzielnia nie dopuszcza do nadmiernej degradacji technicznej obiektów wykonując bieżące naprawy i pilne remonty. Wykonane roboty w ramach niniejszego projektu wpłyną pozytywnie nie tylko na wygląd zewnętrzny budynków, ale także na całe otoczenie. Mieszkańcy będą mogli poczuć się bardziej komfortowo w swoim miejscu zamieszkania co wpłynie pozytywnie na ich samopoczucie i podniesienie własnej wartości.</p> <p>Należy dodać, że duża część zasobów Spółdzielni została już poddana wielu działaniom modernizacyjnym i termomodernizacyjnym. Także budynki objęte projektem, podlegały pracom termomodernizacyjnym i izolacyjnym polegającym na dociepleniu ścian szczytowych oraz innymi działaniami remontowymi. Równoległe z pracami remontowymi zasobów mieszkaniowych Spółdzielnia uatrakcyjnia i uzupełnia infrastrukturę tj. parkingi, oświetlenie osiedla, utrzymanie zieleni i place zabaw. Pomimo należytej dbałości i staranności Spółdzielni o jej zasoby i regularnym prowadzeniu prac w oparciu o programy remontowe i inwestycyjne, zaawansowany wiek obiektów zobowiązuje do konieczności przeprowadzenia istotnych prac remontowych części wspólnych tj. elewacji i klatek schodowych.</p>	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - Prace dociepleniowe, - Inne działania energooszczędne. 	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	
<ul style="list-style-type: none"> - Poprawa efektywności energetycznej budynków, - Poprawa warunków technicznych budynków, - Podniesienie warunków życia mieszkańców, - Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej, - Zmniejszenie zużycia energii cieplnej, - Spadek emisji gazów cieplarnianych, - Poprawa walorów estetycznych budynków i całego osiedla. 	
d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego	
Nie tylko oddziałuje na obszar rewitalizacji, ale na obszar całego miasta poprzez poprawę jakości powietrza atmosferycznego w wyniku podjętych działań.	
6. Planowany termin realizacji projektu	
2016-2018	

7. Szacunkowa wartość projektu
3 253 060,10 zł
8. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT
3 187 660,10 zł
9. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny
Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 4 szt. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – 0,9532 ha
10. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014 – 2020, środki własne.

Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Norwida 23, 25, 27 będących w zasobach SML-W w Działdowie

1. Tytuł projektu:	
Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ul. Norwida 23, 25, 27 będących w zasobach SML-W w Działdowie.	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☐
Teren nr 2	☒
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa w Działdowie
Adres do korespondencji	ul. Nidzicka 17, 13 – 200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	23 697 99 01
Osoba wyznaczona do kontaktów	Katarzyna Róžańska
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
5. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
W zasobach Spółdzielni znajduje się 46 budynków mieszkalnych, które zlokalizowane są w 4 dzielnicach – Księżodworska, Centrum, Nidzicka i Leśna. Budynki objęte projektem znajdują się na osiedlu Nidzicka, w obszarze nr 2 objętym przedsięwzięciem rewitalizacyjnym. Tereny, na których znajdują się rewitalizowane obiekty należą do najbardziej zaludnionych. Budynki, które zaplanowano do remontu w ramach niniejszego	

projektu zostały wybudowane w latach 1985 – 1986 (wiek budynków 30 - 31 lat). Ich cechą charakterystyczną jest monotonna jednakowa zabudowa z wielkiej płyty, która na dzień dzisiejszy posiada zdegradowane części wspólne oraz minimalne parametry użytkowe. Zgodnie z wykonywanym co roku planem remontów Spółdzielnia nie dopuszcza do nadmiernej degradacji technicznej obiektów wykonując bieżące naprawy i pilne remonty. Wykonane roboty w ramach niniejszego projektu wpłyną pozytywnie nie tylko na wygląd zewnętrzny budynków, ale także na całe otoczenie. Mieszkańcy będą mogli poczuć się bardziej komfortowo w swoim miejscu zamieszkania co wpłynie pozytywnie na ich samopoczucie i podniesienie własnej wartości. Należy dodać, że duża część zasobów Spółdzielni została już poddana wielu działaniom modernizacyjnym i termoizolacyjnym. Także budynki objęte projektem, podlegały pracom termomodernizacyjnym i izolacyjnym polegającym na dociepleniu ścian szczytowych oraz innymi działaniami remontowymi. Równoległe z pracami remontowymi zasobów mieszkaniowych Spółdzielnia uatrakcyjnia i uzupełnia infrastrukturę tj. parkingi, oświetlenie osiedla, utrzymanie zieleni i place zabaw. Pomimo należytej dbałości i staranności Spółdzielni o jej zasoby i regularnym prowadzeniu prac w oparciu o programy remontowe i inwestycyjne, zaawansowany wiek obiektów zobowiązuje do konieczności przeprowadzenia istotnych prac remontowych części wspólnych tj. elewacji i klatek schodowych.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

- Prace dociepleniowe,
- Inne działania energooszczędne.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

- Poprawa efektywności energetycznej budynków,
- Poprawa warunków technicznych budynków,
- Podniesienie warunków życia mieszkańców,
- Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej,
- Zmniejszenie zużycia energii cieplnej,
- Spadek emisji gazów cieplarnianych,
- Poprawa walorów estetycznych budynków i całego osiedla.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

Nie tylko oddziałuje na obszar rewitalizacji, ale na obszar całego miasta poprzez poprawę jakości powietrza atmosferycznego w wyniku podjętych działań.

6. Planowany termin realizacji projektu

2016-2018

7. Szacunkowa wartość projektu

2 433 725,01 zł

8. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

2 379 425,01 zł

9. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 3 szt.
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – 0,7763 ha

10. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014 – 2020, środki własne.

Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci na terenie przy ul. Rydygiera będącym w zasobach SML-W w Działdowie

1. Tytuł projektu:	
Zagospodarowanie przestrzeni publicznej poprzez utworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci na terenie przy ul. Rydygiera będącym w zasobach SML-W w Działdowie.	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☐
Teren nr 2	☒
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko – Własnościowa w Działdowie
Adres do korespondencji	ul. Nidzicka 17, 13 – 200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	23 697 99 01
Osoba wyznaczona do kontaktów	Katarzyna Różańska
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
5. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
<p>Teren o wym. 25 m x 20 m znajduje się w bliskiej odległości od budynków przy ul. Rydygiera 1, 7, 9, 9A, 11. Teren zlokalizowany w obszarze nr 2 – osiedle Nidzicka. Problemem dla mieszkających tam osób, a szczególnie dzieci jest brak miejsca do spędzania czasu wolnego. Realizacja projektu przyczyni się m.in. do fizycznej aktywności dzieci, nauki współdziałania w grupie a także na poprawę walorów estetycznych osiedla.</p>	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
<ul style="list-style-type: none"> - Wykonanie ogrodzenia, - Ustawienie urządzeń zabawowych, - Ustawienie ławek, - Wykonanie nawierzchni, - Wykonanie oświetlenia. 	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	
<ul style="list-style-type: none"> - Zapewnienie bezpieczeństwa miejsca wypoczynku i rekreacji dla dzieci, - Poprawa jakości spędzania wolnego czasu przez mieszkańców Spółdzielni, - Rozwój miasta Działdowo pod względem rekreacyjnym oraz zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców, - Podniesienie walorów estetycznych osiedla. 	

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego
6. Planowany termin realizacji projektu
2016 - 2017
7. Szacunkowa wartość projektu
245 500,00 zł
8. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT
233 500,00 zł
9. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny
Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1 szt. Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – 0,05 ha
10. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)
Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury 2014 – 2020, środki własne.

Akademia prymusa – utworzenie grupy wsparcia

1. Tytuł projektu:	
Akademia prymusa - utworzenie grupy wsparcia	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☐
Teren nr 2	☒
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Działdowskie Stowarzyszenie Otwartych Serc
Adres do korespondencji	13-200 Działdowo ul. Wolności 23/11
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	660527998
Osoba wyznaczona do kontaktów	Alina Rurka
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
Niepowodzenia szkolne są odwiecznym problemem edukacyjnym i społecznym. W mieście Działdowo istnieje	

wiele instytucji zajmujących się kształceniem dzieci takich jak szkoły świetlice szkolne. Jednak często jest tak, że dziecko nie chce spędzać dużo czasu w szkole w tym także na świetlicy szkolnej a chętniej spotyka się w mniejszym gronie. Pójście do szkoły jest dla dziecka wielkim sprawdzianem sprostania wymaganiom stawianym mu przez świat dorosłych. Wymagania w tym zakresie sprecyzowane w programie nauczania początkowego są dość wysokie. Wielu uczniów uczęszczających do szkoły napotyka na różne trudności, które uniemożliwiają uczenie się. Po dokonaniu głębszej diagnozy społecznej w obszarze edukacji najmłodszych okazało się że:

- a) dzieci wychowywane w rodzinie, w której rodzice są bezrobotni, niezaradni życiowo lub mają problemy alkoholowe, mają utrudniony dostęp do nowych technologii, które w obecnych czasach są wszechobecne,
- b) słownictwo szkolne staje się coraz bardziej naukowe; nowe pojęcia są bardziej złożone, odbiegające od treści doświadczeń życiowych,
- c) złe warunki materialne sprawiają, że nie są zaspokojone podstawowe potrzeby dziecka, co w konsekwencji powoduje kształtowanie się takich właściwości, które obniżają wydolność w uczeniu się,
- d) duży niepokój budzi niewyrównany start dzieci w uczeniu się szkolnym. Poziom ich rozwoju w momencie wstępowania do szkoły okazuje się bardzo zróżnicowany, a oddziaływania najczęściej są dostosowane do wiadomości i umiejętności przeciętnych. W rezultacie dzieci lepiej rozwinięte odnoszą sukcesy, natomiast te, których poziom jest niższy, od samego początku doznają porażki: nie czynią zadawalających postępów,
- e) w przypadku złego startu możliwości rozwojowe ulegają często systematycznemu ograniczeniu. Nierzadko dochodzi do tego, że w późniejszym okresie zaległości nie można już zlikwidować i stworzenie nawet najlepszych warunków, z zapewnieniem optymalnej stymulacji, nie jest w stanie znieść powstałych ograniczeń.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

Utworzenie grupy wsparcia w lokalu mieszczącym się przy ul. Nidzickiej 7. W ramach projektu zrealizowane zostaną działania ukierunkowane na rozwój intelektualny 5 siedmioletnich i 5 ośmioletnich mieszkańców Działdowa, stworzenie im przestrzeni rozwoju osobistego. Pokażemy, że nauczać można także poprzez zabawę. Dzieci na tablicach pracy będą same decydowały jakie formy nauki przez zabawę preferują. Same będą wybierały pozycje książek do czytania. Zorganizujemy dwa jednodniowe wyjazdy dzieci do Centrum Nauki Kopernik. Wprowadzimy stałą akcję czytania "całe Działdowo czyta dzieciom" do czytania maluchom zaprosimy osoby znane z życia publicznego Działdowa. Dzieci będą pochodziły z rodzin bezrobotnych, niezaradnych życiowo i mających problem alkoholowy. Jedno dziecko będzie pod opieką 1 wolontariusza. Aktywizacja społeczna młodzieży poprzez zaangażowanie młodych ludzi w wolontariat.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Poprzez utworzenie grupy wsparcia dla najmłodszych, osiągniemy podwójne korzyści:

- 1) najmłodsze dzieci będą miały dostęp do nowinek technologicznych,
  - wprowadzając indywidualny tok nauki będzie można wykryć lub wzmocnić talent dziecka, który w przyszłości samo będzie rozwijało,
  - damy lepszy start już na samym początku ich edukacji,
  - zagospodarujemy im wolny czas
- 2) Młodzież (wolontariusze) biorąca udział w projekcie nauczy się brania odpowiedzialności za innych:
  - rozwijanie wśród młodzieży postawy zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

5. Planowany termin realizacji projektu

Od września 2016 do czerwca 2017

6. Szacunkowa wartość projektu

50.000
7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT
50.000
8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny
Wypożyczenie lokalu. Zakup 2 komputerów, zakup książek i pomocy edukacyjnych. Objęcie wsparciem 10-ga dzieci .Włączenie do pomocy 10 nowych wolontariuszy. Utrwalenie na zdjęciach podejmowanych działań. Lista obecności, karty pracy wolontariuszy.
9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)
Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko i Mazurskiego na lata 2014-2020 i środki własne.

Działdowscy artyści

1. Tytuł projektu:	
Działdowscy artyści	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	
Teren nr 2	
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Działdowskie Stowarzyszenie Otwartych Serc
Adres do korespondencji	13-200 Działdowo ul. Wolności 23/11
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	660527998
Osoba wyznaczona do kontaktów	Alina Rurka
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
Na terenie miasta mamy bardzo dużą liczbę osób wykonujących rękodzieła. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszył się jarmark bożonarodzeniowy zorganizowany przez Burmistrza Miasta Działdowa w grudniu 2015 roku co świadczy o tym, że mieszkańcy Działdowa są zainteresowani tą formą promocji miasta, chętnie uczestniczą w takich wydarzeniach. Artyści działdowscy będą mieli możliwość zaistnienia w przestrzeni miejskiej i w regionie.	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
Zorganizowanie dwóch wystaw regionalnych artystów z możliwością zakupu ich prac	

<ol style="list-style-type: none"> 1) Kiermasz rękodzieła w Działdowie w czasie trwania festynu „wstąp po zdrowie” w Parku Honorowych Dawców Krwi w Działdowie przy ul. Wolności 64; 2) Kiermasz rękodzieła działdowskich artystów w czasie trwania Jarmarku Rzemiosła w Garncarskiej Wiosce w Kamionce koło Nidzicy; 3) Kiermasz rękodzieła działdowskich artystów w czasie trwania Jarmarku Bożonarodzeniowego w Garncarskiej Wiosce w Kamionce koło Nidzicy; 4) Utworzenie bazy danych wszystkich artystów z terenu Działdowa.
<p>c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty</p> <ul style="list-style-type: none"> - promocja Miasta Działdowa, - wyższy poziom aktywności społecznej, - tradycje rękodzieła ludowego wzbogacą ofertę turystyczną, - identyfikowanie się mieszkańców z regionem, - zdiagnozowanie kapitału kulturowego regionu, - upowszechnienie kultury i sztuki oraz edukacji artystycznej, - wspieranie artystów oraz lokalnych inicjatyw kulturalnych i artystycznych.
<p>d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego</p> <p>Garncarska wioska w Kamionce od wielu lat organizuje Jarmark Rzemiosła na którym goszczą osobistości z kraju jak i z zagranicy. Działdowskie Stowarzyszenie Otwartych Serc w Działdowie nie ma możliwości zorganizowania targów na taką skalę i z tak dużym rozmachem zaprezentować dorobek działdowskich artystów.</p>
<p>5. Planowany termin realizacji projektu</p>
<p>czerwiec 2016, wrzesień 2016, grudzień 2016</p>
<p>6. Szacunkowa wartość projektu</p>
<p>7.000</p>
<p>7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT</p>
<p>7.000</p>
<p>8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny</p>
<p>Na każdym z kiermaszy na 2 stoiskach przedstawimy dorobek rękodzieła lokalnych artystów. Planujemy zaprezentowanie co najmniej 4 artystów. Utrwalenie wydarzenia na zdjęciach. Lista osób wystawiających swoje produkty . Ilość zrealizowanych wyjazdów na kiermasze.</p>
<p>9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)</p>
<p>Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko i Mazurskiego na lata 2014-2020 i środki własne.</p>

Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy na Pl. A. Mickiewicza 35

<p>1. Tytuł projektu:</p>		
<p>Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy na Pl. A. Mickiewicza 35</p>		
<p>2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):</p>		
<table border="1"> <tr> <td>Teren nr 1</td> <td>x</td> </tr> </table>	Teren nr 1	x
Teren nr 1	x	

Teren nr 2	☐
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Mickiewicza 35 w Działdowie
Adres do korespondencji	
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	504220810
Osoba wyznaczona do kontaktów	Jolanta Gugnowska-Duda - Zarządca
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
Budynek wymaga docieplenia i pomalowania.	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
Ocieplenie i pomalowanie elewacji.	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	
<ul style="list-style-type: none"> - poprawienie komfortu życia mieszkańców, - oszczędność energii, - poprawienie estetyki Rynku Działdowskiego 	
d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego	
5. Planowany termin realizacji projektu	
2017-2020	
6. Szacunkowa wartość projektu	
85 000 zł	
7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT	
85 000 zł	
8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny	
Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) –1	
Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – pow. budynku 547 m ²	
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1	
9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)	
RPO Woj. Warm.-Maz. na lata 2014-2020, kredyt, środki własne.	

Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy

przy ul. Młyńskiej 15

w Działdowie

1. Tytuł projektu:	
Poprawa efektywności energetycznej i zapobieganie degradacji kamienicy przy ul. Młyńskiej 15 w Działdowie	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☒
Teren nr 2	☐
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Młyńska 15 w Działdowie
Adres do korespondencji	
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	504220810
Osoba wyznaczona do kontaktów	Jolanta Gugnowska-Duda - Zarządca
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
Kamienica 1912 r. – wymaga remontu dachu, ocieplenia i malowania elewacji, odbudowy muru przyległego do budynku, osuszenia fundamentów.	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
Główny remont dachu z wymianą rynien i rur spustowych, wymiana papy, docieplenie i remont kominów, ocieplenie i malowanie elewacji, odbudowa muru przyległego do kamienicy, który jest w złym stanie technicznym, osuszenie fundamentów.	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	
-wzrost komfortu życia mieszkańców kamienicy, - poprawienie bezpieczeństwa, - poprawienie estetyki	
d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego	
5. Planowany termin realizacji projektu	
2016-2018	
6. Szacunkowa wartość projektu	

130 000 zł
7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT
130 000 zł
8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny
Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – pow. budynku 204,80 m ² Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1
9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)
RPO Woj. Warm.-Maz. na lata 2014-2020, kredyt, środki własne.

Umieszczenie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta

1. Tytuł projektu:	
Umieszczenie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☒
Teren nr 2	☐
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego
Adres do korespondencji	Plac Biedrawy 3, 13-200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	23 697 33 46
Osoba wyznaczona do kontaktów	ks. kanonik Stanisław Kadziński – proboszcz parafii
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	Gmina-Miasto Działdowo
Adres do korespondencji partnera	Ul. Zamkowa 12, 13-200 Działdowo
Dane kontaktowe partnera	Tel. 23 697 04 00 Fax. 23 697 04 02
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	Grzegorz Mrowiński-Burmistrz Miasta
4. Charakterystyka i zakres projektu	
<p>a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu</p> <p>Duża liczba obiektów zabytkowych w Działdowie to obiekty sakralne. Ich rola i znaczenie w historii spowodowały, że kościoły stały się prawdziwą skarbnicą najwartościowszych dzieł sztuki i zabytków historii kultury materialnej, a architektura i wystrój wnętrz to często zapis dziejów regionalnej społeczności i całego narodu. W nocnej panoramie współczesnych miast dominuje oświetlenie uliczne oraz intensywne oświetlenie obiektów handlowych, biurowców, reklam itp. W tej sytuacji pozbawione iluminacji zabytki nikną w mroku.</p>	

Przy możliwościach współczesnej techniki oświetleniowej, ważną rolę iluminacji obiektów architektonicznych czy zespołów urbanistycznych jest przywołanie światłem ich widoku, znanego z dziennej panoramy miasta. Odpowiednio dobrane światło, eksponując wybrane obiekty, kształtuje nastrój, wpływa na podświadomość, tworząc zapamiętywany, nocny wizerunek miasta. Jednym z takich obiektów jest Kościół pw. Podwyższenia Krzyża Świętego. Najstarsze wzmianki historyczne świadczą, że w Działdowie już w XIV w. istniał pierwszy kościół w miejscu, gdzie dziś stoi obecny. Poprzednia świątynia uległa zniszczeniu. W latach 1796 - 97 została odbudowana i jednocześnie powiększona o połowę. Kościół został doszczętnie zniszczony na początku pierwszej wojny światowej, a po wojnie, w latach dwudziestych, odbudowany w takiej postaci, w jakiej znajduje się obecnie. Świątynia ta przez długi okres była własnością wiernych wyznania ewangelicko - augsburskiego. W lipcu 1987 roku stała się własnością wspólnoty Kościoła katolickiego. W dniu 1 listopada 1987 roku na mocy dekretu biskupa chełmińskiego Mariana Przykuckiego została erygowana parafia Podwyższenia Krzyża Świętego w Działdowie, wydzielona z parafii Św. Wojciecha. Kościół jest jednym z głównych zabytków Działdowa.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

W ramach projektu planuje się wykonanie iluminacji zewnętrznej obiektu sakralnego.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Iluminacja zewnętrzna wydobędzie dekoracyjny, nocny obraz kościoła. Oświetlenie pozwoli na wydobyć konturu całego obiektu architektonicznego w kontekście najbliższego otoczenia - osadzi go niejako w przestrzeni urbanistycznej. Iluminacja umożliwia projektowanie "nocnego wizerunku" budynku oraz wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta. Poza efektem estetycznym uzyskana zostanie poprawa stanu bezpieczeństwa samego obiektu jak i w jego otoczeniu.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

Zakres projektu będzie miał wpływ na wizerunek nie tylko obszaru rewitalizacji ale i całego miasta, co podniesie atrakcyjność turystyczną Działdowa, bowiem już wjeżdżając do miasta, z daleka będzie można dostrzec kościelną wieżę tak wartościowego zabytku.

5. Planowany termin realizacji projektu

2017

6. Szacunkowa wartość projektu

70 000,00 zł

7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

70 000,00 zł

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne wnioskodawcy i partnera

Umiejscowienie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Św. Wojciecha w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta

1. Tytuł projektu:

Umiejscowienie nocnego wizerunku zabytkowego Kościoła pw. Św. Wojciecha w Działdowie w przestrzeni publicznej miasta

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1	☐
Teren nr 2	☒

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy	Parafia Św. Wojciecha
Adres do korespondencji	Ul. Nidzicka 4, 13-200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	23 697 45 42
Osoba wyznaczona do kontaktów	Ks. Kanonik mgr Adam Filarski - Proboszcz

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:

Nazwa partnera	Gmina-Miasto Działdowo
Adres do korespondencji partnera	Ul. Zamkowa 12, 13-200 Działdowo
Dane kontaktowe partnera	Tel. 23 697 04 00 Fax. 23 697 04 02
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	Grzegorz Mrowiński-Burmistrz Miasta

5. Charakterystyka i zakres projektu

a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu

Duża liczba obiektów zabytkowych w Działdowie to obiekty sakralne. Ich rola i znaczenie w historii spowodowały, że kościoły stały się prawdziwą skarbnicą najwartościowszych dzieł sztuki i zabytków historii kultury materialnej, a architektura i wystrój wnętrz to często zapis dziejów regionalnej społeczności i całego narodu. W nocnej panoramie współczesnych miast dominuje oświetlenie uliczne oraz intensywne oświetlenie obiektów handlowych, biurowców, reklam itp. W tej sytuacji pozbawione iluminacji zabytki nikną w mroku. Przy możliwościach współczesnej techniki oświetleniowej, ważną rolę iluminacji obiektów architektonicznych czy zespołów urbanistycznych jest przywołanie światłem ich widoku, znanego z dziennej panoramy miasta. Odpowiednio dobrane światło, eksponując wybrane obiekty, kształtuje nastrój, wpływa na podświadomość, tworząc zapamiętywany, nocny wizerunek miasta. Kościół pw. Świętego Wojciecha w Działdowie to jest najstarszym kościołem rzymskokatolickim. 20 I 1860 r. biskup chełmiński Jan Nepomucen Marwicz zezwolił na stworzenie parafii pw. Św Wojciecha w Działdowie. Była to pierwsza parafia rzymskokatolicka na terenie miasta, zamieszkiwanego wówczas głównie przez ewangelików. Rok później rozpoczęła się dwuletnia budowa kościoła. Pierwszy kościółek powstały w tym miejscu był bardzo skromny – budynek z muru pruskiego, z drewnianą wieżą, bardzo skromnie urządzony wewnątrz. Spowodowane to było bardzo małymi środkami materialnymi. Kiedy po upadku Powstania Styczniowego na ziemiach działdowskich schroniły się setki Polaków i mały kościółek nie mógł już pomieścić wszystkich wiernych rozpoczęto budowę nowej, bardziej okazałej świątyni. Kościół, który zachował się do dnia dzisiejszego został zbudowany w stylu neogotyckim, z czerwonej cegły, w układzie bazylikowym, z gwieździstym sklepieniem w prezbiterium. Prace ukończono w 1896 roku, a 9 czerwca 1900 r. kościół został konsekrowany przez biskupa chełmińskiego Augustyna Rosentretera. Dwadzieścia lat później, podczas najazdu bolszewików świątynia została częściowo

zniszczona. W późniejszym czasie odbudowana według wcześniejszych planów. Prawie nie tknięta w czasie II Wojny Światowej. Kościół jest jednym z głównych zabytków Działdowa.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

W ramach projektu planuje się wykonanie iluminacji zewnętrznej obiektu sakralnego.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Iluminacja zewnętrzna wydobędzie dekoracyjny, nocny obraz kościoła. Oświetlenie pozwoli na wydobycie konturu całego obiektu architektonicznego w kontekście najbliższego otoczenia - osadzi go niejako w przestrzeni urbanistycznej. Iluminacja umożliwi projektowanie "nocnego wizerunku" budynku oraz wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej miasta. Poza efektem estetycznym uzyskana zostanie poprawa stanu bezpieczeństwa samego obiektu jak i jego otoczeniu.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

Zakres projektu będzie miał wpływ na wizerunek nie tylko obszaru rewitalizacji ale i całego miasta, co podniesie atrakcyjność turystyczną Działdowa, bowiem już wjeżdżając do miasta, z daleka będzie można dostrzec smukłą wieżę tak wartościowego zabytku.

6. Planowany termin realizacji projektu

2017

7. Szacunkowa wartość projektu

70 000,00 zł

8. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

70 000,00 zł

9. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

10. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne wnioskodawcy i partnera

Aktywny Senior

1. Tytuł projektu:

Aktywny Senior

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1	x
Teren nr 2	x

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie
Adres do korespondencji	ul. Jagiełły 30, 13-200 Działdowo

Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	(23)697-21-78 sekretariat@mopsdzialdowo.pl
Osoba wyznaczona do kontaktów	Agnieszka Grzywacz
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	-
Adres do korespondencji partnera	-
Dane kontaktowe partnera	-
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	-
4. Charakterystyka i zakres projektu	
<p>a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu</p> <p>Obserwując zmiany zachodzące w polskim społeczeństwie, szczególnie zmiany demograficzne, zauważa się zjawisko starzenia się społeczeństwa, a więc wydłużenie przeciętnego czasu trwania życia oraz stały wzrost liczby osób w wieku 60+. Z upływem lat przybywa osób starszych, dysponujących dużą ilością wolnego czasu i chcących ten czas spożytkować w sposób aktywny. Z tego też względu należałoby podjąć działania zmierzające w kierunku zaspokojenia potrzeb i pragnień osób starszych, okazać większe zainteresowanie i wsparcie dla tej grupy społecznej w sferze kulturalno-oświatowej by mogli oni pozostać jak najdłużej w swoim środowisku, czerpiąc radość z życia i podejmowanych działań.</p> <p>Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie przed przystąpieniem do niniejszego programu przystąpił do oceny lokalnej sytuacji przeprowadzając ankietę wśród osób starszych pod kątem sygnalizowanych przez Seniorów potrzeb związanych ze sferą usług kulturalno-oświatowych. Do działań, które zostały wskazane jako najbardziej potrzebne, wynikające z przeprowadzonych wywiadów i ankiet z Seniorami Dziennego Domu „Senior Wigor” oraz Klubu Seniora przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie należą: działania integrujące w przedsięwzięciach turystycznych m.in. wycieczki, działania edukacyjne w tym kurs obsługi komputera a także zajęcia śpiewu, tańca, spotkania integracyjno-towarzyskie, projekcje filmowe, zajęcia Nordic Walking. Z przeprowadzonych ankiet wynika również, że dysponowaniem niewielkim budżetem domowym oraz samotnością powodują małą aktywność społeczną Seniorów. W trudnej sytuacji zdrowotnej i finansowej Seniorzy w pierwszej kolejności rezygnują z zaspokojenia potrzeb kulturalno-oświatowych na rzecz opłacenia rachunków, wykupienia leków.</p> <p>Nie uczęszczanie w różnych formach aktywności powoduje obniżenie się jakości życia osób starszych i dlatego szansą na wyżej wymieniony problem jest Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Miasto Działdowo na lata 2015-2020 i ogłoszony nabór ofert, który daje możliwość dofinansowania działań społecznych. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie dokonując czynności badawczych postanowił przyłożyć wszelkich starań, by osiągnąć zamierzony cel za jaki wyznaczono – wsparcie Seniorów poprzez poprawę jakości ich życia w sferze kulturalno-oświatowej. Należy nadmienić, że uczestnictwem w Dziennym Domu Senior WIGOR i w Klubie Seniora przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zainteresowanych jest wielu Seniorów.</p>	
<p>b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu</p> <p>W ramach niniejszego zadania podjęte zostaną działania w kierunku animowania czasu wolnego Seniorów, które zostaną wsparte rozwijaniem oferty edukacyjnej:</p> <p>I Działania integracyjne osób starszych z Dziennego Domu Senior WIGOR przy ul. Norwida 2 oraz Klubu Seniora mieszczącego się przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie.</p> <p>W ramach powyższych działań planuje się w czerwcu 2016 spotkanie Seniorów w jednej z lokalnych restauracji, które będzie rozpoczynało program oraz zorganizowanie spotkania towarzyskiego przy grillu w miesiącu lipcu.</p> <p>II Działania edukacyjne w ramach których planuje się zorganizowanie kursu obsługi komputera dostosowanego do potrzeb osób starszych (lipiec, sierpień, wrzesień).</p>	

III Działania kulturalne w ramach których planuje się:

- a) zorganizowanie zajęć tanecznych (lipiec, sierpień wrzesień),
- b) zorganizowanie zajęć śpiewu (lipiec, sierpień, wrzesień),
- c) zorganizowanie wycieczki do teatru (lipiec) oraz wycieczki krajoznawczej do wspólnie wybranego miejsca (sierpień).

IV działania sportowe w ramach, których planuje się zorganizowanie prostej formy rekreacji ruchowej którą jest technika Nordic Walking (czerwiec, sierpień).

V Działania związane z obsługą zadania i administracją pozwalające monitorować terminowość i stopień wykonania zaplanowanych działań (czerwiec, październik).

W ramach działań planuje się również prowadzenie dokumentacji fotograficznej (czerwiec, październik 2016), publikacja działań na stronie <http://www.dzialdowo-mops.bip.net.pl/> oraz końcowe rozliczenie (październik 2016)

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty.

Przedsięwzięcie rewitalizacyjne w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Miasto Działdowo na lata 2015-2020 pozwoli zaangażować Seniorów w działania kulturalno-oświatowe, które dostarczą im wielu korzyści m.in.:

- Seniorzy nawiązywać będą kontakty społeczne, które są ucieczką przed samotnością,
- Zachowają kondycję psychiczną i fizyczną,
- Rozwiną umiejętności, zdobędą nową wiedzę.
- Poprzez program osoby starsze będą miały poczucie dobrze wykorzystanego czasu.
- Podtrzymają więzi społeczne i będą aktywnie uczestniczyć w sferze kulturalno-oświatowej, co zapewni osobom starszym zadowolenie z życia,
- Zbudują nowe doświadczenia.

Aktywność kulturalno-oświatowa będzie sposobem na godną starość, na poprawę jakości życia. Starość będzie wypełniona radością, satysfakcją, poczuciem własnej wartości.

Dzięki programowi uda nam się również pokonać w Seniorach bariery i lęki związane z korzystaniem ze sprzętu komputerowego, a w rezultacie działanie te zapobiegnie wykluczeniu społecznemu osób starszych do nowoczesnych technologii i narzędzi komunikacyjnych. Stworzymy możliwości przystosowania do zmieniającej się rzeczywistości.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

Zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji z uwagi na potrzebę integracji Seniorów. Dlatego Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie we wszystkich wymienianych działaniach planuje zintegrowanie Seniorów z Dziennego Domu „Senior-WIGOR” przy ul. Norwida 2 oraz osób starszych z Klubu Seniora przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie poprzez wspólne uczestniczenie w zajęciach kulturalno-oświatowych.

5. Planowany termin realizacji projektu

01.06.2016-31.10.2016

6. Szacunkowa wartość projektu

33 000 zł

7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

33 000 zł

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Rezultatem będzie poprawa jakości życia Seniorów z Dziennego Domu Senior WIGOR przy ul. Norwida 2 oraz Klubu Seniora mieszczącego się przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Działdowie. W ramach programu zaplanowano zaangażowanie 45 Seniorów w sferę kulturalno-oświatową. Sposobem oceny sukcesów projektu będzie lista obecności podpisywana przez Seniorów służąca jako kontrola frekwencji w poszczególnych działaniach.

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Środki europejskie i publiczne.

Centrum Dla Rodzin - Rodzinne Działdowo

1. Tytuł projektu:

Centrum Dla Rodzin - Rodzinne Działdowo

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1

Teren nr 2

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie
Adres do korespondencji	13-200 Działdowo, ul. Władysława Jagiełły 30
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	23 697 09 80, sekretariat@mopsdzialdowo.pl
Osoba wyznaczona do kontaktów	Małgorzata Szymańska

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:

Nazwa partnera	Działdowskie Stowarzyszenie Otwartych Serc
Adres do korespondencji partnera	13-200 Działdowo, ul. Wolności 23/11
Dane kontaktowe partnera	660527998
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	Alina Rurka

4. Charakterystyka i zakres projektu

a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Działdowie w toku codziennej pracy zawodowej styka się z rodzinami z terenu miasta Działdowa. Na podstawie analizy stwierdza się, iż w roku 2015 pomocą i wsparciem objętych było 259 rodzin z dziećmi, w tym 10 rodzin z występującymi zaniedbaniami w sferze opiekuńczo-wychowawczej, prowadzenia gospodarstwa domowego oraz brakiem umiejętności prawidłowego funkcjonowania w społeczeństwie lub poważnym ich zaburzeniem - objętych również wsparciem asystenta rodziny. Analiza i codzienna praca z rodzinami zaowocowała pojawieniem się pomysłu utworzenia na terenie naszego miasta "Centrum Dla Rodzin", którego celem głównym byłoby rozwinięcie, budowa i utrzymanie w rodzinach umiejętności uczestnictwa w życiu społecznym oraz rozwijanie i propagowanie utrzymywania poprawnych relacji wewnątrzrodzinnych. Z obserwacji podczas pracy z rodzinami z terenu naszego miasta wynika, iż głównym źródłem wyżej wskazanych deficytów jest brak alternatyw pożytecznego spędzania czasu wolnego przez naszych mieszkańców, brak wystarczającej ilości i jakości bodźców ze strony środowisk lokalnych wpływających na animację życia rodzinnego. Można również zaobserwować występowanie

problemów z poczuciem przynależności do wspólnoty rodzinnej – jako podstawowej komórki życia społecznego, oraz często występujące deficyty w funkcjonowaniu rodzin z terenu naszego miasta tj. wyżej już wspomniane problemy opiekuńczo-wychowawcze oraz socjalne, którym należy skutecznie przeciwdziałać. Wychodząc na przeciw ogólnie występującej bierności rodzin w życiu społecznym alternatywnym rozwiązaniem byłoby utworzenie wyżej wspomnianego "Centrum Dla Rodzin" w celu efektywnego przeciwdziałania zjawisku rodzinnej pasywności wpływającej niewątpliwie na jakość życia i funkcjonowania całej społeczności lokalnej z terenu Miasta Działdowa. Sztandarowym celem projektu byłoby pożyteczne zagospodarowanie czasu wolnego rodzin, prowadzącego do aktywnej nauki życia społecznego, kształtowanie postaw opiekuńczych wśród rodziców oraz nauka sprawowania opieki nad dziećmi począwszy od pielęgnacji, a kończąc na działaniach wychowawczych.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

Pierwotnym działaniem, jakie należałoby podjąć jest pozyskanie lokalu niezbędnego do realizacji działań, jego doposażenie i przystosowanie do potrzeb przedsięwzięcia. Dla przykładu można wziąć pod uwagę lokal przy ulicy Grunwaldzkiej nr 7, lub inne proponowane przez miasto, celami głównymi byłoby utworzenie miejsc do pracy z rodzinami, w skład których wchodziłyby: sale dzienne, świetlica, kuchnia i jadalnia umożliwiające owocną współpracę i pożyteczne spędzanie czasu wolnego. W przypadku pozyskania większej ilości pomieszczeń można byłoby zaplanować budowę kuchni z jadalnią, w której zatrudnienie znalazłaby grupa wykluczona społecznie, a przygotowana do pracy na w/w stanowiskach poprzez projekty programowe. Istniałaby również możliwość przekazywania świadczeń w naturze (dożywianie) grupie osób, która nie jest w stanie samodzielnie prowadzić gospodarstwa domowego. Warto w tym miejscu nadmienić, iż w roku 2015 dożywianych było 187 rodzin w tym 707 osób. Środki pomocowe MOPS przeznaczone na te cele równie skutecznie znalazłyby swoje zastosowanie we wyżej wspomnianym przedsięwzięciu. Kolejnym działaniem byłoby zatrudnienie specjalistów do współpracy z dziećmi i dorosłymi oraz rozwinięcie wolontariatu. Poza tym projekt zakłada utworzenie grup współpracy podzielonych odpowiednio na klasy wiekowe tj.:

- grupa dziecięca dla której można zaoferować pobyt w świetlicy (również podczas nieobecności rodziców, przebywających na zajęciach organizowanych dla ich grupy) zajęcia animacyjne, edukacyjne, gry i zabawy, zajęcia manualne oraz pomoc w odrabianiu lekcji;
- grupa młodzieżowa dla której można zaproponować naukę pożytkowania czasu wolnego, zajęcia animacyjne, utworzenie klubu filmowego oraz pomoc w nauce;
- grupa dla dorosłych przewidująca treningi umiejętności i kompetencji społecznych, grupy wsparcia, treningi motywacyjne oraz zajęcia manualne.

Głównym i najbardziej pożądanym działaniem byłoby podjęcie realizacji warsztatów rodzicielskich - kształtujących poprawne relacje rodzic – dziecko, obejmujących również treningi rodzicielskie oraz treningi prowadzenia gospodarstwa domowego wraz z nauką przygotowywania posiłków. W ramach rozwoju i animacji życia rodzinnego planowana jest również realizacja warsztatów rodzinnych – tj. gier i zabaw dla całej rodziny, treningów słuchania i wzajemnego rozumienia na płaszczyźnie rodzic-dziecko, dziecko-rodzic, oraz utrzymywania poprawnych relacji w rodzinie.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Przewidywanymi efektami projektu będą: odbudowa i utrzymanie w rodzinach umiejętności uczestnictwa w życiu społecznym, budowanie i utrzymywanie poprawnych relacji wewnątrzrodzinnych, wspólne (rodzinne) pożytkowanie czasu wolnego, poprzez aktywną naukę życia społecznego rozwijanie i umacnianie poczucia wspólnoty rodzinnej, rozwijanie pasji i zainteresowań wśród dzieci, młodzieży i dorosłych, udoskonalanie umiejętności rodzicielskich i umiejętności związanych z prowadzeniem gospodarstwa domowego, ożywienie i dynamizacja społeczności rodzinnych, a w konsekwencji wpływ na funkcjonowanie społeczeństwa lokalnego naszego miasta.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

Działania projektowe byłyby realizowane w rejonie rewitalizacji, natomiast grupa społeczności lokalnej dla której projekt ten byłby realizowany obejmowałby obszar całego miasta.

5. Planowany termin realizacji projektu:

2017-2020

6. Szacunkowa wartość projektu :

remont i wyposażenie pomieszczeń - ok. 850 000 zł, funkcjonowanie w skali roku 150 000 zł

7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT: -

remont i wyposażenie pomieszczeń - ok. 850 000 zł, funkcjonowanie w skali roku 150 000 zł

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1

Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1

Liczba obiektów poddanych rewitalizacji, którym nadano nową funkcję (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne

Renowacja elewacji i zagospodarowanie terenu wokół kamienicy Jagiełły 46

1. Tytuł projektu:

Renowacja elewacji i zagospodarowanie terenu wokół kamienicy Jagiełły 46

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1

☒

Teren nr 2

☐

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy

Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Jagiełły 46, 13-200 Działdowo

Adres do korespondencji

Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o.
ul. Hallera 32, 13-200 Działdowo

Dane kontaktowe (telefon, e-mail)

023 697 26 99, sekretariat@pgkim.com.pl

Osoba wyznaczona do kontaktów

Szeklicki Krzysztof, Michał Anzell

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:

Nazwa partnera

Adres do korespondencji partnera

Dane kontaktowe partnera

Przedstawiciel partnera
wyznaczony do kontaktu

4. Charakterystyka i zakres projektu

a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu
Jest to budynek trzykondygnacyjny, podpiwniczony, murowany, otynkowany, kryty dachem dwu połaciowym, krytym papą. Elewacja budynku jest w złym stanie, odpada tynk, pojawiają się liczne spękania, teren wokół budynku wymaga poprawy i zagospodarowania.
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu
Odnowienie elewacji (zbić tynków, uzupełnienie tynków oraz elementów dekoracyjnych, pomalowanie elewacji), zagospodarowanie terenu wokół budynku – utwardzenie podwórka, zagospodarowanie terenów zielonych, przygotowanie miejsca do wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców (mini plac zabaw, ławki, stoliki itp.)
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty
Poprawa estetyki. Likwidacja zagrożeń (usunięcie pęknięć i luźnych tynków). Podniesienie standardu życia mieszkańców oraz osób przyjezdnych.
d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego
5. Planowany termin realizacji projektu
2017 rok
6. Szacunkowa wartość projektu
160 000,00 (słownie: sto sześćdziesiąt tysięcy)
7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT
150 000,00 (słownie: sto pięćdziesiąt tysięcy)
8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny
Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1 Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1 Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – 0,16
9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)
Środki własne, kredyt inwestycyjny.

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 29 wraz z otoczeniem

1. Tytuł projektu:	
Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 29 wraz z otoczeniem.	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☒
Teren nr 2	☐

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Mickiewicza 29
Adres do korespondencji	Zarządzanie Nieruchomościami Anna Natalia Pernak ul. Pocztowa 613-200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	Tel. stacjonarny: 23-697-37-28 Tel. kom. 509-769-007 email: a.pernak@op.pl
Osoba wyznaczona do kontaktów	Anna Pernak – Zarządca Nieruchomości

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:

Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	

4. Charakterystyka i zakres projektu

a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu

Budynek zlokalizowany jest przy Pl. Mickiewicza 29 w Działdowie. Jest on położony na terenie założeń urbanistycznych starego miasta wpisanych do rejestru zabytków oraz znajduje się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.

Jest to budynek mieszkalno-usługowy, całkowicie podpiwniczony. Powierzchnia użytkowa lokali mieszkalnych 420,10 m². Standard wykończenia budynku podstawowy. Dach drewniany, pokryty dachówką holenderką. Ściany budynku murowane z cegły ceramicznej pełnej. Stolarka okienna i drzwiowa budynku drewniana. Wiek budynku około 90 lat. Budynek w celu poprawy warunków bytowych osób w nim mieszkających wymaga przeprowadzenia remontu.

Główne problemy to:

- zły stan techniczny budynku oraz jego otoczenia,
- utrata poczucia własnej wartości spowodowana złymi warunkami bytowymi mieszkańców,
- zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Realizacja tego projektu przyczyni się do rozwiązania powyższych problemów. spowodowanych złymi warunkami bytowymi. Remontowi należy poddać nie tylko sam budynek, ale również jego otoczenie.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

W ramach projektu zostaną podjęte działania zmierzające do:

- przeprowadzenia kompleksowego remontu otoczenia budynku polegającego na wykonaniu nowego zagospodarowania terenu poprzez wykonanie nowych chodników, dokonanie nowych nasadzeń zieleni oraz zakup obiektów małej architektury,
- przeprowadzenie remontu strychu,
- przeprowadzenie remontu klatek schodowych,
- wykonanie remontu elewacji.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Dokonanie powyższej rewitalizacji poprawi warunki bytowe zamieszkujących w nim osób. Przyczyni się do częściowego rozwiązania problemów ekonomicznych. Ponadto dzięki działaniom jakie mają zostać przeprowadzone w ramach projektu nastąpi poprawa zarówno niszczącej infrastruktury jak również relacji społecznych. Przeprowadzenie powyższych działań przyczyni się do integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców tego budynku.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

5. Planowany termin realizacji projektu

2016-2017

6. Szacunkowa wartość projektu

120.000 zł

7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

110.000 zł

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1

Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – 0,03 ha

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Planowane jest pozyskanie środków zewnętrznych ewentualnie wykonanie powyższych działań w ramach posiadanych środków finansowych.

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 37

1. Tytuł projektu:

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy Pl. Mickiewicza 37

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1

Teren nr 2

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy

Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Mickiewicza 37

Adres do korespondencji

Zarządzanie Nieruchomościami Anna Natalia Pernak
ul. Pocztowa 613-200 Działdowo

Dane kontaktowe (telefon, e-mail)

Tel. stacjonarny: 23-697-37-28
Tel. kom. 509-769-007
email: a.pernak@op.pl

Osoba wyznaczona do kontaktów

Anna Pernak – Zarządca Nieruchomości

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
<p>Budynek zlokalizowany jest przy Pl. Mickiewicza 37 w Działdowie. Jest on położony na terenie założeń urbanistycznych starego miasta wpisanych do rejestru zabytków oraz znajduje się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.</p> <p>Jest to budynek mieszkalno-usługowy, całkowicie podpiwniczony. Standard wykończenia budynku podstawowy. Dach drewniany, pokryty dachówką. Ściany budynku murowane z cegły ceramicznej pełnej. Budynek w celu poprawy warunków bytowych osób w nim mieszkających wymaga przeprowadzenia remontu. Główne problemy to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zły stan techniczny budynku, - utrata poczucia własnej wartości spowodowana złymi warunkami bytowymi mieszkańców, - zagrożenie wykluczeniem społecznym. <p>Realizacja tego projektu przyczyni się do rozwiązania powyższych problemów. spowodowanych złymi warunkami bytowymi.</p>	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
<p>W ramach projektu zostaną podjęte działania zmierzające do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie remontu klatki schodowej, - wykonania remontu elewacji. 	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	
<p>Dokonanie powyższej rewitalizacji poprawi warunki bytowe zamieszkujących w nim osób. Przyczyni się do częściowego rozwiązania problemów ekonomicznych. Ponadto dzięki działaniom jakie mają zostać przeprowadzone w ramach projektu nastąpi poprawa zarówno niszczącej infrastruktury jak również relacji społecznych. Przeprowadzenie powyższych działań przyczyni się do integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców tego budynku.</p>	
d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego	
Nie dotyczy	
5. Planowany termin realizacji projektu	
2016-2018	
6. Szacunkowa wartość projektu	
65.000 zł	
7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT	
65.000 zł	
8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny	

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Planowane jest pozyskanie środków zewnętrznych ewentualnie wykonanie powyższych działań w ramach posiadanych środków finansowych.

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 3-5 wraz z otoczeniem

1. Tytuł projektu:

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 3-5 wraz z otoczeniem.

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1

Teren nr 2

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy

Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Waryńskiego 3- 5

Adres do korespondencji

Zarządzanie Nieruchomościami Anna Natalia Pernak
ul. Pocztowa 6 13-200 Działdowo

Dane kontaktowe (telefon, e-mail)

Tel. stacjonarny: 23-697-37-28
Tel. kom. 509-769-007
email: a.pernak@op.pl

Osoba wyznaczona do kontaktów

Anna Pernak – Zarządca Nieruchomości

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:

Nazwa partnera

Adres do korespondencji partnera

Dane kontaktowe partnera

Przedstawiciel partnera
wyznaczony do kontaktu

4. Charakterystyka i zakres projektu

a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu

Budynek zlokalizowany jest przy ul. Waryńskiego 3 – 5 w Działdowie. Jest on położony na terenie założeń urbanistycznych starego miasta wpisanych do rejestru zabytków oraz znajduje się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Jest to budynek mieszkalny, wielorodzinny, murowany III kondygnacyjny, całkowicie podpiwniczony. Powierzchnia użytkowa wynosi 355,33 m². Standard wykończenia budynku podstawowy. Dach drewniany, pokryty papą. Ściany budynku murowane z cegły ceramicznej pełnej. Stolarka okienna i drzwiowa budynku drewniana. Budynek w celu poprawy warunków bytowych osób w nim mieszkających wymaga przeprowadzenia remontu.

Główne problemy to:

- zły stan techniczny budynku oraz jego otoczenia,
- utrata poczucia własnej wartości spowodowana złymi warunkami bytowymi mieszkańców,
- zagrożenie wykluczeniem społecznym.

Realizacja tego projektu przyczyni się do rozwiązania powyższych problemów, spowodowanych złymi warunkami bytowymi. Remontowi należy poddać nie tylko sam budynek, ale również jego otoczenie.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

W ramach projektu zostaną podjęte działania zmierzające do:

- przeprowadzenia kompleksowego remontu otoczenia budynku polegającego na wykonaniu nowego zagospodarowania terenu poprzez wykonanie nowych chodników, dokonanie nowych nasadzeń zieleni oraz zakup obiektów małej architektury.
- wykonania remontu dachu
- wykonania remontu piwnic polegające na wykonaniu nowej instalacji oraz szpachlowaniu i malowaniu ścian.
- wykonania remontu elewacji

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Dokonanie powyższej rewitalizacji poprawi warunki bytowe zamieszkujących w nim osób. Przyczyni się do częściowego rozwiązania problemów ekonomicznych. Ponadto dzięki działaniom jakie mają zostać przeprowadzone w ramach projektu nastąpi poprawa zarówno niszczącej infrastruktury jak również relacji społecznych. Przeprowadzenie powyższych działań przyczyni się do integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców tego budynku.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

5. Planowany termin realizacji projektu

2016-2018

6. Szacunkowa wartość projektu

170.000,00 zł

7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

150 000,00 zł

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1

Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – 0,03 ha

Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Planowane jest pozyskanie środków zewnętrznych ewentualnie wykonanie powyższych działań w ramach posiadanych środków finansowych.

1. Tytuł projektu:	
Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Waryńskiego 12.	
2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):	
Teren nr 1	☒
Teren nr 2	☐
3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:	
Nazwa wnioskodawcy	Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Waryńskiego 12
Adres do korespondencji	Zarządzanie Nieruchomościami Anna Natalia Pernak ul. Poczтова 613-200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	Tel. stacjonarny: 23-697-37-28 Tel. kom. 509-769-007 email: a.pernak@op.pl
Osoba wyznaczona do kontaktów	Anna Pernak – Zarządca Nieruchomości
4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
<p>Budynek zlokalizowany jest przy ul. Waryńskiego 12 w Działdowie. Jest on położony na terenie założeń urbanistycznych starego miasta wpisanych do rejestru zabytków oraz znajduje się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków. Jest to budynek mieszkalny, wielorodzinny, murowany. Standard wykończenia budynku podstawowy. Dach drewniany, pokryty dachówką. Ściany budynku murowane z cegły ceramicznej pełnej. Stolarka okienna i drzwiowa budynku drewniana i z PCV. Budynek w celu poprawy warunków bytowych osób w nim mieszkających wymaga przeprowadzenia remontu. Główne problemy to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zły stan techniczny budynku, - utrata poczucia własnej wartości spowodowana złymi warunkami bytowymi mieszkańców, - zagrożenie wykluczeniem społecznym. <p>Realizacja tego projektu przyczyni się do rozwiązania powyższych problemów, spowodowanych złymi warunkami bytowymi.</p>	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
<p>W ramach projektu zostaną podjęte działania zmierzające do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonania remontu dachu, - wykonania remontu klatki schodowej, - wykonania remontu elewacji. 	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	

Dokonanie powyższej rewitalizacji poprawi warunki bytowe zamieszkujących w nim osób. Przyczyni się do częściowego rozwiązania problemów ekonomicznych. Ponadto dzięki działaniom jakie mają zostać przeprowadzone w ramach projektu nastąpi poprawa zarówno niszczącej infrastruktury jak również relacji społecznych. Przeprowadzenie powyższych działań przyczyni się do integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców tego budynku.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

5. Planowany termin realizacji projektu

2016-2018

6. Szacunkowa wartość projektu

130 000,00 zł

7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

130 000,00 zł

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1

Liczba zabytków nieruchomości objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Planowane jest pozyskanie środków zewnętrznych ewentualnie wykonanie powyższych działań w ramach posiadanych środków finansowych.

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Zamkowej 7

1. Tytuł projektu:

Rewitalizacja budynku Wspólnoty Mieszkaniowej usytuowanej w Działdowie przy ul. Zamkowej 7

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1

Teren nr 2

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy

Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Zamkowa 7

Adres do korespondencji

Zarządzanie Nieruchomościami
Anna Natalia Pernak
ul. Pocztowa 6
13-200 Działdowo

Dane kontaktowe (telefon, e-mail)

Tel. stacjonarny: 23-697-37-28
Tel. kom. 509-769-007
email: a.pernak@op.pl

Osoba wyznaczona do kontaktów

Anna Pernak – Zarządca Nieruchomości

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:	
Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	
4. Charakterystyka i zakres projektu	
a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu	
<p>Budynek zlokalizowany jest przy ul. Zamkowa 7 w Działdowie. Jest on położony na terenie założeń urbanistycznych starego miasta wpisanych do rejestru zabytków oraz znajduje się w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków.</p> <p>Jest to budynek mieszkalny. Standard wykończenia budynku podstawowy. Dach drewniany, pokryty dachówką i papą. Ściany budynku murowane. Budynek w celu poprawy warunków bytowych osób w nim mieszkających wymaga przeprowadzenia remontu.</p> <p>Główne problemy to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zły stan techniczny budynku, - utrata poczucia własnej wartości spowodowana złymi warunkami bytowymi mieszkańców, - zagrożenie wykluczeniem społecznym. <p>Realizacja tego projektu przyczyni się do rozwiązania powyższych problemów, spowodowanych złymi warunkami bytowymi.</p>	
b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu	
<p>W ramach projektu zostaną podjęte działania zmierzające do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzenie remontu klatki schodowej, - wykonania remontu elewacji. 	
c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty	
<p>Dokonanie powyższej rewitalizacji poprawi warunki bytowe zamieszkujących w nim osób. Przyczyni się do częściowego rozwiązania problemów ekonomicznych. Ponadto dzięki działaniom jakie mają zostać przeprowadzone w ramach projektu nastąpi poprawa zarówno niszczącej infrastruktury jak również relacji społecznych.</p> <p>Przeprowadzenie powyższych działań przyczyni się do integracji i przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu mieszkańców tego budynku.</p>	
d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego	
5. Planowany termin realizacji projektu	
2016-2018	
6. Szacunkowa wartość projektu	
65.000 zł	
7. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT:	
65.000 zł	

8. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1
Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

Planowane jest pozyskanie środków zewnętrznych ewentualnie wykonanie powyższych działań w ramach posiadanych środków finansowych.

Zatrzymanie postępującej degradacji zabytkowej kamienicy przy Placu Adama Mickiewicza 30 w Działdowie

1. Tytuł projektu:

Zatrzymanie postępującej degradacji zabytkowej kamienicy przy Placu Adama Mickiewicza 30 w Działdowie

2. Miejsce realizacji (proszę zaznaczyć):

Teren nr 1	☒
Teren nr 2	☐

3. Dane wnioskodawcy – podmiotu realizującego:

Nazwa wnioskodawcy	Wspólnota Mieszkaniowa Plac Mickiewicza 30 w Działdowie
Adres do korespondencji	Plac Mickiewicza 30, 13-200 Działdowo
Dane kontaktowe (telefon, e-mail)	500 767 767, bdb@o2.pl
Osoba wyznaczona do kontaktów	Sławomir Przybyło

4. Czy przewiduje się udział partnera projektu? Jeśli tak proszę o uzupełnienie następujących danych:

Nazwa partnera	
Adres do korespondencji partnera	
Dane kontaktowe partnera	
Przedstawiciel partnera wyznaczony do kontaktu	

5. Charakterystyka i zakres projektu

a. Opis stanu istniejącego, problemy do rozwiązania których przyczyni się realizacja projektu

Przedmiotem projektu jest wymiana dachu budynku usytuowanego przy Placu Mickiewicza 30 w Działdowie oraz remont elewacji należących do Wspólnoty Mieszkaniowej Plac Mickiewicza 30 w Działdowie. Wspomniana kamienica położona jest w centrum miasta, narożnie względem ulic Jagiełły i Pl. Mickiewicza. Od strony południowo-wschodniej - rynek – lokalne centrum turystyczne i kulturalne wraz z Interaktywnym Muzeum Państwa Krzyżackiego w budynku ratusza miejskiego, od strony północno-wschodniej styk z

kamienicą o numerze Plac Mickiewicza 31 (ID rejestru zabytków nieruchomości: 4434, Nr Rejestru: A-573/C z datą wpisu 22 sierpnia 1960), od północno-zachodniej ostatni w ciągu budynek mieszkalny przy głównej ulicy w centrum miasta (ulicy Władysława Jagiełły), którego parter stanowią pomieszczenia apteczne.

Powstanie obiektu sytuowanego pod adresem Plac Adama Mickiewicza 30 datowane jest na 1802/3 rok. Obiekt oznaczony w ewidencji gruntów Działdowa pod numerem 1113/9 jest własnością prywatną, stale użytkowaną, zamieszkaną (I. piętro) oraz przeznaczoną na cele handlowe historycznie pierwszej, miejskiej apteki Pod orłem. Informacje o ochronie prawnej zabytku: Założenia urbanistyczne Starego Miasta w obrębie którego znajduje omawiany budynek pochodzą z 1 poł. XIV wieku (nr rej.: 488 z 22.08.1960). Budynek znajduje się w strefie A (najwyższej ochrony konserwatorskiej), jest budynkiem zabytkowym wg Zarządzenia nr 48/2013 Burmistrza Miasta Działdowo z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków miasta Działdowo oraz widnieje w rejestrze zabytków woj. warm-maz - zał. urb. A-530 (22.08.1960 r.). Zamierzony projekt jest zgodny ze standardami dla obszarów szczególnie wartościowych, o bardzo dobrze zachowanej historycznej strukturze przestrzennej i nakłada nań bezwzględne jej zachowanie.

Apteka Pod Orłem stanowi dziś jedną z osiowych atrakcji turystycznych Działdowa. W bogatą historię rozwoju miasta (zwłaszcza starego rynku) wplecione są dzieje jej założenia, dziedziczenia a czasem i nietypowej funkcji. Kamienicę w której znajduje się obecnie i której częściowy remont jest przedmiotem tego projektu zbudowano w pierwszych latach XIX wieku. Historia Apteki starej przy pl. Mickiewicza 30 rozpoczyna się prawdopodobnie jeszcze przed najazdem tatarskim z 1657 roku. Pewnym faktem pozostaje, że 21 marca 1679 r. aptekarz i jednocześnie chirurg Christian von Negus (Neuhaus) otrzymał nowy przywilej na otwarcie apteki z rąk Fryderyka III. Koncesję na aptekę uznano za dziedziczną i z czasem nadano jej prawo wyszynku. Interes był na tyle dochodowy, że jego właściciel zadeklarował odbudowę ratusza po pożarze na własny koszt, jeśli otrzyma wyłączne prawo wyszynku wina i sprzedaży korzeni w mieście. Kolejni właściciele apteki (Krickendowie) byli rajcami miejskimi. Paweł Krickendt (podskarbi miejski, tj. zarządzającym miejskimi finansami, zmarł po 1777 r.), przekazał aptekę Krzysztofowi Henrykowi Kruppie, który będąc przewodniczącym gminy ewangelickiej, zainicjował w Działdowie budowę kościoła katolickiego. Apteka przechodziła do rąk wielu kolejnych rodów (Grabovious, Zicks, Dank - radny miejski z 1811 r., Kaulfuss, Martini, Rudolf Bückling z Polcyna, Albrecht Bethke z Mogilna, Alfred Ernst z Ornety, Rudolf Gottschalk z Zabrze, Otto Görs z Klemptnowa koło Treptow, Karol Erdman z Wrocławia, Bruno Walter Kętrzyński z Tytły, Max Mleczek z Salzbrunn aż do 15 czerwca 1922 roku, kiedy to urodzony w Ryszewie (poznańskie) Augustyn Grajek poślubił Walerię Węclawską - wdowę po działaczu polskim Władysławie Węclawskim. Augustyn Grajek był członkiem Magistratu miasta Działdowa, społecznikiem, członkiem komitetu budowy gimnazjum w Działdowie. Dalej losy wojenne, upaństwowienie aptek, aż po rok 1990 od kiedy właścicielem apteki zostaje Pani Jadwiga Węclawska oraz jej najbliższa rodzina.

Na Wspólnocie Mieszkaniowej Plac Mickiewicza 30 w Działdowie ciąży ustawowy obowiązek opieki na zabytkiem. Polega on na naukowym badaniu i dokumentowaniu zabytku, na prowadzeniu prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, zabezpieczeniu i utrzymaniu zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie, korzystaniu z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości, a wreszcie na popularyzowaniu i upowszechnianiu wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury o zasięgu daleko wykraczającym poza lokalny krąg. Każdy członek wspólnoty w której posiadaniu jest ta nieruchomość dokłada wszelkich starań, by zachować jej walory edukacyjne, kulturowe i historyczne. Traktujemy naszą wspólną własność również jako powierzone nam dobro społeczne. Jesteśmy dumni z tego, że mimo aspektów (obciążeń) ekonomicznych udaje nam się zachować jej zalety. Utrzymanie zabytku w stanie niepogorszonym wiąże się z dużymi nakładami finansowymi. Jak dotąd udawało się to

naszej wspólnocie bez wsparcia z funduszy publicznych. Z nadzieją na poprawę "traktowania" zabytków Działdowa przyjęliśmy wytyczne obowiązującej od sierpnia 2015 roku ustawy krajobrazowej choć jej idea była nam bliska dużo wcześniej. Śmiało ściągamy na siebie zainteresowanie obiektów turystów. Przyjęliśmy na siebie obowiązek dbania o ten zabytek i we własnym gronie możemy uznać, że stanowi on wzór do naśladowania. Wszelkie i tylko niezbędne remonty prowadzone były albo wg konkretnych zaleceń konserwatorskich albo z priorytetem zachowania substancji zabytkowej.

Dwie wstępne ekspertyzy stanu technicznego elewacji i elementów dachu czyli pokrycia (dachówek i papy), poszycia (łat i deskowania) oraz samej więźby dachowej (z więzarem rozporowym, krokwiowo-płatwiowym z kleszczami i stolcami) wykazały konieczność przeprowadzenia rychłego remontu.

Pokrycie dachu trzyspadowego jest wykonane z dachówki ceramicznej karpiówki w kolorze czerwonym, ułożonej podwójnie w koronkę. Wykorzystano dachówki z wyprofilowanym spodem umożliwiającym zaczepienie na łacie mocowanej na papie. W pokryciu dachu istnieją liczne braki i uszkodzenia. Powypadały lub popękały pojedyncze dachówki. Zauważalne są także przesunięcia rzędów dachówek. Dach w wielu miejscach jest nieszczelny, woda deszczowa wnika przez nieszczelności w papie do wnętrza budynku. W wielu miejscach zamknięte i zbutwiałe są łaty, odeskowanie i sama drewniana konstrukcja nośna dachu. Konstrukcja drewniana dachu jest masywna (ciężka), złożona z elementów drewnianych o dużych przekrojach, sztywna, stabilna. Wykazuje jednak deformacje, ugięcia i odkształcenia, które w przeszłości były objęte ograniczonymi w zakresie trwałości pracami. Materiał konstrukcji (drewno) wykazuje wysoki stopień zawilgocenia, z licznymi objawami spróchnienia oraz porażenia przez owady. Zaobserwowane miejsca oparcia belek drewnianych na murach wykazują spróchnienie. Istnieje możliwość wystąpienia tych uszkodzeń w miejscach nie ocenianych z powodu braku dostępu. Bez konieczności wykonania odkrywek i demontażu podłóg ocena nie jest możliwa. Stan każdej belki drewnianej w miejscu oparcia na ścianie i w jej pozostałej części musi być sprawdzony podczas wykonywania robót remontowych po uporządkowaniu pomieszczeń strychowych, demontażu podłóg, rozebraniu pokrycia dachu i oderwaniu łat. Po całkowitym odkryciu konstrukcji dachu możliwa jest pełna ocena jej stanu. Z powodu zaciekania ścian od góry i działania kwaśnych wód deszczowych częściowemu uszkodzeniu uległa struktura cegieł, z których wykonano ściany zewnętrzne znajdujące się zaraz pod dachem, na krawędziach budynku - konieczna jest uzupełnienie.

O konieczności przeprowadzenia remontu dachu decydują też względy bezpieczeństwa. To nie przypadek, że polisa ubezpieczeniowa właścicieli wspólnoty zawiera również pakiet OC dla ewentualnych szkód wywołanych przez silne wiatry i nawałnice. Dekarze, który naprawiali szkody (uzupełniali dachówki, uszczelniali pokrycie) mocno akcentują konieczność pilnego rozważenia wymiany dachu.

Elewacja ma liczne pęknięcia, połacie obłuzowanego, poodparzanego lub wyrzuszonego tynku. Są miejsca zupełnie go pozbawione, całkowicie odsłonięte. Woda deszczowa i topniejący śnieg wnika w strukturę ściany. Zamarzając rozpiera powstałe szczeliny i tak powstają wyrzuszenia i ubytki w strukturze elewacji. Tymczasowe remonty mają charakter zachowawczy.

b. Działania, które zostaną zrealizowane w ramach projektu

Dach w założeniu (projekcie) i wykonaniu ma być szczelny termicznie pomimo posiadanych przeszkleń. Istnieje potrzeba wymiany wszystkich elementów dachu uwzględniając prace termoizolacyjne oraz montaż elementów wykończenia by wewnątrz przekształcić na cele użytkowe. Istnieją dwa warianty prac nad pokryciem dachu. W pierwszym wymienione na nowe będą wszystkie dachówki (m. in. gąsiorzy, trójniki, dachówki szczytowe, okapowe, wentylacyjne). Dachówka musi być znakomita gatunkowo, solidnie wykonana i trwała. Zwłaszcza w przypadku obiektu zabytkowego, gdzie musi spełniać szereg dodatkowych

norm. Pokrycie takie powinno być bowiem szczelne, trwałe, odporne na działanie czynników atmosferycznych (zwłaszcza mrozu i deszczu), jak również agresywnych związków chemicznych.

Drugi wariant zakłada ocalenie oryginalnych dachówek i ewentualne ich uzupełnienie identycznymi, pochodzącymi z rozbiórki. Prócz tego wymienione będą płotki przeciwśniegowe, wymienione i dodane zostaną włazy dachowe (muszą być bliżej kominów) wraz z ławami kominarskimi, wymienione rynny i rury spustowe z blachy cynkowo-tytanowej, zamontowane zabezpieczenie burzowe. Cała konstrukcja drewniana dachu dokładnie osuszona (docelowo osiągnięta wilgotność bezwzględna na poziomie 12-15%) oraz zaimpregnowana p.poż i biotycznie. Na krokwie zamontowana będzie warstwa termoizolacyjna z płyt PIR.

Izolowanie dachu metodą nakrokwiovą płytami PIR obustronnie pokrytych okładziną z grubej folii aluminiowej, stanowiącą warstwę paroizolacyjną i usztywniającą, gwarantując perfekcyjną stabilność. Zastosowanie paroprzepuszczalnej folii na płycie gwarantuje zabezpieczenie przed wilgocią mogącą ewentualnie przenikać poprzez łączenia płyt. Najważniejszą cechą tego rozwiązania jest jednolita warstwa termoizolacji, która gwarantuje wymierną oszczędność energii cieplnej jednocześnie izoluje konstrukcję dachu.

Planując wymianę okien (w tym dachowych) wskazaniem są okna z profilem wielokomorowym o sześciu lub więcej komorach wypełnionych wkładkami ocieplającymi, 3-szybowe pakiety z przestrzeniami międzyszybowymi wypełnionymi gazem szlachetnym o słabej przewodności cieplnej np. kryptonem lub argonem. Aby poprawić bilans energetyczny w oknach o wysokich współczynnikach izolacyjnych można zamontować rolety zewnętrzne, które są dodatkowo skuteczną barierą termiczną.

Przebudować należy wystający ponad dach szczyt komina stosując cegłę zabytkową pochodzącą z rozbiórek. Projekt obejmuje również skucie i odtworzenie wszystkich odparzonych tynków wraz ze zmurszałą cegłą. Kolejnymi etapami prac będą: remont poddasza - wymiana podłogi, odgrzybienie i impregnacja drewna, izolacja cieplna i przeciwdźwiękowa, montaż instalacji c.o, elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej. Dobór wszelkich użytych materiałów uwzględnić będzie współczynniki przenikania ciepła oraz klasyfikację ogniową.

Pierwotnie należy przygotować dokumentację potrzebną dla właściwego przeprowadzenia remontu elewacji budynków stycznych, należących do Wspólnoty Mieszkaniowej Plac Mickiewicza 30 w Działdowie (czyli budynków o nr. ewid. 1113/9;1 i 1113/9;2). Kondycja tynku stopniowo się pogarsza i wymaga w niedalekiej przyszłości całkowitej odnowy czyli skucia obecnej wierzchniej warstwy ściany, zaimpregnowania podłoża i nałożenia nowej struktury. Wniosek o zalecenia konserwatorskie elewacji będzie zawierał odtworzenie detali np. lizen wzorując się na pozostałościach na obecnej fasadzie, opasek (obramienia) wokół okien i futryn, odtworzenie gzymsów pod parapetami wzorując się na archiwalnych zdjęciach i rysunkach.

c. Wpływ projektu na sferę społeczną, gospodarczą, środowiskową i przestrzenno-infrastrukturalną oraz przewidywane efekty

Zrealizowany projekt wpłynie na zachowanie tkanki historycznej starego miasta. Kolejnym efektem odtworzenia będzie pozyskany walor energooszczędności w jego użytkowaniu.

Najnowsze wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 wprowadzają określenie "stan kryzysowy". Jest on powodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (m.in. niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym) współwystępujący z negatywnymi zjawiskami w sferach: przestrzenno-funkcjonalnej (niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną, deficyt lub niska jakość terenów publicznych) oraz sferze technicznej (degradacja stanu

technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska). Energooszczędność w domu o zrzuconym i dziurawym dachu właściwie nie istnieje. O jakości terenów publicznych takich jak rynek miasta przesądza kondycja jego infrastruktury. Atrakcyjność północno-zachodniej pierzei z wyodrębnioną bramą od ulicy Jagiełły zależy więc od stanu technicznego budynku, który tę bramę tworzy. Priorytetem inwestycyjnym bezpośrednio związanym z rewitalizacją w ramach krajowych programów (konkretnie w Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko 2014-2020) jest zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Wzrost potencjału turystycznego to jeden z celów operacyjnych przyjętej przez Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego strategii rozwoju społeczno-gospodarczego do roku 2020. Jednym z priorytetów inwestycyjnych bezpośrednio związanych z rewitalizacją w ramach regionalnych programów operacyjnych jest zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego. Diagnoza wyzwań, potrzeb i potencjałów obszarów objętych Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020 mówi wprost o wzmożonym zainteresowaniu naszym regionem w charakterze historycznej atrakcji turystycznej. Zasoby dziedzictwa kulturowego świadczące o bogatej historii tych ziem to czwarta w Polsce liczba obiektów nieruchomości wpisanych do rejestru zabytków i znacząca dynamika oferty muzealnej. Cel szczegółowy priorytetu inwestycyjnego: Więcej ludzi korzystających z oferty instytucji kultury budujących tożsamość regionalną w województwie.

Postępujące niszczenie substancji zabytkowej kamienicy przy Placu Adama Mickiewicza 30 kontrastuje z obecnym, odnowionym stanem sąsiadującego ratusza. Chodzi o flagowy przykład atrakcji turystycznej województwa warmińsko-mazurskiego, nagrodzony drugim miejscem w plebiscycie Polskiej Organizacji Turystycznej a jednocześnie finalistę ogólnopolskiego plebiscytu na „7 nowych cudów Polski” organizowanym przez National Geographic Traveler - Interaktywne Muzeum Państwa Krzyżackiego. Celem statutowym Stowarzyszenia „Cittaslow - Międzynarodowa Sieć Miast Dobrego Życia” do którego Gmina-Miasto Działdowo przystąpiła 30 listopada 2015 r. jest m.in. tożsamość, pamięć historyczna i ochrona środowiska z tą historią związanego. W efekcie miasta Cittaslow dążą do utrzymania i rozwoju charakterystycznych cech obszaru i zabudowy miejskiej. Strategia Rozwoju Miasta Działdowa również za celowe uznaje dbanie o dziedzictwo i kulturę poprzez "prezentację walorów turystycznych miasta na bazie zasobów środowiska kulturowego z wykorzystaniem wszelkich możliwości technicznych". Nieprzypadkowo w sierpniu 2015 r. Rada Miasta Działdowo zdecydowała, że jednym z zadań inwestycyjnych realizowanych w roku 2015 będzie opracowanie koncepcji na rewitalizację Starego Miasta wraz z ulicą Jagiełły a w październiku 2015 r. zaplanowała w budżecie środki na opracowanie dokumentacji technicznej na zagospodarowanie gotyckiej części Zamku Krzyżackiego.

d. Jeżeli zakres projektu oddziałuje poza obszar rewitalizacji proszę wyjaśnić dlaczego

6. Planowany termin realizacji projektu

do końca 2020 roku

7. Szacunkowa wartość projektu

300 000,- PLN

8. Szacunkowa wartość kosztów kwalifikowanych w tym VAT

300 000,- PLN

9. Wskaźniki produktu i rezultatu projektu (zgodnie z RPO WiM 2014-2020) i sposób ich oceny

Liczba przebudowanych/zmodernizowanych/doposażonych budynków (szt.) – 1

Liczba zrewitalizowanych obszarów (szt.) – 1

Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) – dach ok. 200 m², elewacja ok. 200

m² Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem (szt.) – 1

9. Planowane źródło finansowania projektu (np. konkretny program operacyjny funduszy unijnych lub działanie, pożyczka, źródła prywatne i inne)

RPO WiM 2014-2020 - Regionalny Program Operacyjny dla województwa warmińsko-mazurskiego, dotacje Banku Gospodarstwa Krajowego (BGK), dotacje Warmińsko – Mazurskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, środki własne, kredyt

Rewitalizacja miejskiej przestrzeni publicznej – Park Honorowych Dawców Krwi

Obszar zdegradowany 2

Nazwa projektu	Rewitalizacja miejskiej przestrzeni publicznej – Park Honorowych Dawców Krwi
Zakres	<p>Park Honorowych Dawców Krwi w Działdowie to jedno z miejsc w przestrzeni publicznej miasta z ogromnym, ale niewykorzystywanym w pełni potencjałem. Podejmowane dotychczas działania rewitalizacyjne, ze względu na swój niewielki zakres, okazały się niewystarczające i nie zapobiegły postępującej marginalizacji parku, który wraz z upływem czasu stał się miejscem mało atrakcyjnym dla mieszkańców i obecnie wykorzystywany jest głównie do organizacji niektórych miejskich imprez plenerowych. Marginalizacja doprowadziła również do utrwalenia tu negatywnych zjawisk społecznych (np. powtarzające się akty wandalizmu, spożywanie alkoholu itp.).</p> <p>Kompleksowa rewitalizacja przestrzeni publicznej Parku Honorowych Dawców Krwi zapobiegnie dalszej degradacji terenu oraz podniesie jego atrakcyjność jako miejsca przeznaczonego do spędzania czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców miasta bez względu na wiek.</p> <p>Projektuje się zagospodarowanie parku o nowe ścieżki, nasadzenia roślinne, małą architekturę (latarnie parkowe, tablice informacyjne, ławostoly, stoły do szachów, ławki), urządzenia zabawowe typu park linowy i linaria. Ponadto planuje się powiększenie utwardzenia wokół sceny.</p> <p>Lokalizacja: Woj. warmińsko-mazurskie, Działdowo, ul. Wolności.</p>
Harmonogram rzeczowo-finansowy	<p>Etap przygotowawczy – 2019 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przygotowanie dokumentacji technicznej, uzyskanie wymaganych prawem pozwoleń; pozyskanie środków zewnętrznych; <p>Etap wdrażania – 2020 r.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wdrożenie procedur zamówień publicznych, realizacja inwestycji; <p>Etap rozliczenia – 2021 r.</p>
Szacunkowy koszt	Całkowity szacunkowy koszt projektu: 1 410 000,00 zł, w tym dofinansowanie (85%): 1 198 500,00 zł
Potencjalne źródła finansowania	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2014-2020, środki własne
Podmiot/instytucja odpowiedzialna za realizację projektu	Gmina-Miasto Działdowo

Wskaźniki produktu	Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją (ha) Otwarta przestrzeń utworzona lub rekultywowana na obszarach miejskich (m ²)
Wskaźniki rezultatu	Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów bądź utworzonej/rekultywowanej przestrzeni w miastach (osoby)
Termin realizacji	2019-2021